

Sept. 17. 1800. Göttingen.

I O. CHRISTOPH. PESLERI D.
ADEMIA AVGVSTISS. PRVSSOR. REGIS VIADRINA
INSTITVT. PROF. DESIGNATI

SERIES
D V C V M
C A R I N T H I A E
SAECVLI IX. X. XI. XII. XIII. ET XIV.
E
DOCVMETIS PRISCI Aevi
CONCINNATA

VITEBERGAE
APVD CAROLVM SIGISMVNDVM HENNINGIVM
A. O. R. c1o 1000 xxxx.

517931

POST OFFICE
NEW YORK

517931

M V O M

JAN 11 1875

NEW YORK

13 FEB 2000

2 2000 3202

CI
PO
TA
DIRE
P
I

2327
ILLVSTRISSIMO

ATQVE

EXCELLENTISSIMO DOMINO

DOMINO

CHRISTIANO DE BRAND

POTENTISSIMI PRUSSORVM REGIS SVMMO
STATVS ADMINISTRO RERVM ECCLESIASTICARVM
DIRECTORI CONSISTORIORVM MARCHICI ET GALLICI
PRAESIDI OMNIVMQVE ACADEMIARVM REGIARVM
CVRATORI SVPREMO

DOMINO INDVLGENTISSIMO

PERILLVSTRI

ATQVE

EXCELLENTISSIMO DOMINO

DOMINO

FRIDERICO DE REICHENBACH

POTENTISSIMI PRVSSORVM REGIS

CONSILIARIO INTIMO CONSISTORII ET DIRECTORII

RERVM ECCLESIASTICARVM PRAESIDI SECUNDO

AVT ATQVE REGIARVM ACADEMIARVM

CVRATORI

DOMINO GRATIOSISSIMO

ILLVSTRISIME PERILLVSTRIS

ATQVE

EXCELLENTISSIMI DOMINI

DOMINI GRATIOSISSIMI

*S*ed hoc in more positum hominibus, quibus non suppetit, unde creditoribus sine mora et confestim satisfaciant, ut interim, dum numos conquirant, vel oppignorato peculio, vel fideiussoribus constitutis, satisdent, aut, si horum quoque copia deficit, saltem litteris caueant. Ego vero, ILLVSTRISIME PERILLVSTRIS ATQVE EXCELLENTISSIMI DOMINI, in eam me conditionem adductum esse, video, ut me et in praesenti nominibus, in quibus apud vos sum, explicare nequeam, et, in posterum vnquam me soluendo parem futurum, maximo pere dubitem, ac plane desperem. Etenim cum alia omnia expectarem, summa auctoritas VESTRA et benignissimum de me iudicium effecit, ut AVGVSTISSIMVS PRVSSORVM REX amplissimis et munificentia REGIA plenissimis conditionibus in academiam Viadrinam me vocarit, iurisque docendi prouinciam clementissime mihi demandarit. Quo igitur certius est, pro

his VESTRIS in me beneficiis gratias dignas, non dicam, referri, verum ne agi quidem, posse, eo difficilius erit, pro aeris, quo VOBIS obstrictus sum, magnitudine, uel pignora idonea, vel sponsores satis locupletes, inuenire. Itaque mirum in modum, ac omni, quae cogitari potest, pietate oro et obsecro, ut, quas VOBIS, ILLVSTRISSIME PERILLVSTRIS ATQVE EXCELLENTISSIMI DOMINI, schedas in signum perpetui nexus demississime offero, ea, qua me dignari coepistis, gratia, accipiatis, persuasumque VOBIS habeatis, me, dum superstes ero, VESTRORVM in me meritorum memoriam conseruaturum, atque omni contentione elaboraturum esse, ut intelligatis, in tanta gentium multitudine, quae Prussica scepra venerantur, neminem esse, cui vel fidei et obsequii religione sanctissima in PRINCIPEM, vel deuotissimo VESTRI cultu et obediendi alacritate, postponendus esse videar.

ILLVSTRISSIMI PERILLVSTRIS

ATQVE

EXCELLENTISSIMORVM NOMINVM
VESTROVM

Vitebergae

XII. Kal. April.

A. O. R. CIO DCC XXXX.

subiectissimus cliens

IO. CHRISTOPH. PESLERVS.

PRAEFATIO
AD LECTOREM

omina tibi offero, L. B. ducum Carinthiae, non historiam ipsius ducatus, aut plenioram quandam rerum, a ducibus Carentanis gestarum, recensionem. Hanc enim scribere, animus non fuit. Et, si fuisset, nec otium, nec praesidia, ad rem tantam moliendam necessaria, suppetissent. Ac ne series quidem principum, ad rationes temporum a me constructa, ita ex omni parte

parte est colligata, vtne egomet ipse fateri debzam, manca quaedam et lacunosa a me relicta esse. Nullus quoque est ex omnibus, quotquot enumeravi, ducibus, cuius natalem, scriptoris veteris auctoritate munitus, indicare potuerim. Pauci sunt, quorum emortualem certo definire licuerit. Nec raro ipsi anni, quibus obierunt, vel ignorantur omnino, vel saltem non sine varietate historicorum referuntur. Non defuturos igitur esse, praeuideo, qui, me superuacaneum laborem suscepisse, iudicabunt, qui in ducibus enarrandis substitute- rim, quos iam dudum LAZIVS, FVGGERVVS, VALVASSOR, et REICHARTVS strictim dederunt, MEGISERVVS etiam in vasto ac verboso opere ab obliuione vindicauit. Forte etiam erunt, qui me, magno volumine in formam *disputatiunculae* redacto, in legem de plagariis atrociter deliquisse, libello, vel non viso, vel saltem non lecto, mero obtrectandi studio, dictatoria quadam voce pronuntiabunt. Sed hos ego facile feram, probe gnarus, tanti non esse

esse in republica litteraria illorum suffragium, a proletariis quippe et capite census dictum, quod continuo sequantur omnes, aequi praefertim, et a partium studio remoti, et in his rebus versati. Te autem L. B. nescire nolo, ea, quae LAZIVS et MEGISERVS, ceterique, protulerunt, ita comparata non esse, vt me a scribendo potuerint deterrere. Etenim cum in eorum libris non minimam dissensionem, etiam in ducum Carentanorum ordine obseruarim, ac, quae ad familias eorundem attinent, incertissima, saepe etiam conficta, esse, animaduertentem, me quidem operae pretium facturum, speraui, si, scriptoribus antiquis in consilium vocatis, ea, quae vel nullo auctore a recentioribus affirmantur, falsi conuincerem, vel de iis, quae ambigua erant, certiora afferrem, ac *seriem* in primis *ducum Carinthiae*, misere subinde conturbatam, veterum monumentorum auxilio, emendarem. Quod vero nihilominus non pauca a me in medio relicta sunt, id a iustissimo quouis rerum aestima-

stimatore tanto mihi minus vitio vertetur, quo certius est peritis, rarissimam apud superioris aevi historicos Carinthiarum rerum occurrere mentionem. Nam et annales Austriaci S. S. R. R. D. D. BERNHARDI, et HIERONYMI, PEZIORVM industria, laude mea maiore, collecti, et publici iuris facti, me quidem, res Carinthias conquirentem, praesertim in saeculis remotioribus, destituerunt. Tanto igitur magis optandum est, vt egregio illo nobilissimi fratrum paris exemplo excitentur reliquarum prouinciarum ciues, ac sacri in primis ordinis viri docti, ad historiam patriam, reliquiis prisca aevi in lucem protractis, illustrandam. Certe quantae in terris, AVGVSTAE GENTIS dominationi subiectis, diuitiae lateant, aeterna illa, reuerendissimi abbatis Gottwicensis, GOTTFRIDI, et S. R. D. MARQVARDI HERRGOTTI, opera ostendunt. Atque etiam *historia Alberti II. Austriae ducis*, a S. R. D. ALBERTO STEYRE-RO admirabili studio adornata, demonstrat,
non

non esse adeo difficiles in iis regionibus *Maecenates*, utne, si *Marones* inueniantur, sacrariis suis referatis, thesaurorum, ibi reconditorum, fructum petentibus permittant. Vel vnus enim hic liber tot tamque insignia documenta, publica ac priuata, continet, quae omnem historiam, non Austriacae tantum familiae, sed et cognatarum gentium, dilucidam reddunt. Inde cum ego potissima, quae ad Henricum, ducem Tyrolensis profapiae nouissimum, eiusque coniuges ac liberos pertinent, depromserim, ac in meos vsus conuerterim, grati animi officium postulare visum est, utne eruditissimi viri merita silentio praeterirem. Cum enim in vniuerso opere eam secutus est legem, ut nihil eorum, in quae semel incidit, defunctorie tractarit, tum Carentana, quae attingit, tam elaborata sunt et absoluta, nihil ut addi posse videatur. Subsistere igitur in Meinhardo, ac filiis natu maioribus, omisso Henrico, potuissem, nisi instituti ratio a me

efflagitasset, vtne filum meum prius abrumperem, quam tela, semel coepta, continua quadam progressionem pertexta fuisset, maxime, cum consilium, quo ad scribendum accessit doctissimus STEYRERVS, non permiserit, vt Carentana eodem loco coniunctim persequeretur. Ceterum, vt ab enumeratione ducum antiquissimorum ob nimiam incertitudinem vltro abstinui, sic certe non opus esse duxi, vt ad recentiores illos ex Austriaca gente principes progrederer, quippe qui in S. R. D. MARQVARDO HERRGOTTO tam excellentem praeconem nacti sunt, quocum ego, nec ingenio, nec subsidiorum apparatu, me comparandum esse, lubentissime agnosco.

I. Magna

TABVLA GENEALOGICA I:

ducum, qui Carinthiam a saeculo XI ad saeculi XIV medium gubernarunt.

Duces Carinthiae gentis Franconicae

Conradus

dux Lothariensium, anno 955 ab Hungaris in praelio interfectus
§ IV. p. 13. n. 14. seqq.

Vxor. *Luitgarda*, *Otonis M.* imperatoris filia,
§ IV. l. c. Add. *Koeleri* familia augusta Franconica

OTTO

dux Carinthiae, et marchio Veronensis,

§ IV. p. 13. n. 1. seqq.

Vxor, *Iuditha*, § V. p. 16. n. 5.

Henricus

dux Francorum. Eius vxor, *Adelheyda*, filia *Eberhardi*, comitis in Egenesheim. vid. *Koeleri* familia augusta Franconica.

Bruno

rector marchiae Veronensis, postea pontifex R. Gregorius V. nominatus. vid. *Koeleri* familia augusta Franconica.

CONRADVS

dux Carinthiae, mortuus anno 1012. § V. p. 16. n. 1. seqq.
Vxor *Matbildis*, filia *Hermannii*, ducis Sueviae, ex *Gepa* seu *Gerbirga* Burgundica § V. p. 17. n. 6. seqq.

Wilhelmus

episcopus Arentoratenfis, vid. *Koeleri* familia augusta Franconica.

Conradus Salicus,

imperator. Vxor eius, *Gisela*, filia *Hermannii*, ducis Sueviae, ex *Gepa* seu *Gerbirga* Burgundica, vid. *Koeleri* familia augusta Franconica

CONRADVS

dux Carinthiae, creatus anno 1036. mortuus anno 1039 XIII. Kal. Aug. § VI. p. 19. not. 1. seqq.

Bruno

episcopus Wurzburgensis, constitutus anno 1034. mortuus anno 1045. VII. Kal. Iun. § VI. p. 20. n. 10. seqq.

* * *

Diuerfarum gentium duces Carinthiae

* * *

Welfo II, potentissimus comes in Suevia. Vxor *Irmengardis*, seu *Iuditha*, e gente Luxemburgica, vid. *Felleri* Genealogische Historie des Hausses Braunschweig c. 4. § 3. p. 117.

WELFFO III

dux Carinthiae, et marchio Veronensis, creatus anno 1047. mortuus anno 1054. seu 1055. sine prole. § VII. p. 22. n. 1. seqq.

Henricus III, imperator. Vxor I. *Cunigundis* Vxor II. *Agnes*, *Wilhelmi*, principis Pictaviensis, filia, vid. *Koeler* l. c.

Henricus IV, imperator. Vxor I. *Bertha* Vxor II. *Adelheyda* seu *Praxedis* vid. *Koeler* l. c.

Henricus V, imperator, *Koeler* l. c.

* * *
N. N.

CONRADVS = frater

dux Carinthiae, creatus anno 1057. mortuus anno 1058. seu 1060. § VIII. p. 25. n. 1. seqq.

Henricus

comes palatinus Lotharingiae, vxorem occidit per furorem, § VIII. p. 25. n. 1. et p. 29. n. 14.

BERTHOLDVS

comes Zaringensis, dux Carinthiae, creatus anno 1060. exauctoratus anno 1073. mortuus anno 1077. § IX. p. 34. n. 4. seqq.

Bertholdus

successor patris in Carinthiae ducatu designatus, moritur anno 1090. § IX. p. 34. seq. n. 5. et 13.

Familia ducum Carinthiae Murzthalensis seu Eppensteinia

Marquardus

comes in Murzthal. § X. p. 37. n. 5. 6.

Marquardus § X. p. 37. n. 6.

Vxor eius, *Hadmuda*, *Adalberonis*, comitis Ebersbergensis et Semptani, filia § X. p. 38. n. 9.

Richardis, nupta anno 969. mortua anno 1019. maritus eius, *Vlricus*, comes Ebersbergensis, § X. p. 37. seqq. n. 6. seqq.

ADALBERO

dux Carinthiae, creatus anno 1012. exauctoratus anno 1035. mortuus anno 1039. § X. p. 38. n. 9. seqq.

Vxor eius, filia *Hermannii*, ducis Sueviae, § X. p. 39. n. 19. seqq.

MARQVARDVS

Liutpoldus, marchio, obiit anno 1045. § XI. p. 42. n. 2.

dux Carinthiae, creatus anno 1073. obiit anno 1077. § XI. p. 42. n. 8. Vxor eius, *Liutpirga* § XI. p. 43. not. 12.

Adalbero

episcopus Bambergensis, anno 1054. factus, obiit anno 1057. XVI. Kal. Mart. § XI. p. 42. n. 1. 3. 4. seqq.

LUITOLDVS, seu LVITOLFVS

dux Carinthiae, factus 1077. obiit 1090. § XII. p. 44. n. 3.

HENRICVS

dux Carinthiae, obiit anno 1127. § XII. p. 45. n. 11. seqq. Vxor eius *Luitkardis* § XII. p. 46. n. 21.

Vdalricus

abbas S. Galli, et patriarcha Aquileiensis, obiit anno 1123. § XI. p. 48. n. 34. seqq.

Hermannus

episcopus Patauiensis, factus anno 1085, obiit anno 1087. § XII. p. 49. n. 40. seqq.

* * *

Familia ducum Carinthiae Sponheimensis seu Ortenburgensis.

N. N.

HENRICVS

dux Carinthiae factus circa annum 1128. mortuus anno circiter 1130. § XIV. p. 54. not. 1. seqq.

ENGELBERTVS

dux Carinthiae, moritur anno 1142. § XIV. p. 55. n. 6.

Bernhardus

comes Carinthiae, mortuus anno 1147. in Palaestina § XIV. p. 56. n. 14. Eius vxor, *Kunigundis*, *Ottokari*, Stiriae ducis, amica, seu forte amita. § XII. p. 56. n. 19.

VLRICVS

dux Carinthiae, § XVI. p. 60. n. 1. seqq.

HENRICVS

dux Carinthiae, periit in Ionio mari anno 1161. § XVI. p. 60. n. 6. seqq.

HERMANNVS

dux Carinthiae, successit fratri, *Henrico*, anno 1161. obiit 1181. § XVI. p. 62. n. 22. seqq.

VLRICVS

dux Carinthiae, § XVII. p. 66. n. 1.

BERNHARDVS

dux Carinthiae, mortuus anno 1256. § XVII. p. 66. seqq. n. 1. 6. seqq. Vxor eius *Ieuta*, *Przimislai*, Bohemiae regis, filia, § XVII. p. 69. n. 29.

VLRICVS

dux Carinthiae, mortuus circa annum 1269. seu 1270. § XVIII. p. 72. n. 2. seqq. Vxor eius I. *Agnes*, filia *Otonis*, ducis Meraniae § XVIII. p. 24. n. 17.

PHILIPPVS

archiepiscopus Salisburgensis, dein patriarcha Aquileiensis, mox dux Carinthiae, mortuus anno 1279. § XIX. p. 77. n. 1. seqq.

Bernhardus

sepultus in monasterio S. Mariae in Landstrost § XVIII. p. 72. n. 1.

filius et *filia*, ex Agnete Meranensi, ante patrem obierunt, § XVIII. p. 74. n. 17.

TABVLA GENEALOGICA II.

* * *

Familia ducum Carinthiae Tyrolensis

Albertus, comes Tyrolensis.
§ XXI. p. 90. n. 10.

Albertus, comes Tyrolensis, obiit
anno 1253. d. XXII. Iul. § XXI.
p. 90. n. 7. seqq.
Vxor eius, filia comitis de Andechs,
§ XXI. p. 90. n. 11.

MEINHARDVS

comes Tyrolis, dux Carinthiae,
creatus anno 1286. mortuus anno
1295. prid. Kal. Nouembr. § XXI.
p. 89. n. 1. seqq.
Vxor eius, *Elisabetha*, vidua *Conradi IV*,
R. regis, filia *Otonis*, ducis Bauariae, nupta
prid. Non. Octobr. anno 1259, mortua VII.
id. Octobr. anno 1273. § XXI. p. 90. n. 5.
seqq. et p. 91. n. 15.

Albertus

comes Goritiae,
§ XXI. p. 91. n. 12. seqq.

OTTO

dux Carinthiae, obiit d. XXV
Maii anno 1310. § XII. p. 95.
n. 9. seqq.
Vxor eius *filia ducis Poloniae*.

LVDOVICVS

dux Carinthiae, caelebs mor-
tuus d. 22. April. anno 1305.
§ XXII. p. 95. n. 12.

Albertus

mortuus d. 23. April. anno
1292. § XXII. p. 94. seq. n. 6.
Vxor eius filia *Alberti*, comitis
de Heierloch. l. c.

HENRICVS

dux Carinthiae, et rex Bohemiae,
obiit d. 4. April. anno 1335.
§ XXII. p. 95. n. 13. seqq.

Agnes

Friderico admorso, marchioni,
Misniae et landgrauio Thuringiae
nupta anno 1282. mortua anno
1293. § XXII. p. 94. n. 4.

Elisabetha

Alberto I, caesari nupta, anno
1313. V Kal. Nouembr. mortua
§ XXII. p. 94. n. 1. seqq.

filia, vxor *Petri*, *filia*, vxor
regis Siciliae, *Rudolphi*, co-
§ XXII. p. 95. mitis palatini
n. 10. ad Rhenum
§ XXII. p. 95.
n. 10.

filia
innupta
§ XXII. p. 95.
n. 10.

filia
innupta
§ XXII. p. 95.
n. 10.

Margaretha
vxor *Friderici*, burgraffii
Norimbergensis. § XXII.
p. 95. n. 7.

Vxor eius I. *Anna*, *Wenceslai*, Bohemiae
regis, filia, nata ante 1290. ipsis Idibus
Octobr. nupta anno 1305. obiit IV. Non.
Sept. anno 1313. § XXII. p. 97. n. 29. seq.
Vxor II. *Adelheyda*, *Henrici*, ducis Brun-
suicensis filia, circa annum 1315. nupta, anno
1320. XV. Kal. Septembr. obiit. § XXII. p. 17.
n. 31. seqq.
Vxor III. *Beatrix*, *Amadei*, Sabaudiae co-
mitis, et *Mariae* Brabantinae filia, anno
1327. desponsa, anno 1330. ducta, et d. 19.
Decembr. anno 1331. mortua § XXII. p. 97.
n. 35. seqq.

Leopoldus
in pueritia defunctus § XXIII.
p. 103. n. 1. seq.

Margaretha Maultaschia
mortua V. Non. Octobr. anno 1369.
Viennae sepulta. § XXIII. p. 110. n. 46.
seqq. nupta,

filia anonyma
§ XXIII. p. 103. n. 4. seqq.

I. *Ioanni*, Ioannis, Bohemiae regis, filio, ob impotentiam anno 1341. repu-
diato. § XXIII. p. 107. n. 21. seqq.
II. *Ludouico*, Bauariae duci, Ludouici IV, imperatoris, filio natu maximo,
anno 1342. qui obiit anno 1361. § XXIII. p. 109. n. 35. p. 110.

Albertus, filius *Margarethae*
Maultaschiae naturalis, § XXIII.
p. 105. n. 9.

Meinbardus

dux Bauariae et Carinthiae, comes
Tirolensis, natus circa annum 1343.
aut 1344. denatus anno 1363. ipsis id
lan. sine prole. § XXIII. p. 109. n. 37.
Vxor eius *Margaretha*, filia Alber-
ti II, ducis Austriae. Post mortem
Meinbardi Ioanni, Ioannis, Bohe-
miae regis, filio, anno 1364. nupta,
anno 1366. d. XIX Kal. Februar.
defuncta. § XXIII. p. 110. n. 44. 45.

fili et filiae
plures anonymi
§ XXIII. p. 108. n. 30.
et 31.

I.

M

agna olim, illustri MASCOVIO iudice, fuit veterum Carinthiae ducum dignatio. Quam siue a summis eorum natalibus, siue a virtute populi, cui praefuerunt, siue ab ipsius provinciae situ repetieris, mea quidem sententia minime errabis. Etenim ex postea dicendis intelligetur, inter tot gentes, quibus diuersarum aetatum duces orti fuerunt, nullam esse, quae cuiquam alii in Germania videatur postponenda. Incolarum autem tam eximia aliquando fama fuit, ut ab HELMOLDO² ob pietatis ac honestatis studium praeter ceteris laudati fuerint. Denique et provincia, limitanea quippe, et propter incursiones barbarorum auertendas, et propter liberum ad Italos aditum, tantum momenti ad rem publicam nostram habere visa est, ut illam semper fidelissimis et sibi addictissimis principibus commendandam esse, caesares arbitrati sint. Tanto igitur magis mirari subit, inter tot prisci aevi scriptores, qui variarum regionum Germaniae historiam attigerunt, tam paucos reperiri, qui Carinthiae,

thiae, et ducum, a quibus gubernata fuit, mentionem fecerint. Ea enim, quae recentiores quidam, vel de principibus, vel de ducatus cum imperio coniunctione, tradiderunt, adeo incerta sunt et dubia, ut fides vel a maxime credulo iis adhiberi non possit. Si MEGISERVS³ audiendus esset, ducatum iam a saeculo sexto peculiare rationes habuisse, indeque a Caroli M. aetate archiducatus nomine praeditum fuisse, crederemus. Sed quoniam id sine idoneo teste affirmatur, vix quidem est, cur tuto in eius sententiam transeamus. SCHOENLEBENIO⁴ saltem ea tanti visa haud est, quae pro explorata haberi posset. Quin etiam ingenue confessus est, nullo haec fideiussore a MEGISERO relata in medio relinquenda esse. Idem animaduertentur nostrorum temporum viri quidam insignes, ac in his ILL. LVDEWIGVS⁵ et B.SPENERVS,⁶ rei quae difficultate ac incertitudine adducti, longissime a MEGISERI sententia recesserunt. Hic enim ducatus Carinthiae omnino status controversiam mouit. Ille ducalis nominis originem a saeculo demum duodecimo repetere maluit. SPENERVS certe, dum in Carinthiae mentionem forte fortuna incidit, in iis provinciis eam numerandam esse, perhibet, quae nomen ducatus a principibus suis, ducali dignitate iam aliunde conspicuis, nactae fuerunt. Nec multo benignius sentit DN. DE LVDEWIG, quando Carinthiam, per plura saecula a marchionibus administratam, ducatus appellatione tunc demum auctam fuisse, scribit, cum, Bavaria a Conrado III et Friderico I caesaribus, in varias partes distracta, marchiones Austriae, Stiriae, alii, Boicis ducibus olim subiecti, sui iuris facti, ducale nomen aequae ac potestatem obtinuerunt.

1 IO. IAC. MASCOVIVS iuris publici L. IV. c. 5. §. 13. p. 253.

2 HELMOLDVS chronici Sclavorum L. I. c. I. apud *Leibnitium* scriptorum Brunsvic. T. II. p. 538.

- 3 HIERONYMVS MEGISERVS annalium Carinthiae L. V. c. 2. p. 334. L. VI. c. 14. p. 493. et L. VI. c. 93 p. 659.
- 4 IO. LVDOV. SCHOENLEBEN Carniolae antiquae et nouae P. III. p. 392. seqq.
- 5 IO. PETR. DE LVDEWIG Erleuterung der güldenene Bulle, I. Theil p. 123.
- 6 CAR. IAC. SPENER im teutschen Staats - Recht, L. II. c. 6. §. 5. not. b. T. II. p. 276.

II.

Incidenter haec et ILL. LVDEWIGIVS et SPENERVS meminerunt, quibus proinde vitio verti nequit, quod nullas confirmandae sententiae rationes addiderunt. Dubito tamen, an satis firma potuissent praesidia inuenire, si haec sua latius demonstrare voluissent. Etsi enim ea, quae MEGISERVS tum de vetustissimorum ducum serie, tum de ipsius Carinthiae statu et dignitate tradidit, defendere nec volo, nec possum, aequalium scriptorum auctoritate destitutus, attamen nec SPENERI et LVDEWIGII opiniones ita mihi comparatae videntur, iis vt assensum praebere queam. Nam, quod pace tanti viri dixerim, ILL. LVDEWIGIVS marchiones Carinthiae cum eiusdem prouinciae ducibus praeter ius fasque commiscuit ac confudit. Certe, quo tempore Bertholdus Zaringensis ducali nomine ac potestate Carinthiae praefuit, a LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI etiam marchio Carinthiae Vdalricus, commemoratur. Atque etiam anno CIO CXXVIII, quo Henricus, Sponheimensis ac Ortenburgensis comes, in locum Henrici Murzthalensis, circa idem tempus defuncti, suffectus esse dicitur, in CHRONICO AVSTRALI^o - Leupoldus Carinthiae marchio occurrit. Ex quo cum satis elucet, duces ac marchiones probe a se inuicem esse discer-

nendos, tum et illud haud a verisimilitudine alienum est, Carinthiae marchiones ducibus Bauariae etiam antea, quam a ducatu Boico tot insignes prouinciae auulsae fuerunt, minime subfuisse. Etenim dum in *CHRONICO AVGVSTENSI* 3 marchiones, qui ducibus Bauariae olim paruerunt, enumerantur, marchiones quidem Austriae, Stiriae, Istriae, Vohburgensis, seu Chambensis, nominantur. Sed Carentani vestigium est nullum. Ideoque me habere, puto, cur maximopere dubitem, an Carinthiae, quam dixi, marchia finibus ducatus Bauariae vnquam fuerit comprehensa. Fac tamen, etiam hanc marchiam intra limites Bauariae antiquae fuisse, et forte Istriam aut Stiriam marchiae Carentanae appellatione significari. Prius enim videri posset, quod Adalbero, mox Istriae, mox Carinthiae, dux a *WIPPONE* 4 vocitatur. Posterius autem exinde colligeretur, quod eodem anno, qui Leupoldi Carentani marchionis emortualis fuisse, in *CHRONICO AVSTRALI* narratur, etiam Leupoldus, Stiriae marchio, obiisse, a *DO-DECHINO* 5 refertur. Ne sic tamen inde consequetur, marchiam et ducatum Carinthiae vnā eandemque prouinciam denotare, cum vtramque a diuersissimis principibus administratam esse, probatissimorum scriptorum fide demonstrari possit. Sed haec quidem latius hic persequi, institutum meum non patitur. Neque etiam in *SPENERI* opinione refellenda multus ero. Cum enim mihi constitutum sit, in Carinthiae ducibus recensendis operam collocare, vel sua sponte apparebit, Carinthiam nostram ducale nomen iam dudum ante Conradi et Friderici, imperatorum, tempora iure proprio habuisse, indeque duces dignitatem suam et appellationem accepisse. Nam etsi ex iis quidam fuerunt, qui praeter Carinthiam etiam Foro Iuliensem, ac Franciae Orientalis, et Bauariae, ducatum procurarunt, plerique tamen eorum, ex comitum ordine desumpti, hono-

honoris potius accessionem a territorio ducali consecuti sunt, quam quicquam dignitatis, alio nomine sibi competentis, cum prouincia communicarunt.

- 1 LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS ad annum 1062. apud *Pistorium* script. rer. Germ. T. I. p. 326. Sponsam eius (Wilhelmi, Thuringiae marchionis,) Vdalricus marchio Carentinorum cognatus eius accepit. IDEM ad annum 1070. p. 340. Vdalricus marchio Carentinorum obiit.
- 2 CHRONICON AVSTRALE ad annum 1128. apud *Freberum* Script. rer. Germ. T. I. p. 444. Leupoldus marchio Carentinorum obiit.
- 3 CHRONICON AVGVSTENSE ad annum 1153. apud *eundem* p. 510. Nam huc vsque quatuor marchiones Austriae et Styriae, Istriae, Chambensis, qui dicebatur de Vohburg, euocati ad celebrationem curiae ducis Bauariae veniebant, sicut hodie episcopi et comites ipsius terrae facere tenentur.
- 4 VVIPPO in vita Conradi Salici apud *Pistorium* T. I. p. 462. Duces autem supra dictis viris contemporanei hi fuerunt, Benno dux Saxoniae, Adalbero dux Histriae, Hertzilo dux Baioariae, Ernestus dux Alemanniae, Lutaringorum dux Fridericus, Ribuariorum dux Gozelo, Cuno Wormatiensis dux Francorum, Vdalricus dux Boemiae. IDEM l. c. p. 480. Eodem anno (1035) Adalbero, dux Carentanorum, imperatoris gratiam perdens ducatum amisit, et in exilium missus est.
- 5 DODECHINVS ad annum 1129. apud *Pistorium* T. I. p. 672. Lubaldus marchio de Steyre, vir corpore et animo praestans, defungitur.

III.

Si de iis tantum temporibus, quibus Carolus M. et Ludouicus P. imperarunt, SPENERVS loqueretur, facile concederem, separatas neutiquam Carinthiae rationes tunc fuisse, sed ducibus Foro Iulienfibus illam paruisse. Occurrit ex iis Rorgaudus, quem, deuicto Desiderio, Longobar-

dorum rege, eiusque regno in potestatem Francorum redacto, in deditionem accepit Carolus M. et Foro Iulientibus ducem praefecit. Postea autem, teste EGINHARDO ¹ et ANNALIVM FRANCORVM auctore ² res nostras molientem, anno DCCCLXXVI in bello, contra eum suscepto, occidit. Post hunc, Ericum quendam ducem factum, iidem ANNALES FRANCICI ³ et EGINHARDVS ⁴ et SIGBERTVS GEMBLACENSIS ⁵ commemorant. Hunc Cadolaus excepit, eique, anno DCCCXIX febris extincto, surrogatus fuit Baldricus, ad cuius curam Carentanam regionem pertinuisse, auctor ANNALIVM REGVM FRANCORVM ⁶ expressis verbis testatur. Huic cum ab initio tam feliciter res cessissent, vt et Carniolenses sibi subiecisset, et Carentanos, qui se Pannonis adiunxerant, ad obsequium Francorum reduxisset, mox, in ignauiam delapsus, propter fines Pannonios, contra Bulgarorum irruptionem non pro fide defensos, honore ac prouincia priuatus fuit. Aliam igitur ab hoc tempore faciem induit Foro Iulientis ducatus, et, ANNALIBVS FRANCORVM ⁷ testantibus, quatuor comitibus commissus fuit, quos sequens aetas a custodia limitum, ipsis demandata, marchiones dixit. Quam diu autem limitanei hi praefecti prouinciae praesuerint, in tanto scriptorum medii aevi silentio, affirmare non ausim. Illud contra ex ANNALIBVS FVLDENSIBVS ⁸ certum est, anno DCCCLXI Carolomanum Carinthiae procuracionem habuisse, ac patris Ludouici Germanici indignationem incurrisse, cum Carentani limitis custodes, a patre constitutos, exauctorasset, aliis, quos sibi addictos esse cognouerat, in eorum locum ordinatis. Purgauit tamen sese Carolomanus a suspicione, in quam inciderat, et crimine, quod in maiestatem patriam admisisse arguebatur. Ideoque non dubito, prouinciam illi relictam fuisse. Quicquid interim huius rei sit, illud expeditum est, in diuisione prouinciarum

rum Germanicarum, a filiis Ludouici Germanici facta, Carinthiam obuenuisse Carolomanno, ac post mortem eius naturali filio, Arnulpho, una cum Mosburgo, munitissimo castro, a Ludouico iuniore datam fuisse. At utrum hic, imperator factus, eam retinuerit, an in alium transtulerit, ego non dixerim, ut ut MEGISERVS ⁹ Eberhardum, et, post hunc, Bertholdum Carinthiae praefuisse, scribat. Illud ego apud LVITPRANDVM TICINENSEM ¹⁰ inuenio, Arnulphum malum, qui, teste ANNALISTA SAXONE ¹¹ anno post C. N. DCCCCVII patri in ducatu Bauariae successit, eundemque ad annum usque DCCC XXXVII administravit, Carentanam quoque regionem curasse. Sed non aequè mihi constat, num Luitpoldus, pater Arnulphi Bauari, nostram prouinciam rexerit, an vero Arnulphus, demum eo defuncto, a Ludouico infante, vel plane Henrico aucupe, limiti Pannonio sit praefectus. Neque certius est, an Bertholdus, qui, posthabitis Arnulphi fratris liberis, ducatum Bauariae ab Ottone M. accepit, etiam Carinthiae praeses datus fuerit. Quod si probaret quisquam, ego certe facile concederem, Henrico, fratri Ottonis M. qui, Bertholdo anno DCCCCXXXV defuncto, Bauariae ducatum accepit, Carinthiam quoque commissam fuisse. Sed huius quidem rei luculenta testimonia deficiunt. Denique nec illud ex scriptoribus aut documentis fide dignis demonstrari potest, quod de Conrado, Lothariensum duce, Ottonis M. genero, vulgo affeueratur, illum Bertholdo Bauaro in Carinthiae ducatu successum fuisse. Agnouit hoc ipsum, pro ea, qua fuit, integritate, SCHOENLEBENIVS, ¹² idque, quod de ducibus Carinthiae saeculi X. MEGISERVS ¹³ et alii recentiores scripserunt, auctoritate veterum destitui, est professus. Non igitur satis certum est, quod de Henrico, Bertholdi filio, in locum Conradi amoti substituto, a LAZIO ¹⁴ et MEGISERO ¹⁵ et ab ipso quo.

quoque SCHOENLEBENIO ¹⁶ affertur. Equidem Henricum quendam in ANNALIBVS HILDESHEIMENSIBVS ¹⁷ inuenio. Inuenio etiam ipsum Henricum a CHRONOGRAPHO SAXONE ¹⁸ filium Bertholdi comitis appellari, et ab Henrico Bauaro, cui aliquamdiu contra Ottonem II adhaesit, distingui. Atque si recte intelligo DITMARVM ¹⁹ et ANNALISTAM SAXONEM, ²⁰ fuit is ipse, qui anno DCCCCLXXXIII exilio solutus, ducatum Bauariae impetrauit, quiue defuncto Ottone II, cum Henricus Bauarus ad regnum adspirauit, Baioariis et Carentanis praefuisse, a DITMARO ²¹ narratur. Denique et illud apparet, illum iam tum, cum Henrico Bauaro contra Ottonem adfisteret, fuisse ducem, quoniam HERMANNVS CONTRACTVS ²² Henricum Bauarum, et alium ducem, quem antea Henricum nominat, praeter hos autem, Henricum, Augustanum episcopum, et, quem ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ²³ addit, Ekbertum comitem, captos fuisse, refert. Nec est, cur quisquam putet, Henricum hunc, Bauariae et Carinthiae ducem, fuisse illum ipsum, qui ob perduellionis crimen Bauariam anno DCCC LXXVIII amisisse, dictus fuit. Vtrumque enim veteres distinguunt cum cura, ac diuersissima de his tradunt. Certe ipsum Henricum, Henrici rixosi filium, anno DCCC LXXXIII. nondum restitutum, post mortem demum Ottonis locum, exilio destinatum, non expectata Ottonis III venia, reliquisse, ex verbis DITMARI ²⁴ et ANNALISTAE HILDESHEIMENSIS ²⁵ apparet. Henricum minorem contra, qui antea cum Henrico Bauaro in exilium missus fuerat, reuocatum, et ducatu donatum fuisse, affirmant. ANNALISTA SAXO ²⁶ etiam hoc addit, Henricum iuniorum, *Henrico Bauaro in exilio morante*, in gratiam receptum, Bauariaeque ducem creatum fuisse. Patet exinde, diuersos fuisse Henricos, haecenus commemoratos. Sed non
aeque

aeque expeditum est, de quo maxime quaeritur, quo patre natus Henricus iunior fuerit. Bertholdum appellat ANNALISTA SAXO, ²⁷ sed Bertholdigenus reticet omnino. Iusto igitur audaciores in fingendo videntur, qui ducem Bauariae, Arnulphi fratrem, fuisse, dicunt, nisi testimonia magis luculenta ad manus habuerunt. Illud ex DITMARO ²⁸ et ANNALISTA HILDESHEIMENSI ²⁹ longe certius est, Henricum Bauariae ducatum anno DCCCC LXXXIII recuperasse, posteaquam cupiditate regni, quod, Ottone II in Italia mortuo, appetuerat, deposita, fidem Ottoni III adstrinxisset. Ex quo quidem tempore vtrum Henricus minor solam Carinthiam rexerit, an vero haud ita multo post diem supremum obierit, ego affirmare non ausim. Qui paullo audacior esset in coniecturis afferendis, diceret forte, superstitem fuisse, et ab Henrico sancto, ad imperium admoto, ducatum Bauariae repetiisse. Namque Henricum quendam ducatum Bauariae postulasse, et ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ³⁰ et DITMARVS MERSEBURGENSIS ³¹ annotant, atque etiam Bertholdi comitis filium appellant. DITMARVS ³² vero et hoc docet, Bertholdum, patrem Henrici, quem dixi, Ottonis III partibus addictum fuisse. Quod si ita se habet, Bertholdus hic, sub Ottone II et III superstes, diuersus fuit a Bertholdo, Bauariae duce, utpote quem anno DCCCXLV diem supremum obiisse, CHRONOGRAPHVS SAXO ³³ testatur. Sed dic, Henricum iuniorem distinguendum esse ab hoc Henrico, quod et mihi probabile ad fidem videtur. Negotium nihilo facilius conficietur, ac incertum manebit, vtrum Henricus, supra commemoratus, qui anno DCCCCLXXXIII Carentanis praefuit, Bertholdum Bauarum quadam attigerit cognatione. Igitur de eo non statuam. Sed noua oritur difficultas, quando quaeritur, quis demum Henrico minori, multoties dicto, in Carinthiae ducatu sit surrogatus?

gatus? SCHOENLEBENIVS, ³⁴ qui annales Boicos recentiores secutus, Henricum Carinthium, Bertholdi Bauarii filium fuisse, et ab anno DCCCCLXXXIII Bauariam gubernasse, autumat, Henrico Bauariae duci, in caesaris gratiam recepto, Bauariam sponte cessisse, sola Carinthia sibi reseruata, scribit. Eidemque, anno DCCCCLXXXIX mortuo, Henricum Bauarum in Carinthia quoque successisse refert. ³⁵ Ac huius rei probandae causa ad Ottonis III diploma ³⁶ prouocat, anno DCCCXCII scriptum, in quo Henricus Bauariae et Carinthiae dux commemoratur. Quod quidem diploma, quo plus momenti habet ad SCHOENLEBENII sententiam confirmandam, tanto difficilius erit, conciliare huic asserto eiusdem Ottonis III chartam, quam MEGISERVS, ³⁷ assert, in qua Otto, dux Carentanorum, nominatur. Vnicum ex his spinis elabendi remedium superest, si diploma MEGISERI, cuius aetatem non annotauit, post annum demum DCCCXCII datum fuit. Tunc enim colligi haud inepte potest, tenuisse Henricum Bauarum Carinthiam, hocque anno DCCCXCV mortuo, ³⁸ illam Ottoni, quem modo diximus, ab Ottonne III, imperatore, concessam fuisse. Hoc saltem uisum est LAZIO. ³⁹ Et SCHOENLEBENIVS ⁴⁰ etiam Henricum S. post mortem patris, accepto ducatu Bauariae, Carinthiam Conrado cessisse, tradit. Sed nos, intra coniecturae terminos subsistendum esse, putamus.

1 EGINHARDVS in vita Caroli M. c. 6. apud *Reuberum* scriptor. rer. Germ. p. 13.

2 ANNALES REGVM FRANCORVM ad an. 776. apud *eundem* p. 42.

3 ANNALES iidem ad annum 796. l. c. p. 52.

4 EGINHARDVS l. c. c. 13. p. 16.

5 SIGEBERTVS GEMBLACENSIS ad annum 797, apud *Pistorium* script. rer. Germ. T. I. p. 784.

- 6 ANNALES REGVM FRANCORVM ad annum 818. et 819. l. c. p. 67. et 68.
- 7 ANNALES iidem ad annum 828. p. 77.
- 8 ANNALES FVLDENSES ad an. 861. apud *Freherum* scriptor. rer. Germ. T. I. p. 34.
- 9 HIERONYMVS MEGISERVS in annalibus Carinthiae L. VI. c. 63. p. 598. et L. VI. c. 79. p. 623.
- 10 LVITFRANDVS TICINENSIS histor. L. IV. c. 14. apud *Reuberum* p. 181.
- 11 ANNALISTA SAXO ad an. 907. apud *Eccard.* script. rerum German. T. I. col. 238. et ad an. 937. col. 262.
- 12 SCHOENLEBENIVS Carniolae antiquae et nouae P. III. p. 495. ab initio.
- 13 MEGISERVS annal. Carinth. L. VI. c. 87. p. 641.
- 14 WOLFFGANG. LAZIVS de migrationibus gentium L. VI. p. 205.
- 15 MEGISERVS, L. VI. c. 93. p. 663.
- 16 SCHOENLEBEN. l. c. p. 510.
- 17 ANNALES HILDESTEIMENSES ad annum 978 apud *Leibnitium*. script. Brunsvic. T. I. p. 719. ibi : Henricus quondam dux cum Henrico minore, et Ekbertus comes, iussu imperatoris capti et exilio deputati sunt. IDEM ad an. 977. Henricus cum consilio minoris Henrici Pataviam ciuitatem inuasit.
- 18 CHRONOGRAPHVS SAXO ad annum 978 apud *Leibnitium* in accessionibus historicis T. I. p. 189. Henricus dux cum Henrico iuniore, filio Bertholdi, apud imperatorem accusati, eius iussu Magdeburgi capti sunt una cum Ekberto comite, ac exilio deputati.
- 19 DITMARVS MERSEBURGENSIS L. III. chronici apud *Leibnitium* T. I. script. Brunsvic. p. 347. scribens : anno DCCCC LXXXIII imperator Veronae placitum habuit, et Henricus minor, exilio solutus, dux Bauariae effectus est.
- 20 ANNALISTA SAXO ad ann. 983. col. 336. ibi : anno dominicae incarnationis DCCCCLXXXIII imperator Veronae placitum habuit, et Henricus iunior, filius Bertholdi, exilio solutus, dux Bauariae constitutus est, Henrico, patruelis imperatoris, adhuc in custodia manente.

- 21 DITMARVS L.IV. p. 348.
- 22 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 978. apud *Pistorium* T.I. p. 266. Henricus dux Baiariae, et alius dux, (*quem antea Henricum appellauit*.) Augustensis quoque episcopus, Henricus, rebellantes imperatori capti et exilio mancipati sunt.
- 23 ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ad annum 978. apud *Leibnit.* p. 719.
- 24 DITMARVS MERSEBURGENSIS ad an. 984. L.IV. statim ab initio.
- 25 ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ad annum 983. col. 984. apud *Leibnitium* T.I. p. 719.
- 26 ANNALISTA SAXO l.c. vid. not. 20.
- 27 Idem l. c. vid. not. 20.
- 28 DITMARVS L.IV. p. 349. oritur autem inter hunc, (Henricum Bauarum) et praefatum Henricum, qui minor dicebatur, magna seditio, qua Hermanni comitis consilio postmodum finita, regis gratiam in Francoforti et ducatum deditus promeruit.
- 29 ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ad annum 984. p. 719. ibi: et Henricum ducem Bauariae denuo effecerunt.
- 30 IDEM ad annum 1003. p. 722. Henricus, Bertholdi comitis filius, et Bruno, frater regis, a rege infideliter maiestatis rei deficiunt.
- 31 DITMARVS L.V. p. 368. Et ecce Henricus comes, Bertoldi amitaque meae filius -- per optimos exercitus eiusdem uiros diu firmiterque promissum Bauarici regni ducatum dari postulauit.
- 32 IDEM l.c. p. 372. Namque patri regis Henrici S. genitor istius Henrici, comitis, non ut miles, sed ut inimicus saepe restitit, imperatorisque partem, ut ipse testatus est, ob confirmatam sacramentis gratiam adiuuuit.
- 33 CHRONOGRAPHVS SAXO ad annum 1045. apud *Leibnitium* access. T.I. p. 159. Bertholdus, dux Bauariae, obit, cui Henricus, frater regis, in ducatu succedit.
- 34 SCHOENLEBENIVS Carniolae antiquae et nouae P. III. ad an. 984. seq. p. 526.
- 35 IDEM l. c. p. 527.
- 36 Extat hoc diploma in *MUNDII* metropoli Salisburgenfi. T.I. p. 93. Nouerit omnium fidelium nostrorum -- industria, quem-

- quemadmodum nos ob petitionem et interuentum dilecti ac fidelis nostri *Henrici, Baioariorum et Carentanorum ducis* Saxoni cuidam de proprietate nostra dedimus tres mansos, etc.
- 37 MEGISERVS annal. Carinthiae L. VII. c. 1. p. 680. Quapropter omnium fidelium nostrorum animaduertat industria, qualiter nobis interuentu et admonitione Ottonis, Charentinorum ducis, quoddam nostrae proprietatis spatium - - ad ecclesiam S. Lamberti martyris - - placuerit tradere.
- 38 NECROLOGIUM FULDENSE apud *Schannat.* in codice probation. historiae Fuldensi adiecto p. 476. DCCCCXCV Henrich dux. Ad eundem annum mortem Henrici Bauari refert HERMANNVS CONTRACTVS p. 269.
- 39 VVOLFFG. LAZIVS de migrat. gentium L. VI. p. 205. Isto (Henrico) mortuo Henricus, cognomento claudus, filius, ad preces Ottonis III cessit ducatu Carnorum, seruato sibi solo Boiorum dominio, et duobus in Carnis comitatibus Villachi et VVolfesbergi, quos idem dux, electus in imperatorem, episcopo Bambergensi a se fundato donauit, quos in hodiernum vsque diem ea cathedra possidet.
- 40 SCHOENLEBENIVS, l. c. p. 552.

III.

De ipso autem Ottone, Carinthiae duce, non est, cur dubitemus. Tam enim manifesta adsunt aequalium scriptorum testimonia, vtne facile in dubium vocari possint. Non animaduertit tamen ea SCHOENLEBENIVS, ¹ ideoque Ottonem hoc tempore rexisse Carinthiam, confidenter negauit, ac in eius locum ipsius Ottonis filium, Conradum, substituit. Hinc opus esse duco, vt, postquam ad ea perueni tempora, quibus certiora afferri de ducibus Carinthiae possunt, locum inter eos, quem obtinuit, Ottoni vindicem. Non prouocabo iam ad diploma a LAZIO ² et MEGISERRO ³ adductum, quod tamen et ipse SCHOENLEBENIVS ⁴ Ottoni III tribuit, licet, nec diem, nec annum, habeat

adscriptum. Testem autem appello ANONYMVM LEOBIENSEM ⁵ affirmantem, Ottonis, Carinthiae ducis, interuentu Ariboni cuidam praedia ab Ottone III, imperatore, data fuisse. Ac ne quis mihi LEOBIENSIS scriptoris aetatem obiiciat, adduco ADELBOLDVM, ⁶ historicum Henrico II, imperatori, aequalem, in cuius quippe vita de expeditione Ottonis nostri Italica, contra Ardoinum, Eporediae marchionem, suscepta, luculentissimum testimonium praebet. Huic addo DITMARVM MERSEBVRGENSEM ⁷ et ANNALISTAM SAXONEM, ⁸ qui et ipsi Ottonem nostrum Carinthiae ducem nominant, quando praelium, quod Otto cum Ardoino infelici euentu commiserat, enarrant. Non est, cur quisquam dicat, hoc SCHOENLEBENIO contra ius fasque a me vitio verti, qui scriptorum, a me allegatorum, copiam non habuit. At vidit tamen DITMARVM, et illum alibi allegavit. Ideoque uel ab hoc de Ottone nostro edoceri potuisset. Interim ego haec amplius non vrgeo, cum non infrequens sit, vt in tam lato campo circumspectando perspicacissimus etiam aliquid humani patiat. Mortuo igitur tanto facilius ignoscendum esse, puto, ne manibus viri docti et industrii mali exempli conamine videar insultare. De eo autem quaerendum adhuc videtur, ex qua tandem gente ortum traxerit Otto noster, propterea, quod falsissima de eo afferunt recentiores Carinthiarum rerum commentatores. LAZIVS ⁹ enim fratrem fuisse, dicit, Hermanni, Sueuorum ducis. Quod vt probet, in partes suas ac sententiam CONRADVM VRSPERGENSEM ¹⁰ trahere conatur. At hic, quanquam Hermannum eiusque fratrem Vdonem adducit, de ducatu tamen Carinthiae nihil omnino affert. Nec mirum, cum Otto ille, Hermanni frater, diuersissimus a nostro fuerit, ac, teste CONTINVATORE REGINONIS, ¹¹ iam anno DCCCCXLIX diem obierit supremum. Nihil tamen mi-

nus eandem sententiam defendunt MEGISERVS, ¹² et, qui hunc tuto sequitur, REICHARTVS. ¹³ Ac ille quidem adeo pertinax est suae opinionis defensor, ut commentarios Carinthiae falsi arguat, qui Conradi filium Ottonem fuisse defendunt. Recte tamen se habere, quae in commentariis, modo allegatis, referuntur, locupletissimorum testium auctoritate confirmari potest. DITMARVS enim MERSEBURGENSIS ¹⁴ et ANNALISTA SAXO ¹⁵ patrem illi tribuunt Conradum, Lotharingiae ducem, ab Hungaris anno DCCCCLV occisum, eadem matrem quoque nominant, nimirum Luitgardam, Ottonis M. imperatoris filiam, id quod V. C. IO. DAV. KOELERVS ¹⁶ latius demonstravit. Quam diu autem Otto superstes fuerit, ex tot mediæ aevi scriptoribus, qui res eorum temporum consignarunt, nemo, quem ego sciam, annotavit.

1 SCHOENLEBEN. in Carniola antiqua et noua P. III. p. 527.

2 VVOLFFG. LAZIVS de migrat. gent. L. VI. p. 205. seq.

3 HIER. MEGISERVS annal. Carinth. L. VII. c. 2. p. 680. vid. §. III. not. 36.

4 SCHOENLEBEN l. c. p. 699.

5 ANONYMVS LEOBIENSIS chron. L. I. ad an. 987. apud *Pezium* script. Austr. T. I. p. 760.

6 ADELBOLDVS in vita Henrici S. c. 16. apud *Leibnitium* script. Brunsvic. T. I. p. 434. ibi: Tandem a rege dux Carantanorum, qui etiam Veronensem comitatum renebat, ad petitionem Longobardorum explendam eligitur, et cum paucis in Italiam dirigitur.

7 DITMARVS MERSEBURGENSIS chron. L. V. apud *Leibnitium* T. I. p. 370. Horum autem necessitati ad succurrendum Otto Carantanorum dux et Veronenfium comes -- a rege dirigitur.

8 ANNALISTA SAXO ad annum 1002. apud *Eccardum* script. rer. Germ. T. I. col. 388.

9 LAZIVS de migrat. gent. L. VI. p. 205.

10 CONRADVS. VRSBERGENSIS ad annum 937. p. 156.

- 11 CONTINVATOR REGINONIS ad an. 949. apud *Pistorium*
T.I. p. 105. Vdo comes obiit.
- 12 MEGISERVS annal. Carinthiae L. VII. c. I. p. 675.
- 13 ALBERTVS REICHARTVS in breuiario historiae Carinthiae
ad an. 989. p. 309.
- 14 DITMARVS MERSEBURGENSIS chron. L. V. apud *Leibnitium*
T. I. p. 370. hic igitur, (Otto dux Carentanorum) a Conrado
duce, et Lutgarda, filia Ottonis I, caesaris maximi, procreatus,
morum grauitate actuumque probitate parentelam suam deco-
rabat.
- 15 ANNALISTA SAXO ad annum 1002. apud *Eccardum* T. I,
p. 388.
- 16 IO. DAV. KOELERVS de familia Augusta Franconica.

V.

Minus dubitationis habet, quod ad successorem Otto-
nis attinet. Namque ex quatuor filiis, Henrico, Brunone,
Conrado, et Guiljelmo, tertius obtinuit ducatum Carinthiae,
quod KOELERVS ¹ ad liquidum perduxit. Tanto igitur
minus opuserit, vt INLAZIO ² ac MEGISERO ³ con-
futandis multum operae consumam, qui Henricum, filium
Ottonis, patri in Carinthiae ducatu successisse, Conradum
autem, fratrem Henrici, illum fuisse fingunt, qui post fata
Henrici S. rerum in Germania potitus, vulgo Salici nomi-
ne appellatus, fuit. Etenim ex scriptoribus aequae ac diplo-
matibus, a KOELERO ⁴ adductis, apparet, Conradum, im-
peratorem, fuisse filium Henrici, hunc autem fratrem Con-
radi nostri, quem Ottoni patri in ducatu Carentano suffe-
ctum fuisse, haecenus dixi. Hasque KOELERI probatio-
nes egregie confirmauit ipse Conradus, imperator, quan-
do pro remedio animae suae, et Giselaë coniugis, et Hen-
rici filii, et Beatricis filiae, et atavi Conradi, et auiae Iudi-
thae, Henrici patris, et patruï ducis Conradi, eiusque con-
iugis Mechtildis, sororis denique Iudithae, ecclesiae
Worma-

Wormatiensi praedia quaedam donauit. 5 Vtut vero ex inde familia Carinthiae ducis, Conradi, tam egregie illustratur, nihil vt desiderari amplius possit, subsistendum tamen adhuc est in origine Mechtildis, coniugis Conradi Carinthii, consideranda. Plerique enim, iique accuratissimi, genealogiarum veterum indagatores illam Hermanni, ducis Sueviae, filiam, Giselaë, augustae, sororem, fuisse autumant, et, mea quidem sententia, haud sine ratione. Nihilo tamen minus ab iis discessionem facit SIMON. FRID. HAHNIVS 6 et Mathildi nostrae patrem tribuit Godofredum, comitem Verdunensem, quem et ipsum filiam Conradi, Burgundiae regis, Mathildem, in matrimonio habuisse, argumentis minime contemnendis probat. Vtrum autem ex hac Mathilde Burgunda filiam eiusdem nominis habuerit Godofredus, ego non dixerim. Id enim, quod B. HAHNIVS atulit, sola nititur coniectura. Omnium autem minime ab eo demonstratum fuit, illam, de qua incertum est, an unquam extiterit, Mathildem Conrado nostro iunctam matrimonio fuisse. Illud contra extra omnem dubitationem versatur, quippe ab HERMANNO CONTRACTO 7 relatum, Hermannum, ducem Sueuorum, filium eiusdem nominis, et, praeter hunc, tres filias habuisse. In his autem Mathildem, Conradi, Carinthiae ducis, vxorem fuisse, AVCTOR VITAE ADALBERONIS METENSIS 8 clarissimis verbis testatur. Paternam denique originem ipsa Mathildis prodit in versu, epistolae ad Miseconem, Poloniae regem, adiecto, in quo se filiam Hermanni, clari Sueuorum ducis, appellat. 9 Quod vt sufficere possit ad nomen et gentem Mathildis, Conradi nostri coniugis, probandam, addam tamen DITMARI MERSEBURGENSIS 10 et ADELBOLDI 11 auctoritatem, qui Hermannum Sueuum, ab Henrici S. partibus alienum, vna cum Conrado genero, Argentinam depraedatum esse, tradunt.

Patet exinde, quod hic silentio praetereundum non est, Conradum nostrum in Henricum S. non satis bene animatum, ac, forte affinitatis vinculo ductum, Hermanno, ad regnum adspiranti, adhaesisse. Ceterum, quod ad mortem eius attinet, ex HERMANNO CONTRACTO ² aliisque scriptoribus, ab amplissimo KOELERO allegatis, certum est, in annum CIOXII illam incidisse, ac fabulis proinde indulgisse LAZIVM, ³ aliosque, qui, Ottonem, supra dictum, hoc anno interiisse, scribunt, illique Henricum, filium, anno CIOXXI defunctum, successisse, comminiscuntur.

1 KOELERVS de familia Augusta Franconica tab. II. et p. 18. seqq.

2 LAZIVS L. VI. p. 306.

3 MEGISERVS L. VII. c. 8. p. 689.

4 KOELER l. c.

5 Extat hoc diploma in codice probationum, 10. FRID. SCHANNATI historiae Wormatiensi adiecto, n. 56. p. 52. Omnium sanctae Dei ecclesiae - - sciat vniuersitas, qualiter nos pro amore Dei et sempiterna memoria nostri et dilectae nostrae coniugis, Giselae imperatricis, ac filii nostri Henrici regis, filiae quoque nostrae Beatrixis, imo etiam pro remedio parentum nostrorum defunctorum, atavi nostri ducis Chunradi, auiae nostrae, scilicet Iudithae, patris nostris Henrici, ac patruui ducis Chunradi, eiusque coniugis dignae memoriae Mathildis fororis etiam nostrae Iudithae - - donauimus etc.

6 SIMON. FRID. HAHNIVS in der teutschen Reichs - Historie T. II. §. 2. not. b. p. 227.

7 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 997. apud Pistorium T. I. p. 269. seq. Cunradus, dux Alemannorum, obiit, et pro eo Herimannus ducatum accepit, qui et ipse filiam Cunradi regis Burgundiae, Gerbirgam, in matrimonio habuit, ex qua filium aequiuocum et tres filias reliquit.

8 AVCTOR VITAE ADALBERONIS II. Metensis episcopi in Labbei bibliotheca MSCtorum T. I. sect. V. p. 674. Dominus Otto dux, pater ipsius uenerabilis Conradi ducis, nobis confidens

dentis natus ex filia magni Ottonis est. Cuius soror Gerbirga dedit filiam suam Conrado, Burgundiorum regi. Ex Conradi autem filia nata est domina Mathildis, huius Conradi adfidentis vxor.

9 EPISTOLA MATHILDIS ad Mifeconem aequae ac versus extat in codice quodam membranaceo, quem benevolentiae Generosissimi Domini de WOLFFERSDORFF acceptum fero.

Hunc librum regi Mathild donat Mifeconi,

Quam genuit clarus Sueuorum dux Herimannus.

10 DITMARVS MERSEBURGENSIS L. V. p. 367. Dux (Herimannus) - - Argentinam, quae Strasburg dicitur - - cum Conrado suimet genero, milite petit armato, murosque adscendens nil victis reliquit.

11 ADELBOLDVS in vita Henrici S. imperatoris c. 8. apud *Leibnizium* T. I. p. 432.

12 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 1012. apud *Pistorium* T. I. p. 272. Conradus, dux Carentani, filius Ottonis ducis, fraterque Brunonis, dudum papae, obiit, et, priuato filio eius puero, Conrado, Adalbero ducatum accepit.

13 LAZIVS L. VI. p. 206.

VI.

Reliquit ex coniuge sua Conradum, filium, in ducatu Carentano post xxiv annorum interstitia successorem, ac, praeter eum, Brunonem, episcopum Wurzburgensem, de quo mox dicendi locus erit. De Conrado fidem faciunt testimonia WIPPONIS ¹ et HERMANNI CONTRACTI, ² ab amplissimo KOELERO ³ adducta. AHERMANNVS quidem tradit, posthabito Conrado nostro, Carinthiae ducatum Adalberoni ab Henrico II, imperatore, datum fuisse. Quod qua de causa factum sit, ego sine dubitatione affirmare nequeo. At ex HERMANNI tamen CONTRACTI verbis colligo, pueritiam Conradi in caussa fuisse, quo minus limitanae prouinciae praeficeretur. Interim perquam aegre tulisse nostrum aucti ducatus iactu-

ram, armis etiam petuisse Adalberonem. sibi praelatum, ac auxilio Conradi Salici patruelis superiorem ex praelio, prope Ulmam commissio, discessisse, HERMANNVS CONTRACTVS 4 consignauit. Verum ne sic quidem, viuo Henrico S. ducatum recuperauit. Adalbero enim, WIPPONE 5 teste, ad mortem usque caesaris, modo dicti, Carinthiam obtinuit, et inter reliquos duces electioni Conradi Salici interfuit, et, hoc regnante, usque ad annum CIOXXXV ducatum administrauit. Quo quidem currente, cum Adalbero gradu depositus fuisset, 6 anno XXXVI Conradus noster successit, 7 ac subsequente Heribertum, Mediolanensem archiepiscopum, a Conrado, imperatore, custodiendum accepit, quod in CHRONICO AVSTRIACO 8 narratur. Sed ne diu praeesse prouinciae potuerit, morbus regius prohibuit, quo defatigatus XIII. Kal. Aug. anni CIOXXXIX extinctus fuit. 9 Quam conjugem habuerit, et vtrum omnino in matrimonio vixerit, mihi non constat. Si tamen recte se haberet KOELERI 10 opinio, qua Brunonem, Wurzburgensem episcopum, Conrado hoc patre natum fuisse, autumat, Mathildis illi tribuenda vxor foret. Nam Bruno Conradum patrem, matrem Mathildem, habuit, HERMANNO CONTRACTO 11 testante. Enimvero quoniam patruelis Conradi Salici Bruno appellatur, magis mihi placet, Brunonem fuisse fratrem Conradi nostri, ex eadem matre, Mathilde Sueua, a Conrado, anno CIOXII defuncto, genitum. Namque et ipsum Conradum nostrum Carinthiae ducem, patruelem imperatoris Conradi Salici, HERMANNVS 12 nominat. Sed hunc filium fuisse Conradi et Mathildis Sueuicae, ipse KOELERVS demonstrauit. Mortuus autem est Bruno in Pannonia CIOXLV, VII. Kal. Iun. cum ex lapsu letale vulnus accepisset, indeque cadauer eius, in Germaniam deportatum, Wurzburgi terrae mandatum fuit. 13 Alios Conrado nostro filios ad-

adscribunt LAZIVS ¹⁴ et MEGISERVS, ¹⁵ Conradum nempe, in ducatu Carinthiae successorem, Vdalricum marchionem, et Henricum Lothariorum comitem palatinum. Cuius quidem asserti cum nullam omnino probationem addant, ego tuto illis fidem adhiberi nolim. Equidem apud LAMBERTVM SCHAFFNEBURGENSEM ¹⁶ Vdalricus occurrit. Occurrunt etiam Conradus, dux Carinthiae, et Henricus, comes Lotharingiae palatinus, fratres, ¹⁷ Sed hos Vdalricum cognatione attingisse, nullibi inueni. Nec de Conrado ac Henrico vel minimum indicium est, patrem illos Conradum Carentanum habuisse. Igitur operae pretium esse duco, vt de his paullo accuratius postea agatur.

- 1 WIPPO in vita Conradi Salici apud *Pistorium* T. III. p. 463.
- 2 HERMANNVS CONTRACTVS ad ann. 1012. apud *eundem* T. I. p. 272. vid. not. 12. §. antecedentis.
- 3 KOELER de familia Augusta Franconica p. 37. seq. n. 19.
- 4 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1019. apud *Pistorium* l. c. p. 273. Cuonradus filius Cuonradi, quondam ducis Carentani, auxiliante patruële suo, Conrado, postea imperatore, Adalberonem, tunc ducem Carentani, apud Vlmam pugna victum, fugauit.
- 5 WIPPO l. c. p. 462.
- 6 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1035. l. c. p. 278. Adalbero, dux Carentani et Histriae, amissa imperatoris gratia, ducatu quoque priuatus est.
- 7 IDEM ad ann. 1036. p. 279. Conradus, patruelis imperatoris, parris sui ducatum in Carentano et in Histria, quem Adalbero habuerat, ab imperatore suscepit.
- 8 CHRONICON AVSTRIACVM ad an. 1037. apud *Hier. Pezium* script. Austr. T. I. col. 552.
- 9 ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ad an. 1039. apud *Leibnitium* T. I. p. 730. Chuonradus, Carentanorum dux, patruelis imperatoris, XIII. Kal. Aug. immatura morte regio morbo diu fatigatus discessit.

- 10 KOBLERVS l. c. tab. II. n. 19. et p. 39. n. 19.
- 11 HERMANNVS CONTRACTVS an an. 1034. apud *Pistorium* T. I. p. 278. Meginhardo, praefule Wurzburgensi, defuncto, Bruno patruelis imperatoris, filius - - ex Mathilde Conradi, ducis, episcopatum die paschae accepit.
- 12 IDEM ad an. 1036. p. 279. vid. not. 7.
- 13 IDEM ad an. 1045. l. c. p. 286. Bruno Wurzburgensis episcopus letaliter cum aliis collapsus, post vnam hebdomadam, id est VII. Kal. Iun. obiit, et ad sedem suam reportatus, ibique sepultus, Adalberonem successorem suscepit.
- 14 LAZIVS de migrat. gent. L. VI. p. 206.
- 15 MEGISERVS annal. Carinth. L. VII. c. II. p. 698. in fin. seq.
- 16 LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS ad annum 1062. apud *Pistorium* T. I. p. 326. vid. not. 1. §. 2.
- 17 IDEM ad an. 1057. l. c. p. 323. Cuono, cognatus regis, dux factus est Carentinorum. Frater eius, Henricus, palatinus comes Luthariorum, instinctu daemonis monasticam vitam professus est in Gorzia.

VII.

Post Conradum, anno CIOXXXIX defunctum, non inuenio, qui Carinthiae dux datus sit, praeter Wellssonem, cui teste HERMANNO CONTRACTO ¹ anno CIOXLVII ab Henrico III, imperatore, demandata prouincia fuit. Vtrum igitur interea alius has terras gubernarit, an ad annum usque CIOXLVII duce destitutae fuerint, ego quidem iuxta cum ignarissimis scio. Apud veteres saltem per hos septem aut octo annos ducem non animaduerto. Et tamen MEGISERVS, ² ultraquam ab historiarum scriptore fieri debebat, facillime ex hac difficultate se expedit, quando Conradum, Conradi anno CIOXXXIX mortui, filium a nemine veterum nominatum, ab anno CIOXXXIX ad CIOXLVIII, Wellssonem autem inde ad annum CIOLV Carinthiae praefuisse scribit, ordine temporum mirifice tur-

turbato, neglecta etiam omnium antiquorum auctoritate. Hi enim Wellfonom primo loco, dein Conradum, et, post hunc, Bertholdum collocant. MEGISERVS contra, his omnibus conuersis, Conradum praeponit, eique Welphonem subiungit. Ac ne quid in continua ducum serie desiderari possit, Bertholdum statim a morte Wellfonis successisse, admodum audacter fingit. Denique semel fines veritatis transgressus, nihil obesse putat, quo minus et in aliam familiam transeat, et Conradum, Bavariae ducem, Ludolphi, palatini Rhenani, filium, cum Conrado, Carinthiae duce, commisceat. De quo tamen ab AVENTINO, ³ quem alias tam strenue sequitur, meliora fuerat edoctus. Sed danda est aetati, qua scripsit, venia, quae diuersissima potius confundere, quam ignorantiam, in rebus historicis aliquando non pudendam, profiteri, maluit. Mihi vero religioni est, tacentibus historicis antiquis, audacter statuere, de rebus, quae nobis non, nisi ex documentis superioris aevi, notae esse possunt. Fuerit igitur ab anno CIOXXXIX alius dux Carinthiae. Fuerit etiam nullus, quod in Bavaria quoque, pulso in exilium Conrado, mortuoque, qui huic successus fuerat, Conrado, Henrici III, filio natu maiore, ab anno CIOCLVI accidisse nouimus, ⁴ cum Agnes, augusta, prouinciam sibi habuit, et reditus in suos vsus conuertit. Illud vero, HERMANNO CONTRACTO, ⁵ teste, confirmare possum, Wellfonom Carinthiam sortitum esse anno CIOXLVII, ac illam aequae ac marchiam Veronensem cum laude administrasse, tantum denique auctoritate potuisse, vt Henricum III, imperatorem, qui Veronensibus mille marcarum non satis iusto titulo extorserat, ad pecuniam restituendam aegerit. ⁶ Ceterum caesari fidus fuit, et, quoties aequa postulauit, se obsequentem praebuit, ac in primis in expeditione contra Hungaros id, quod sibi negotii datum fuit, feliciter

citer et bene gessit. ⁷ Adfuit etiam imperatori in Italia, sed concessationum, quas tunc fecit caesar, pertaesus, cum indignatione in Germaniam rediit, ⁸ et haud ita multo post vitam cum morte commutavit. Quo minus tamen de anno mortis certi quicquam affirmem, obstat dissensus veterum, ex quibus MARIANVS SCOTVS ⁹ ac ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ¹⁰ annum CIDLIV nominant. HERMANNVS autem CONTRACTVS, ¹¹ BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS, ¹² ANNALISTA SAXO, ¹³ et CONRADVS VRSPERGENSIS ¹⁴ finem vitae in annum CIDLIV referunt. In qua incertitudine, dum res ad liquidum perducere possit, est subsistendum. Filios non habuit, quod CHRONOGRAPHVS WEINGARTENSIS ¹⁵ testatur. Ideoque in promptu est, inde potius, quam ex crimine perduellionis, a MEGISERO, et recentioribus alijs, illi afficto, repetendam esse causam, cur ducatus Carinthiae post mortem Wellsonis Conrado, fratri Henrici, comitis Lotharingiae palatini, obuenerit.

- I HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1047. apud *Pistorium* T. I. p. 279. inquit: quo tempore Wellsum, comitem Sueuigenam, Wellfi, dudum comitis, filium, Carentani ducem promouit.
- 2 MEGISERVS L. VII. c. 16. p. 704. it. c. 20. p. 712. et c. 23. p. 721.
- 3 IO. AVENTINVS annal. Boior. L. V. c. 10. n. 1. p. 517.
- 4 ANNALISTA SAXO ad an. 1057. apud *Eccardum* T. I. p. 489. et LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS ad annum 1056. apud *Pistorium* T. I. p. 323. et ad an. 1061. p. 326.
- 5 HERMANNVS CONTRACTVS l. c. not. I.
- 6 CHRONICON WEINGARTENSE c. 7. apud *Leibnitium* T. I. p. 784.
- 7 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1051. p. 293.
- 8 CHRONICON WEINGARTENSE c. 6. l. c. p. 784.

- 9 MARIANVS SCOTVS ad annum 1054. apud *Pistorium* T. I. p. 650.
- 10 ANNALES HILDESHEIMENSES ad annum 1054. apud *Leibnitium* T. I. p. 731.
- 11 HERMANNVS CONTRACTVS ad ann. 1055. p. 298.
- 12 BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS ad an. 1055. apud *Vrbsium* T. I. p. 342.
- 13 ANNALISTA SAXO ad annum 1055. apud *Eccardum* T. I. col. 486.
- 14 CONRADVS VRSPERGENSIS in chronico ad ann. 1055. p. 167.
- 15 CHRONOGRAPHVS WEINGARTENSIS in historia de Guelfis c. 7. apud *Leibnitium* T. I. p. 784.
- 16 MEGISERVS L. VII. c. 20. p. 712. seq.

VIII.

De Welphone satis dictum est, qui Carinthiam, anno CIOXLVII ab Henrico III, imperatore, acceptam, ad annum vsque CIO LIV aut LV gubernauit. Sequitur Conradus, anno demum CIO LVII dux Carinthiae creatus. Cuius cum LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS¹ mentionem iniicit, Conradum, cognatum regis, Henrici III, Carinthiae procurationem nactum esse, ait, sed, qualis illa cognatio Conradi, ducis, et Henrici, imperatoris, fuerit, non explicat. Quo audaciores igitur superiorum temporum historici in recensendis familiis fuerunt, eo se facilius induci passi sunt, vt hoc solo satisque incerto testimonio fulci, Conradum hunc ad superiorum Carinthiae ducum gentem retulerint, et plane filium Conradi, § VI commemorati, fecerint. Animaduenterunt enim nominum inter se conuenientiam, quae etiam recentiorum non paucos, ac in his cel. ECCARDVM, aliquando decepit, vt diuersissimarum gentium homines coniunxerint. Nec Welfonis regimen, quod inter vtrumque Conradum intercessit, tanti esse

esse, crediderunt, cur de propinquitate dubitarent. Nihil enim insoliti iis temporibus fuit, quibus honores nondum hereditario iure in posteros transferebantur, vt, filiis, praefertim paruulis, a successione, saltem ad tempus, exclusis, prouinciae interim aliis darentur, ac, his denuo mortuis, vel ad priorem gentem redirent, vel etiam aliis quibuscunque, pro arbitrio caesarum, concederentur. Ipsa denique cognatio, quae, teste LAMBERTO, Conradum inter et Henricum III, caesarem, fuit, non parum valuit, vt, vtrumque Conradum patrem filiumque fuisse, sibi persuaderent. Et certe, cum Henricum, Conradi Salici patrem, et Conradum, Carinthiae ducem, anno CIO XII defunctum, fratres fuisse, manifestum sit, ratio consanguinitatis inter Henricum III, Conradi Salici filium, et Conradum hunc nostrum, nihil difficultatis haberet, modo satis euidenter constaret, Conradum hunc eius Conradi, qui anno CIO XII obiit, nepotem, et Conradi, CIO XXXIX mortui, filium, fuisse. Sed ad hoc quidem demonstrandum minime mihi idonea videntur LAMBERTI SCHAFFNEBURGENSIS verba. Nec sufficere visa sunt V. C. CAROLO LVDOVICO TOLLNERO, ² qui inde in aliam sententiam transiit, et Conradum, de quo nunc agimus, ex familia Ezonis, comitis palatini ad Rhenum, qui Mathildem, Ottonis III sororem, in matrimonio habuit, deduxit. Cum enim Ezoni praeter Hermannum et Ottonem etiam filius fuerit Ludolphus, ex hoc autem et Mathilde, Zutphaniae comitis filia, Conradum et Henricum natos esse, testetur MONACHVS BROWILLERANVS, ³ satis se argumentorum habere putauit TOLLNERVS, cur Conradum, Ludolphi filium, hunc ipsum esse, diceret, qui ab Henrico III, caesare, ducatum Carinthiae accepit, fraterque Henrici, palatini Lotharingiae comitis, a LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI appellatur. Verum enim vero haec TOLLNERI opinio, maxima animi

con-

contentione ab eo defensa, tantum abest, vt probabilis videatur, vt etiam, ex ILL. MASCOVII ⁴ sententia, historia minime fauente, sit excogitata. Equidem hoc in dubium vocabit nemo, quod et BROWILLERANVS MONACHVS indicauit, Bauariae ducatum Conrado ab Henrico III, imperatore, commissum fuisse. At non minus ex HERMANNO CONTRACTO ⁵ certum est, hoc accidisse anno CIDLIX, cum Welffo Carinthiam tenuit, id quod ex iis, quae antea dixi, liquidum esse, puto. Igitur hoc saltem a TOLLNERO affirmari nequit, eodem anno, quo Bauariam nactus est Conradus, Ludolphi filius, etiam Carinthiam illi traditam esse. Numne vero postea, Welffone defuncto, Carinthiam acceperit, de eo est dispiciendum. Sed nec hoc accidisse, exinde apparet, quod Welffo Carinthiam ad annum vsque CIDLIV aut plane LV, quippe quo obiisse a scriptoribus, supra nominatis, dicitur, administravit. Cum enim Conradus, dux Bauariae, teste HERMANNO CONTRACTO ⁶ iam anno CIDLIII gratia caesaris et ducatu suo exciderit, non est credibile, principi, in imperatorem non bene animato, prouinciam, ob vicinitatem Hungarorum prae ceteris custodiendam, creditam fuisse. Obiiciat aliquis, Welffonem forte paucis ante mensibus decessisse, quam Conradus Bauarus indignationem caesaris incurreret, adeoque hunc saltem ad breue tempus Carinthiam regere potuisse. Sane cum apud scriptores, § superiore commemoratos, non consignatum reperiatur, quo die aut mense vel Welffo obierit, vel Conradus ducatu Bauariae priuatus sit, hac exceptione aliquis vti posset, ad TOLLNERI opinionem sustinendam, maxime, cum nec de eo inter veteres conueniat, anno ne CIDLIV Conradus Bauarus, an demum LV sit defunctus. Etenim MARIANVS SCOTVS ⁷ et ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ⁸ Conradi obitum ad annum CIDLIV enarrant. E contra-

RIO ANNALISTA SAXO ⁹ et CHRONOGRAPHVS SA-
 XO, ¹⁰ anno CIOLV Conradum decessisse, produunt. Ve-
 rum enim vero quantumuis haec speciem quandam pro-
 babilitatis habeant, tantum tamen apud me non valent, vt
 TOLLNERO magis adsentiam. Ipsemet certe largior, ob
 varietatem scriptorum incertum esse, quo demum anno et
 Conradus et Welffo vivere desierit. In eo nihilominus
 consentiunt, eodem anno et Welffonem et Conradum vi-
 tam finiisse. Nam qui diem Welffonis supremum in an-
 num CIOLIV referunt, Conradum quoque tunc extinctum
 fuisse, scribunt. Contra, qui Welffonem ad annum CIOLV
 superfuisse malunt, etiam Conradi vitam eo produunt.
 Id praeterea magna consensione tradunt, toto ante mortem
 suam anno Conradum, Bauaria expulsam, exulem in Hun-
 garia degisse. Cum vero et hoc exploratum sit, Welffo-
 nem vsque ad mortem suam Carinthiam obtinuisse, ego
 quidem non video, qui tandem asseuerari possit, Carinthiam,
 morte Welffonis vacuefactam, Conrado, si vel maxime
 superstite, attramen perduellionis reo, obuuisse. Praeuidit
 forte hoc ipsum TOLLNERVS, ideoque aliam viam iniiit
 in opinione sua tuenda. Carinthiam enim Conrado non
 ab Henrici III imperatore, sed ab Andrea, Hungariae rege,
 datam fuisse, affirmavit, ¹¹ eo nomine LAMBER-
 TVM SCHAFFNEBVRGENSEM antestatus, a quo ta-
 men nullibi iuuatur. Magis opportune, mea saltem sen-
 tentia, HERMANNVM CONTRACTVM ¹² appellasset, qui
 Carinthiae partem a Conrado exule, Hungarorum auxi-
 lio, occupatam esse, enarrat. Et tamen ne sic quidem
 caussae suae satis consuluisse, cum ea, quae per vim, inuito
 imperatore, Germaniae subtraxit, ad honorem et nomen
 ducis comparandum non sufficiant. Interim et hoc dabo,
 iure belli, et Hungaros, et Conradum, defendi, regemque
 Hungariae id, quod armis acquisiuerat, rite in Conradum

conferre potuisse, et reuera contulisse. Namque etiam exinde elucet, Conradum, Carinthiae ducem, ab imperatore constitutum, ab eo, qui partem prouinciae Hungaris acceptam tulit, distinguendum esse. Et, quid opus est verbis? cum SCHAFFNEBURGENSIS, quem ex sua parte stare TOLLNERVS fingit, Conradum, Carinthiae ducem, anno demum CIDLVII creatum esse memoret, quo tamen anno Conradum Bauarum in viuis fuisse, ipse FOLLNERVS¹³ negat. Atque etiam, si recte iudico, ex ipsius BROWILLERANI MONACHI historia desumi argumentum potest, ad colligendum, Henricum, palatinum Rhenanum, ab Henrico, palatino Lotharingiae, diuersum esse. Neque enim obscure prodit, Henricum Rhenanum, Conradi Bauari fratrem, anno CIDLXI, quo Henricus Lothariensis vxorem suam occidisse, a LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI¹⁴ scribitur, iam dudum defunctum fuisse. Id saltem apud BROWILLERENSEM¹⁵ scriptorem confirmatum legitur, Ludolphum tribus ante Ezonis, patris, obitum annis mortuum, in monasterio Browillerano sepultum esse, ideoque Ottonem, Ludolphi fratrem, Ezoni successisse, Ottoni denique, anno CIDLXLV ad ducatum Sueviae administrandum vocato, Henricum, patris filium, successum esse.¹⁶ Vix igitur mihi vero videtur simile, exsortem Henricum, Ludolphi filium, mansurum fuisse, si superstes tunc fuisset. Quin potius ex monachi BROWILLERANI verbis, antea adductis, coniiicio, GELENIVM¹⁷ iniuria a TOLLNERO reprehensum fuisse, quod, Henricum, Ludolphi filium, haud ita multo post patrem e vita excessisse, scripsit. Praeterea cum MONACHVS toties nominatus, admodum luculenter doceat, in oppido Browillerensi humatum esse Henricum Rhenanum,¹⁸ nouam suppeditat rationem, ob quam Henricum, Ludolphi filium, a Lotharingo distinguendum esse puto. Hunc enim in monaste-

nasterio Epternacensi conditum esse, ipse TOLLNERVS, as-
 sentiente LAMBERTO, ¹⁹ testatur. Quando denique
 Henricum, Conradi Bauari fratrem, sine prole deceffisse,
 refert BROWILLERANVS MONACHVS, eo ipso prohibet,
 quo minus, duos Henricos concorporandos esse, statuamus.
 Henrico enim Lotharingo superstitem fuisse filium, et ab
 Annone, archiepiscopo Coloniensi, nutritum, multisque be-
 neficiis ornatum, ex VITA ANNONIS ²⁰ apparet. Ne
 igitur tibi fastidium moueam, haec relinquo. Vereor
 enim, ne iam dudum te fatietas ceperit disputationis verbo-
 sae, de re praesertim adeo manifesta, vt, qui vtrumque Con-
 radum, ac ambos Henricos discernere nequeat, proxime a
 lippo absit. Expectas potius, vt, quo tandem genere or-
 tum traxerint Henricus et Conradus, quoue patre nati
 sint, explicem. Sed, vt ingenue dicam, me ipsum igno-
 rare, fateor. Atque etiam hoc te scire volo, me, lectis re-
 lectisque libris non paucis, perquisitis etiam non minimae
 molis voluminibus, operam oleumque perdidisse. Plac-
 cebat primum, quod non nego, insistere vestigiis LAZII, ²¹
 qui, AVENTINI auctoritate inductus, Conradum Carin-
 thium ex Louaniae comitibus fuisse perhibet. Sed in-
 ter eos quidem, quos BVTKENIUS ²² admirabili indu-
 stria enumerauit, Conradus hac aetate non occurrit. Hen-
 rici plures nominantur, at nullus tamen, in quem conue-
 niant, quae de Henrico furioso, comite in Lotharingia pa-
 latino, et, vel ob solum facinus, in vxorem admissum, mi-
 nime obscuro, mihi innotuerunt. Susplicari igitur malle,
 Conradum, toties dictum, vna cum fratre, Henrico, ad ma-
 ternam Conradi Salici familiam pertinere. Nam Adelhei-
 dam, Conradi, imperatoris, matrem, nobilissima Lotharin-
 gorum gente prognatam fuisse, WIPPO ²³ testatur. Re-
 censuerunt eius cognatos et MABILLONIVS ²⁴ in saeculis
 Benedictinis, et eruditissimi ACTORVM SANCTORVM
 colle-

collectores, quorum tamen opera mihi ad manus non sunt. Nihil itaque habeo, quod praeterea adiiciam de Conrado nostro, praeterquam, quod, auctoribus LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI²⁶ et HERMANNO CONTRACTO,²⁷ scio, per turbas, quae, ipso duce, Carinthiam afflixerunt, Conradum impeditum fuisse, quo minus in possessionem ducatus iret, eoque ipso tempore, cum, milite armato, aditum sibi patefacere voluit, morte praeuentum fuisse. Quod utrum anno CIDLVIII, an vero CIDLX factum sit, ego, dissentientibus de hac re HERMANNO et LAMBERTO, definire non possum.

1 LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS ad annum 1057. apud *Pistorium* T. I. p. 323. Cuono, cognatus regis, dux factus est Carentinorum. Frater eius Henricus palatinus comes Luthariorum, instinctu daemoneis monasticam vitam professus est in Gorzia. Sed per paucos dies, vulgante se daemone, quo illusus fuerat, sanctae conuersationis habitum, quo se angelus satanae in angelum lucis transfigurauerat, abiecit, vxoremque suam et possessiones, desertor Dei et transfuga, recepit.

2 CAR. LVDOV. TOLLNERVS historiae palatinae c. 9. p. 249. seqq.

3 MONACHVS BROWILLERANVS in vita Ezonis et Mathildae c. 1. apud *Leibnit.* script. Brunsvic. p. 316. Ludolphus, Ezonis filius, filiam Ottonis comitis de Sudueno, (Zutphen) nomine Mathildem, in coniugem accipiens, duos aequae per omnia sibi simillimos ex ea generauit filios, Henricum videlicet et Canonem, quorum alter suam post mortem eius comitatum, alter vero Bauariae meruit ducatum. Verum e vita excessit vterque sine stirpis successione.

4 IO. IAC. MASCOVIVS in diss. de nexu regni Lotharingiae cum imperio Rom. Germ. §. 7. not. 6. p. 10.

5 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1041. apud *Pistorium* T. I. p. 290. Imperator (Henricus III) natalem domini Frisingiae, et purificationis S. Mariae Ratisponae agens, Baioariae ducem

cem

- cem Conradum constituit, et circa quadragesimale tempus in Saxoniam recessit.
- 6 IDEM ad annum 1053. p. 296. Imperatore in Saxonia apud Merseburg commorante, cum rege Danorum pascha egit, ipsisque diebus Conradum, Bauariae ducem, cui iam prius offensus erat, incusatum, quorundam principum iudicio ducatu priuauit.
- 7 MARIANVS SCOTVS ad annum 1054. apud *Pistorium* T. I. p. 650. Conradus, dux, ab imperatore Henrico expulsus, in Pannonia, exul, veneno sublarus est.
- 8 ANNALES HILDESHEIMENSES ad annum 1054. apud *Leibnitium*, T. I. p. 731. Chunradus, dux antea Noricus, ab imperatore expulsus, in Pannonia exul, male moritur.
- 9 ANNALISTA SAXO ad annum 1055. apud *Eccardum* T. I. p. 486. iisdem omnino uerbis usus, quae ex annalibus Hildesh. sunt adducta.
- 10 CHRONOGRAPHVS SAXO ad an. 1055. apud *Leibnitium* accession. hist. T. I. p. 254.
- 11 TOLLNERVS in historia palatina p. 251. lit. e. et p. 253. lit. g.
- 12 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 1053. p. 296. Ad quem conuentum cum Conradus, dudum Baioariae dux, venire nolens, cum expeditis militibus regi rebellare moliens, Hungaris se adiungere tentasset, et Carentani fines inuasisset, quibusdam inibi, quas prius habuerat, possessionibus suis ab imperatore priuatus est, eas quasi legaliter acquirente. IDEM p. 297. Per idem tempus Chunradus, dudum dux, ab Andrea, rege Hungarorum gratanter susceptus, ei, ne alligatum cum imperatore foedus perficeret, dissuasit, et auxilio eius quandam Carantani partem, quorundam etiam primatum, qui eam possidebant, machinatione, aliis expulsis primoribus, inualam cepit.
- 13 TOLLNERVS l. c. p. 254. lit. c.
- 14 LAMBERTVS SCHAFFENEBURGENSIS ad an. 1061. apud *Pistorium* T. I. p. 326. Henricus palatinus comes Luthariorum uxorem suam manu propria interfecit, et sic tandem, publicata euidenti insectatione daemonis, quam diu dissimulauerat, missus est in monasterium *Efdernacense*, ibique, diuturna vexatione consumtus, interijt.

- 15 MONACHVS BROWILLERANVS in vita Ezonis et Mathildae c. 3. apud *Leibnitium* T. I. p. 320. Ludolphus, solus filiorum eius, tribus ante transitum eius (Ezonis) annis in ipso Browillrensi oppido - - defunctus, et ibidem est conditus, iuxta quem et Henricus, filius eius, situs est. Otto igitur, filius eius, (Ezonis) - - patriis rebus et honore dignus hères substitutus est.
- 16 IDEM l. c. p. 321. Imperator autem maioris volens dignitatis gloria virum extollere, accepta ab eo insula S. Suitberti atque Duysburg, munificentiae gratia Sueuorum ei committit ducatum, Henrico eius patris filio ad palatii dignitatem substituto.
- 17 GELENIVS in auctuario vitae S. Engelberti archiepiscopi Coloniensis p. 304.
- 18 vid. nota 15.
- 19 vid. nota 14.
- 20 VITA ANNONIS apud Surium c. 32. p. 801. a Tollnero allegata in historia palatina p. 251. lit c.
- 21 LAZIVS demigrat. gent. L. VI. p. 217. n. 16. Conradus, comes Louaniensis, hoc nomine in ducatu tertius etc.
- 22 CHRISTOPHRE BVTKENS trophées de Brabant- T. I. L. III. c. 3. p. 84.
- 23 WIPPO in vita Conradi salici apud *Pistorium* T. III. p. 464. Maioris Cunonis mater, Adelheyda, ex nobilissima gente Lotharingorum oriunda fuerat.
- 24 MABILLONIVS saec. VI. Benediçt. P. II. p. 53.
- 25 ACTA SANCTORVM d. II. mens. April p. 649.
- 26 LAMBERTVS SCHAFFNEBVRGENSIS ad annum 1058. p. 324. Cuono, dux Carentinorum, contractis ingentibus copiis, ad occupandum ducatum suum, quem tanto tempore, metu rebellionis non inuiserat, primam profectionem parabat, sed, morte praeventus, coeptum iter non explevit.
- 27 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 1060. p. 299. Conradus, qui Carentanis solo nomine ducis praefuit, moriens locum dedit, cuius ducatum Bertholdus Sueuigena accepit.

IX.

Patet ex dictis, Conradum in Wellſſonis locum anno CIDLVII, teſte LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI, ¹ ſuſſectum fuiſſe, non Bertholdum, qui demum Conrado, anno CIDLIX, ² aut, vt alii ³ malunt, anno CIDLX deſuncto, ſucceſſit. Fuit autem hic ex gente Zaringenſi nobiliſſima pariter ac antiquiſſima ortus, quam proxime in peculiari commentatione ex documentis antiquis illuſtrabo. Et apud caeſarem quidem, Henricum III, tantum gratia potuit noſter, vt Sueviae ducatus ſpem, arrhaeque nomine annulum, ab eo acceperit. Sed quoniam ſuperſtes Henrico III fuit Otto Suinſurthenſis, dux Sueviae, nimirum anno demum CIDLVII. IV. Kal. Octobr. deſunctus, quod ANNALISTA SAXO ⁴ teſtatur, annulum Agneti, imperatrici, obtulit Bertholdus, in cuius tutela Henricus IV, rex puer, fuit. Quae, etſi ſignum a marito darum agnouiſſet, magis tamen ſuo in futurum generum amori, quam promiſſioni deſuncti coniugis, indulſit, ac, poſthabito Bertholdo, ducatum Sueviae Rudolpho Rheinfeldenſi conceſſit. Non tulit hoc aequo animo Zaringenſis, ſpe ampliſſima fruſtratus, et, cum ad vindiſtam ſumendam ſatis pronus eſſet, indignationem, quam mente conceperat, ne quidem diſſimulauit. Vt igitur virum, qui non minimae in regno auctoritatis fuit, deliniret Agnes, ducatum, per mortem Conradi Carinthii vacuefactum, Bertholdo commiſit, ſicque illum Henrico IV, filio, deuinxit. Hinc bene poſtea duci cum imperatore conuenit, a quo etiam precibus impetrauit, vt ducatum Carinthiae in filium, eodem Bertholdi nomine celebrem, vel ſtatim conferret, vel certe facultatem aliquando ſuccedendi indubiam, illi largiretur. Id enim ANNALISTA SAXO, ⁵ AVCTOR CHRONICI S. PANTALEO-

LEONIS, ⁶ et CONRADVS VRSPERGENSIS ⁷ iisdem fere verbis enarrant. Nihilo tamen magis perpetuam gratiam regis fuisse, quam Bertholdus inierat, exinde apparet, quod LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS, ⁸ ac reliqui auctores, antea excitati, testantur, ducatum Carinthiae, Bertholdo ereptum, Marquardo, caesaris cognato, datum fuisse. Qua de causa, aut quo colore id factum sit, ego indicare non possum. Si fides tamen est LAMBERTO, ⁹ de Henrico IV plerumque iniquius sentienti, dicendum erit, per iniuriam Bertholdum, ne auditum quidem, Carinthia depulsum fuisse. Scribit enim, Henricum IV, a Bertholdo de causa interrogatum, pudore suffusum, respondisse, nihil a se actum esse, Carinthiae contemplatione, quod detrimento esse Bertholdo posset, temeritatique Marquardi, ineptissimi hominis, deberi, si quid forte, quod Bertholdo suspicionem moueret, accidisset. Acquieuisse igitur, addit, Bertholdum in fide, a caesare sibi data, illique consilio et opera contra Saxones adfuisse, componendorumque dissidiorum causa legationem ad eos suscepisse, quod et in ANNALISTA SAXO ¹⁰ confirmat. Sed remansit tamen apud Bertholdum alta mente reposta ducatus, ab imperatore ablati, suspicio. De qua ut primum certior factus fuit, relictis Henrici IV partibus, mox se manifestum ac perpetuum caesaris hostem est professus. Neque segnior in ipso coercendo fuit caesar. Imo proscriptum auitis etiam terris priuauit, et ex his comitarum quendam ecclesiae Argentinenfi dedit, ut diploma Henrici IV apud S. R. HERRGOTTVM ¹¹ declarat. Quo impatientior igitur Bertholdus malorum fuit, eo citius dolor omnes animi corporisque eius vires confecit, ut anno CIO LXXVII diem supremum obierit. ¹² Filius autem Bertholdus ad annum vsque CIO XC superstes fuit, quo ipso vitam, inter maximas turbas et contentiones actam, cum morte commutauit. ¹³

- 1 LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS ad annum 1057. p. 323.
 2 IDEM ad an. 1059. p. 324.
 3 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1060. p. 299.
 4 ANNALISTA SAXO ad an. 1057. apud *Eccardum* T. I. col. 489. in fin.
 5 IDEM l. c. col. 490.
 6 CHRONICON S. PANTALEONIS ad an. 1057. apud *Eccardum* T. I. col. 905.
 7 CONRADVS VRSPERGENSIS ad an. 1057. p. 168.
 8 LAMBERTVS SCHAFFNEBURGENSIS ad annum 1073. apud *Pistorium* T. I. p. 352. Rex natalem domini Babenberg celebrauit. Ibi Bertholdo, duci Carnotensium, ducatum sine legitima discussione, absenti abstulit, et Marcwardo cuidam, propinquo suo, tradidit.
 9 IDEM l. c. p. 358. Casu quoque nuper aduenerat, nescio, quid priuatae caussae acturus in palatio, Bertholdus, dux quondam Carentinorum. Huic rex quam sanctis obrestationibus se purgabat, quod ducatum eius nulli alii tradidisset, sed Marcwardus, priuata praesumptione fines alienos inuasisset, nec ei quicquam propterea de iure suo imminutum esse, si suo iniussu, sine consulto principum, honores publicos homo ineptissimus temerasset.
 10 ANNALISTA SAXO ad an. 1073. l. c. col. 508. et ad an. 1075. col. 519.
 11 MARQVARDVS HERRGOTT in codice diplomatico genealogiae Aug. gentis Habsburgicae adiecto T. II. P. I. n. 187. p. 126. seq. Vnde ob interuentum principum nostrorum - quendam comitatum, situm in pago Brisgowe, Bertholdo, iam non duci, iusto iudicio sublatum, cum omnibus appendiciis legum sanctae Mariae Argentinensi in proprium tradendo firmauimus. Datum diploma est Moguntiae Kal. Iul. anno 1077.
 12 ANNALISTA SAXO ad annum 1077. apud *Eccardum* T. I. p. 540. in fin. Bertholdus, dux Carinthiae, in oppido suo Lintberch, naturaliter munito, positus, vitam praesentem finiuit. CONRADVS VRSPERGENSIS ad an. 1077. p. 170. Bertholdus de Zaeringen, dux quondam Carinthiae, in quodam oppido suo Lintberg, naturaliter munito, positus, dum videret, ex arbitrio regis cuncta

cuncta impune vastari, prae dolore animi dicitur eo morbo, quem medici *Ἐρέσω* vocant, occupatus fuisse, septemque diebus postea superstes, multa amentiae verba, quasi delirans, protulisse, sicque vitam finivisse. Ad eundem annum mortem eius refert CHRONOGRAPHVS SAXO apud *Leibnitium* access. histor. T. I. p. 262. et auctor incertus FRAGMENTI apud *Vrsisium* T. II. p. 83. Sed BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS apud *eundem* T. I. p. 349. ad annum sublequentem producit.

13 BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS ad ann. 1090. l. c. p. 363. CHRONOGRAPHVS SAXO apud *Leibnitium* l. c. p. 271.

X.

Ad Marquardum igitur progredior, cui imperator, Henricus IV, teste LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI, ¹ anno CIDLXXIII Carinthiam concessit, posteaquam Bertholdi Zaringensis pertaesus fuisset. Non incommodum igitur erit, etiam de huius gente aliqua non omnino inutilia inspergere, vt, quibus maioribus vsus sit princeps, fide sua in Henricum IV. maximopere celebrandus, perspicuatur. Id vero constat, patrem illi fuisse Adalberonem, Marquardum auum. Atque, si vera sunt, quae LAZIVS ² MEGISERVS, ³ REICHARTVS ⁴ et SCHOENLEBENIVS ⁵ perhibent, etiam proauum habuit, eodem Marquardi nomine insignem. Namque apud AVENTINVM ⁶ commemoratur Richardis, Marquardi Carentani soror, Virico, Ebersbergensi comiti, nupta, anno a C. N. CIOXIII. Ebersbergi sepulta. Et de AVENTINI quidem fide minime dubito, qui, haec ex fastis et diplomatibus Ebersbergensibus et Beurenensibus se accepisse, refert. ⁷ Non aequae facile ceteris credo, quando hanc ipsam Richardim, Marquardi filiam fuisse, aiunt. Forte tamen et hoc veterum codicum auctoritate nititur, a me non inspectorum. Ideoque refellere animus non est, etsi sine idoneo teste pro certa vendicare rem non ausim. In eo tamen temporum

rationem posthabuerunt LAZIVS, MEGISERVS, REICHARTVS et SCHOENLEBENIVS, quod Marquardum, Richardis patrem, eum ipsum esse, sibi persuaserunt, qui, interiecto saeculo, et, quod excedit, ducatum Carinthiae ab Henrico IV accepit. Si enim verum est, quod AVENTINVS scribit, Richardim, iam anno DCCCCLXIX elocatum matrimonio, anno CIOXIII defunctam esse, certe pater eius, quocumque tandem nomine venit, Marquardum ducem Carinthiae habere pronepotem potuit, et habuit reuera, si recte se habent reliqua, a LAZIO et affeclis consignata. Marquardi enim nostri, Carinthiae ducis, pater fuit Adalbero, natus parente Marquardo, Richardis fratre. Qui si Marquardum patrem habuit, aut alium, quocumque nomine vocitatum, hic certe proavus erit Marquardi, ducis Carentani. Sit interim Marquardus pater Richardis. Sit et Marquardi, quem fratrem Richardis fuisse, AVENTINVS⁸ ex prisca aevi monumentis memorat. Cui si tuto credi potest, habebimus etiam vxorem Marquardi, Hathmudam, Adalberonis, Ebersbergensis comitis, et Luitgardae filiam, sororem Vlrici, qui Richardin, sororem Marquardi Carinthii, habuit vxorem. Ex hoc vero Marquardo, et Hathmuda Ebersbergensi, natus fuit Adalbero.⁹ dux Carinthiae, cuius iam supra mentio facta fuit. Non habeo tamen, quod de aetate eius scribam. Nam tunc demum apud veteres eum nominari, video, cum anno CIOXII ab Henrico S. dux Carinthiae factus fuit. Atque hoc praeter ceteros HERMANNVS CONTRACTVS¹⁰ annotavit. Sed quoniam Conradi, tunc fati functi, filius ad suam iniuriam pertinere, existimavit, quod patria provincia fuerat priuatus, Adalbero illum hostem habu-
 misque expertus, Conradi Salici auxilio in fugam actus fuit.¹¹ Seruauit tamen, etiam victus, ducatum Adalbero, illumque, anno demum CIOXXXV, laese maiestatis reus
 postu-

postulatus, amisit, vnaque cum filiis in exilium pulsus fuit. ¹² Quid autem in primis commiserit, tam atroci nomine, et seuera animaduersione, dignum, ab iis, quos mihi inspicere licuit, scriptoribus antiquis proditum non est. MEGISERVS ¹³ illi faeuitiam et turbas, paci publicae inimicas, exprobrat. Quo auctore, non addit. Illud vero ANNALISTA SAXO, ¹⁴ CHRONOGRAPHVS SAXO ¹⁵ et ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ¹⁶ tradunt, anno CIOXXXVI Adalberonem, ob Guilielmum quendam comitem interfectum, in castrum Ebersbergense latendi causa aufugisse. Denique illum anno CIOXXXIX mortuum esse, HERMANNVS CONTRACTVS ¹⁷ testatur. Geisfeldae autem in Bauaria sepultum esse, AVENTINVS ¹⁸ addit. Quam vxorem habuerit, incertum est. Si quid vero in re anticipi coniecturis dare liceret, coniugem illi fuisse, dicerem, filiam ducis Sueviae Hermanni. Atque, si in re antiqua LAZII ¹⁹ et MEGESERI ²⁰ auctoritas aliquid posset, paullo id securius ac confidentius affirmarem, propterea, quod vterque Adalberonis vxorem materteram Conradi II, ducis Carinthiae, fuisse asseuerat. Matrem autem huius Conradi fuisse Mathildem, Hermanno, duce Sueviae, et matre Gepa Burgundica, natam, iam supra a me ostensum, et ab amplissimo KOELERO ²¹ latius demonstratum fuit. Sed praeter hanc Mathildem nostram, et sororem eius Gisela, Conradi Salici coniugem, tertiam Hermanno fuisse filiam, HERMANNI CONTRACTI ²² auctoritate tueri possim. Idem ²³ quoque vna cum BERTHOLDO CONSTANTIENSI. ²⁴ me in coniectura confirmat, quoniam Adalberonem, Bambergensem episcopum, Adalberonis nostri filium, Henrici III, imperatoris, consobrinum appellant. Quod nomen si in stricta vsurparunt significatione, sequitur, vt Gisela, Henrici III, et Adalberonis, episcopi Bambergensis, mattes sorores fuerint.

- I LAMBERTVS SCHAFFNEBVRGENSIS ad annum 1073. vid. nota 8. § antecedentis.
- 2 LAZIVS de migrationibus gentium, L. VII. p. 404. Vlricus, comes de Sempt et Ebersberg, ex vxoribus, quarum altera Richarda nomine, Marquardi, ducis Carinthiae, filia fuerat, Adalberonem - - suscepit.
- 3 MEGISERVS L. VII. c. 30. p. 636.
- 4 ALBERTVS REICHARTVS in breuiario historiae Carinthiae ad annum 969. p. 106.
- 5 SCHOENLEBEN. in Carniola antiqua et noua P. III. p. 515. a. Eodem anno (969) Carinthia, cuius pars adhuc erat Carniola, illustre ornamentum transmissit in Bauariam, beatam Richardam, Marquardi, Carinthiae marchionis, qui postea ad ducatum assumptus, filiam, Vdalrico, Ebersbergensi comiti, nuptam.
- 6 AVENTINVS annal. Boic. L. V. c. 7. n. 34. Vlricus, comes de Ebersberg, vxorem duxit Richardam, sororem Marichardi Carini, cui Hadmudam sororem vicissim nuptum dedit.
- 7 IDEM l. c. p. 505. n. 34. in fin. Haec, ex fastis et diplomatibus Ebersbergensibus Beurorumque accepta, ex fide refero. Ibidemque huiusmodi publica instrumenta caesarum et pontificum seruantur.
- 8 vid. nota 6.
- 9 WIGVLEIVS HVNDIVS in metropoli Salisburgensi T. III. p. 245. Causa huius donationis fuit, quod pater Marquardi et Adalberonis, Adalbero, dux Carinthiae, in Geisenfeld sepeliri voluit, quod mater sua Hadmuet, vxor Marquardi, marchionis Carinthiae, comitis in Murz et Murzthal, parentis sui, erat filia Adalberonis, comitis de Sempt. Expulsus igitur de ducatu Carinthiae Adalbero confugit ad suos cognatos, atque in Geisenfeld delegit sepulturam.
- 10 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 1012. p. 272. Conradus, dux Carentani, moriens Adalberoni ducatum reliquit.
- 11 IDEM ad annum 1019. p. 273. IDEM ad annum 1035. p. 278.
- 12 WIPPO in vita Conradi Salici apud *Pistorium* T. III. p. 474. Paulo post Adalbero, dux Histrianorum siue Carentanorum reus

reus maiestatis, victus ab imperatore, cum filiis exulatus est, et ducatum eius iste Chuono ab imperatore suscepit, quem ducatum pater eiusdem Chuononis dudum habuisse perhibetur.

13 MEGISERVS L. VII. c. II. p. 698.

14 ANNALISTA SAXO ad annum 1026. apud *Eccardum* T. I. col. 464. Iisdem diebus Adalbero Wilhelmum, comitem, interfecit, et postea in castellum Eresberch latendi causa confugit.

15 CHRONOGRAPHVS SAXO ad annum 1036. apud *Leibnitium* accession. histor. T. I. p. 244.

16 ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ad annum 1036. apud *Leibnitium* script. Brunsvic. T. I. p. 728.

17 HERMANNVS CONTRACTVS ad annum 1039. p. 281. Chunradus, dux Carentani, et Adalbero, aemulus eius, qui ante eum ducatum eundem habuerat, ipso anno obierunt.

18 AVENTINVS annal. Boicor. L. V. c. 9. n. 1. p. 514.

19 LAZIVS de migrat. gent. L. V. p. 206. Itaque accidit posterius, ut Hungaricus ille marchio, Albertus, origine comes de Muerzthal et Auelancz, deficiente vel pulsa nobili familia Sueuorum, rerum inciperet in Carnis potiri, quod materteram Conradi II in matrimonio haberet, et ex ea Marquardum, Lutoldum, et Henricum generasset.

20 MEGISERVS L. VII. c. II. p. 698.

21 KOELERVS de familia Aug. Franconica p. 23. n. 10.

22 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 997. apud *Pistorium* T. I. p. 269. vid. not. 7. §. V.

23 BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS ad an. 1054. apud *Vysium* T. I. p. 341. Imperator Adalberonem, consobrinum suum, in villa Otringen, vbi natiuitatem domini egit, Bambergensi ecclesiae praefecit.

24 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1054. p. 297. Imperator Bambergensis ecclesiae praesulatum consobrino suo, Adalberoni, donauit.

XI.

Quod ad liberos Adalberonis, Carinthiae, ducis attinet, inuenio Marquardum, ab anno CIO LXXIII itidem Carinthiae ducem, et fratrem eius Adalberonem, episcopum Bambergensem. Vtriusque eorum mentio fit in libro veteri traditionum monasterii Geisenfeldensis, ad quem WIGLEIVS HVNDIVS ¹ prouocauit. Sed his duobus tertius adiungendus erit, nimirum Liutpoldus, anno CIO XLV defunctus, si recte intelligo, quae ANNALISTA SAXO ² ad hunc annum annotauit. De Adalberone praeterea apud HERMANNVM CONTRACTVM, ³ LAMBERTVM SCHAFFNEBURGENSEM, ⁴ ET BERTHOLDVM CONSTANTIANSEM, ⁵ lego, illum anno CIO LIV ab Henrico III, imperatore, ad episcopatum Bambergensis ecclesiae admotum, tres annos rei sacrae praefuisse. Nam anno CIO LVII XVI. Kal. Mart. diem supremum obiisse eum, et ANNALISTA HILDESHEIMENSIS ⁶ et NECROLOGII HILDESHEIMENSIS ⁷ auctor annotarunt. Alter filius Marquardus fuit, in locum Bertholdi, ducis Carinthiae exauctorati, anno CIO LXXIII, LAMBERTO SCHAFFNEBURGENSI ⁸ teste, surrogatus. Non multum dictis obest CONRADVS VRSPERGENSIS, ⁹ cum aliis, qui, Luitoldum Bertholdi successorem fuisse, aiunt. Namque Luitoldum hunc filium Marquardi fuisse, ex subsequenti- bus apparebit. Ac forte propterea tantum magis innotuit posteritati, quod, post ducatum, ab Henrico IV acceptum, rebus humanis haud diu superfuit Marquardus, anno quippe CIO LXXVII defunctus, si MEGISERO ¹⁰ hoc affirmanti, credi potest. In eo certe cum MEGISERO facere nequeo, quando d. VII. Id. April. Marquardi emortualem fuisse tradit. Cum enim Henricus IV. anno CIO LXXVII, festo

festo paschali Veronae celebrato, ex Italia in Germaniam rediit, Marquardum vna cum filio, Liutoldo, itineris comites ac corporis custodes habuisse, a BVRCHARDO S. GALLI MONACHO ¹¹ narratur. At memoriam resurrectionis Christi anno CIDLXXVII d. XVI. Kal. Maii celebratam fuisse, rationes temporum ostendunt, locumque argumentationi faciunt; Marquardum, si vel maxime anno, quem MEGISERVS nominat, e viuis excessit, VII tamen Idus April. superstitem fuisse. Vxorem habuit Liutpirgam, quae in litteris ¹² Henrici, filii, ducis Carinthiae, nominatur. Qua autem gente prognata fuerit, in tanta obscuritate temporum, et scriptorum silentio, indicare mihi non licet. LAZII ¹³ certe, toties fallentis, fidem sequi nolo, quando Liutpirgam hancee filiam Henrici IV, imperatoris, ex Bertha, Azonis, Italiae marchionis, filia natam fuisse, ait.

- 1 WIGVLEIVS HVNDIVS in metropoli Salisburg. T. II. p. 248. ex libro vetere traditionum : Quidam illustis prolapiae clericus, Adalbero nomine, et germanus eius, Marchwart, ducis Adalberonis filii, dederant ad altare S. Mariae, in manus Gerbirgae, abbatissae, et aduocati eius, Erchingeri, sylvam, quam habuerunt in loco Mosbach. Cuius rei testes sunt Gerolt, Iacob, Riwin, Rapoto, Starchant, Hezil, Penno, Anno, Razili.
- 2 ANNALISTA SAXO ad an. 1045. apud *Eccardum* T. I. p. 479. Liutpoldus marchio, Adalberonis filius, maxima Hungariorum clades, immature obiit.
- 3 HERMANNVS CONTRACTVS ad an. 1054. apud *Pistorium* T. I. p. 297. vid. not. 24. §. anteced.
- 4 LAMBERTVS SCHAFENEVURGENSIS ad annum 1054. l. c. p. 321.
- 5 BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS ad an. 1054. apud *Vrstium* T. I. p. 341. vid. not. 23. §. superioris
- 6 ANNALES HILDESHEIMENSES ad an. 1057. apud *Leibnitium* T. I. p. 731. Item obierunt Adalbero, Babenbergensis episcopus, et Otto, dux de Sainfurdi.

- 7 EXCERPTA NECROLOGII HILDESHEIMENSIS ecclesiae vere-
ris apud *Leibnitium* T. I. p. 763. XVI. Kal. Mart. Adalbero IV.
Bambergenfis epifcopus,
- 8 LAMBERTVS SCH'AFFN. ad an. 1073. l. c. p. 352. vid. nota 8. §. IX.
- 9 CONRADVS VRSPERGENSIS in chronico ad an. 1057. p. 168.
pro qua commorione lenienda ducatus Carinthiae ei committitur,
quem poſtea filio ſuo aequiuoco, ipſius rogatu, Rex, Henricus,
commiſit, ſed poſtmodum quorundam inſtinctu eundem ducatum
Luitolfo conſanguineo ſuo dedit.
- 10 MEGISERVS L. VII. c. 32. p. 741. Vm dieſe Zeit - - iſt
auch Erzherzog Marckhardt zu Khernten ein reicher treffent-
licher und faſt berühmter Fürſt im Jahr nach Chriſti unſers
Herrn Geburth 1077. d. 7. Aprilis in dem ein und funffzigſten
Jahr ſeines Alters, und in dem funfften Jahr der Fürſtlichen
Regierung uber Kernthen, in ſeiner Graffſchafft Muerzthal ganz
ſeliglich im Herrn entſchlaffen und geſtorben.
- 11 BURKHARDVS de caſibus monaſterii S. Galli. c. 7. apud *Gob-
daſtum* ſcript. rer. Aleman. p. 71. vid. not. 3. §. ſeq.
- 12 LAZIVS de migrat. gent. L. VI. p. 210.
- 13 vid. not. 15. §. XII.

XII.

Ex liberis Marquardi, quorum memoria ad noſtram
peruenit aetatem, ego noui Luitoldum, Henricum, Vdalri-
cum, et Hermannum. Non enim hic ratio habenda eſt
LAZII, ¹ qui, nescio, cuius auctoritate adductus, Luitol-
dum hunc filium dixit Conradi, ducis Carinthiae, anno CIO
LIIX aut LX defuncti. Hoc nomine tamen iam a MEGISE-
RO ² notatus fuit. Ego vero, dum, illum Marquardo pa-
tre natum fuiſſe, dico, fide nitor BURCHARDI S. GAL-
LENSIS, ³ qui, Luitoldi patrem Marquardum fuiſſe, ait.
Et eſt quidem ipſe Luitoldus, qui ſocius itineris et fi-
deliſſimus cuſtos Henrici IV, ex Italia in Germaniam proſi-
ciſcentis, fuit. Norimbergae quoque, vbi poſtea Sigeberto,
pa-

patriarchae Aquileiensi, Carniolam et Istriam donauit caesar, praefens fuit Luitoldus, quod ANONYMVS LEOBIENSIS, ⁴ testatur, et diplomata Henricus IV, ⁵ confirmant. Quod si recte auguror, etiam anno CIDLXXXVI vna cum caesare moratus est Moguntiae. Nam inter ceteros principes, ecclesiasticos et saeculares, ibi praesentes, etiam dux Luitoldus commemoratur. ⁶ Quo pauciores igitur tunc proceres in partibus Henrici perstiterunt, eo maiori laudi Luitoldo foret pietas in principem, nisi et ipse tandem diris et execrationibus pontificis R. permotus, animum ad capeffendum, viuo Henrico, imperium appulisset. Hoc enim illi vitio dat WALTRAMVS, ⁷ episcopus Numburgensis, dum mortem eius meminit, quam, ad stipulantibus ANNALISTIS SAXONE ⁸ et HILDESHEIMENSI, ⁹ in annum CIOXC incidisse, narrat. De vxore eius ac liberis nihil habeo certi, quod afferam. Et LAZIVS ¹⁰ quoque, alias satis confidenter de rebus maxime ambiguis statuens, dubiis duntaxat verbis de sobole Luitoldi loquitur. Quam ob rem, misso Luitoldo, ad Henricum fratrem eius progredior, qui, dum Luitoldus vixit, marchiam Istriae administrasse, videtur. Hoc saltem MEGISERVS ¹¹ perhibet. Et ego eo facilius eius sententiae accedo, quod apud BURCHARDVM, S. GALLI MONACHVM ¹² occurrit frater, Vdalrici, patriarchae Aquileiensis, qui, marchiam Istriae ex beneficio Henrici IV tenuisse, narratur. Potuisse tamen Vdalricum alium fratrem habere, praeter Henricum et Luitoldum, ne ipse quidem negauerim. Ideoque rem in medio relinquo. Illud autem probatu haud est difficile, Henricum nostrum Luitoldi, Carinthiae ducis, fuisse successorem. Id enim litterae donationum, monasterio Oberndorfensi factarum, anno CIOXCVI ab Henrico, Carinthiae duce, exaratae, ¹³ demonstrant. Confirmat CONRADVS VRSPERGENSIS, ¹⁴ quo teste, anno CIOCI Henricus Lon-

gobardis liberum transitum permisit, cum per Carinthiam et Hungariam in palaestinam, superstitione quadam, his saeculis vsitata, contenderunt. Idem Henricus noster anno CIOCIII liberalitatis suae insignie documentum edidit, quando pro remedio animarum, suae, et Luickardis, coniugis, et patris matrisque, Marquardi et Luitpirgae, fratrumque suorum, et aliorum parentum, altari S. Lamberti praedia obtulit. ¹⁵ Anno CIOCX vna cum Henrico V, caesare, Italiam petiit, ac in pactione, ¹⁶ inter hunc et Paschalem II, pontificem maximum, inita, fidem suam, caesaris nomine, obstrinxit. Posthaec circa annum CIOXXXIII cum Conrado, Salisburgensi archiepiscopo, bellum gessit, Vdalrici, fratris, gratia, susceptum. Sed, testante AVCTORE, qui VITAM CONRADI, ¹⁷ modo commemorati, descripsit, infelici armorum successu vsus, iis abiectis, pacem supplex petiit a praesule, et impetrauit. Mortem eius ad d. xxv Martii anno CIOXXXVII MEGISERVS ¹⁸ refert. Eique assentiri videtur liber ANNALIVM vetus, a LAZIO ¹⁹ excitatus. Sed s. R. HANSIZIVS ²⁰ anno CIOXXXVIII superfuisse Henricum, mauult. Quo auctore, non addit. Vxorem, quam ipse in diplomate nominat, habuit Luickardim. ²¹ Qua autem gente fata fuerit, ego in praesenti non diuinauerim. Adduntur aliae duae a LAZIO ²² et MEGISERO, ²³ Beatrix nempe, et Sophia, in coenobii Victorienfis opibus augendis admodum benefica. Verum, ego vtriusque, et Sophiae in primis memoriam iis recolendam relinquo, quibus documenta, in fidem liberalitatis exarata, sunt ad manus. Horum etiam industriae commendo Richardim, a MEGISERO ²⁴ commemoratam, filiam Henrici nostri, qui suis in tot monasteria beneficiis omnino meruisse videtur, vt filiae unicae, si tamen vnquam reliquit, aut habuit, monumentum erigatur. Ego vero esse puto, cur Henrico filiam fuisse, negem, aut, si fuit, Stiriae

Stiriae potius marchioni, quam Friderico, Sponheimensi et Ortenburgensi comiti, nuptam, existimem. Etenim ex fragmento quodam genealogico vetere, quod s. R. D. HAN-
SIZIVS ²⁵ Germaniae sacrae inseruit, apparet, Leopoldum fortem, Stiriae marchionem, heredem Henrici in bonis, quae optimo maximo iure possedit, fuisse. Idemque ab HASELBACHIO ²⁶ confirmatur. Vix vero hoc accidisset, si filiam Henricus, Friderico collocatam, habuisset. Accedit, quod de marito Richardis ea vulgo referuntur, quae cum doctrina temporum nulla ratione conciliari queunt. Namque illam matrimonio Friderici Sponheimensis iunctam fuisse, perhibent. Hunc autem fratrem fingunt Hartwici, archiepiscopi Salisburgensis, qui, teste HVNDIO, ²⁷ ecclesiam suam ab anno DCCCXC, aut, ut HAN-
SIZIVS ²⁸ corrigit, ab anno CIOXXI ad annum vsque CIOXXIII gubernavit, id quod ex CHRONICIS, SALISBURGENSI, ²⁹ et ADMONTENSI, ³⁰ patet. Quod si verum est, non video, qui stare queat, quod vulgo fingunt, nuptias, inter fratrem Hartwici et Richardim contractas, Hartwici opera conciliatas esse. Ego certe, nisi Richardim, Henrici filiam, vel in lumbis maiorum sponsam dictam, vel Hartwicum vna cum fratre Friderico ab inferis resuscitados, probauerint, mihi persuaderi non patiar, homines, toto saeculo a se inuicem disiunctos, in matrimonium coivisse. Facilius MEGISERO ³¹ crederem, aut saltem computationi temporum convenientius commentum esse, dicerem, quando Richardim, filiam Henrici, ducis Carinthiae, anno CIOXXI defuncti, fuisse, inquit. Quod enim ad aetatem attinet, fieri omnino potuisset, ut Fridericus, Hartwici frater, filiam Henrici, quem nominat, vxorem duxisset. Hoc vnicum MEGISERO obstat, quod Henricum modo commemoratum, nunquam in rerum natura extitisse, demonstratum fuit. Neque tamen MEGISERVVS ³² quoque

que sibi satis constat. Nam Friderici Sponheimensis conjugem, mox Henrici illius conficti, mox Henrici Murzthalensis, de quo hic agimus, filiam fuisse, indecora historico varietate, iactat. Igitur REICHARTVS, ³³ hanc MEGISERI oscitantiam animaduertens, Henrici Murzthalensis filiam Hedwigem appellat, illamque Engelberti Sponheimensis vxorem fuisse, defendit. At enim vero, cum nec REICHARTVS vlla a se dictis testimonia addat, ego rem incertissimam eruditis Carinthiis, ac iis maxime, conficiendam relinquo, qui etiam hodie inclytæ gentis Murzthalensis largitionibus fruuntur. Ego vero ad Vdalricum transeo, filium Marquardi tertium, quem Henricus IV, imperator, teste BURCHARDO S. GALLENSI, ³⁴ anno CIO LXXVII abbatem S. Galli constituit, mox etiam Aquileiensis patriarchæ dignitate auxit, hisque beneficiis suis adeo sibi deuinxit, vt eum in omnibus, quas a Germanis aequè ac pontificibus R. perpeffus est, aduersitatibus fidelissimum adiutorem habuerit. Magni igitur caesar principem sibi addictissimum fecit, eiusque contemplatione Carniolam et Istriam, ecclesiae Aquileiensi iam antea quidem datam, sed postea denuo ereptam, restituit, ac Vdalricum in litteris, ea de caussa scriptis, fidelem suum et dilectissimum consanguineum appellauit. ³⁵ Hic Vdalricus obiisse ab VGHELLO ³⁶ dicitur anno CIOCXII. Alii ad annum CIOCXIV, MEGISERVS ³⁷ ad annum CIOCXVII, ³⁸ COLETVS plane ad annum CIOCXIX illum superfuisse, adstruunt. Ego, ad annum CIOCXIII vixisse, aio, si recte se habent numeri apud BURCHARDVM ³⁹ toties allegatum. Hic enim, Vdalricum nostrum abbatiæ S. Gallensi, quam vna cum patriarchatu Aquileiensi retinuit, præfuisse, tradit, annos XLVI et tres menses. Qui si ad annum CIO LXXVII, quo abbatiam impetrauit, adiiciuntur, non potest non inde sequi, anno demum CIOCXIII naturæ debitum ab eo solutum

solutum esse. Praeter Vdalricum inuenio Hermannum, Patauiensem episcopum, Altmanno viuo, qui pontificiis partibus addictior erat, quam Henrico IV, imperatori, tolerandum videbatur, suffectum. Quo anno autem praefulis dignitatem sit adeptus, ego certo definire non ausim, cum inter veteres eadere non satis conueniat. In serie enim Patauiensium episcoporum, quam S. R. DVELLIVS ⁴⁰ inter alia prisci aevi miscellanea publici iuris fecit, mors eius ad annum CIDLXXX refertur. Sed potior mihi videtur celeb. HANSIZII ⁴¹ sententia, qui expulsionem Altmani anno CIDLXXXV contigisse scribit. Cui si duo anni addantur, per quos, testantibus iis, qui VITAM ALTMANNI ⁴² conscripserunt, Hermannus ecclesiam Patauiensem gubernauit, intelligitur, illum anno CIDLXXXVII defunctum esse. Atque in hoc ipsum tempus obitum eius BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS ⁴³ refert.

1 WOLFFG. LAZIVS de migrat. gent. p. 207. Lutolfus, filius Cunonis, ducis Carinthiae, expulsi ab Henrico IV etc.

2 MEGISERVS L. VII. c. 32. in fin. p. 745.

3 BURKHARDVS de casibus monasterii S. Galli c. 7. apud *Goldastum* scriptor. rer. Alemann. p. 71. Rex vero Henricus mox, vt, ducem Ruodolfum de Rinfelden suum regnum sibi vsurpasse, audiuit, pascha Veronae moratus, per Carinthiam, domino Marguardo et filio suo, Lituoldo, duce, sibi ducatum praebentibus, ad Teutonicas partes rediit, Ruodolfum regem, in castro Sigmaringen obsessum, turpiter fugauit.

4 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1070. apud *Pezium* script. Austriae. T. I. col. 772. Rex vero, interueniente etiam regina, marchiam Carniolae, praesente duce Ludolfo Carinthiae, obtulit Sighardo, patriarchae et ecclesiae Aquileiensi.

5 DIPLOMA HENRICI IV Nuerembergae, seu Norimbergae III. id. Iun. anno 1077. datum, extat apud *Vghellam* Italiae sacrae T. V. col. 58. Alterum ibidem. Habet illa quoque *Lunigius* codicis Italiae diplomatici T. II. p. 1950. n. 6. et 7.

- 6 DIPLOMA HENRICI IV III. Kal. Mart. 1086. Moguntiae datum extat apud *Balbinum* miscell. histor. regni Bohemiae, decadis I. L. VI. P. I. p. II. n. 9. Ibi imperator inquit: cum assensu laicorum, ducis Boëmorum Wratislai, et fratris eius, Chunradi, ducis Friderici, *ducis Lutoldi*, palatini comitis Rapothonis.
- 7 WALTRAMVS de unitate ecclesiae conferuanda L. II. apud *Freberum* scriptor. rer. Germ. T. I. p. 309. Eodem anno (1090) defunctus est Luidolfus dux Carentinorum, cum et ipse appeteret regnum contra imperatorem Henrichum.
- 8 ANNALISTA SAXO ad annum 1090. apud *Eccardum* T. I. col. 573.
- 9 ANNALES HILDESHEIMENSES ad annum 1090. apud *Leibnit.* T. I. p. 732.
- 10 LAZIVS L. VI. p. 207. Porro huius Ludolphi seu filios extitisse, seu fratres, credendum est, quos fundatio Gottwicensis coenobii in finibus marchiae Carentanorum, quae modo Stiria dicitur, praedia habuisse ad Trafumae fluminis fontes commemorat, Peregrinum, Harduicum, Rudolfum, Ottocarum, quem in quibusdam annalibus reperi a pontifice regem aduersus Henricum IV. fuisse electum circa annum domini 1050. Quos omnes obiisse sine prole verisimile est, comitibus a Murzthal in locum succedentibus. At vero, quot verba, tot errores, in his LAZII dictis obseruabit, qui vel mediocriter in historiis est versatus.
- 11 MEGISERVS L. VII. c. 30. p. 735. et c. 36. p. 754.
- 12 BURKHARDVS de casibus monasterii S. Galli, c. 7. p. 73. Ob hoc etiam in eundem abbatem Vdalricum, nempe San Gallensem, marchio (Bertholdus Zaringensis) maxima inuidia exarsit, quia suus frater Luitoldus aliqua sui iuris, vt sibi visum est, scilicet ducatum Carinthiae, concessione regia, obtinuit, et alter eius frater marchiam Histriam sub eadem concessione possedit.
- 13 MEGISERVS annal. Carinthiae L. VII. c. 9. p. 693. illas commemorat.
- 14 CONRADVS VRSPERGENSIS in chronico ad annum 1101. p. 181. Longobardorum plebes, permissu Henrici, ducis, Carinthia permeata, dum post Vngaros tergo relictos etc.

- 15 DIPLOMA extat apud BERNHARDVM PEZIVM anecdotorum T. V. P. III. p. 283. Omnibus Christi fidelibus - - innotescat, quod Carinthiae dux, Henricus, pro animae suae remedio, et dilectae coniugis suae Luitkarde, et pro animabus patris et matris suae, Marchwardi et Liutpirge, fratrumque suorum et aliorum parentum - - potestatiua manu sine omni conditione tradidit etc. etc.
- 16 Pactio, inter Henricum V. et Paschalem II. inita extat, in VITA PASCHALIS II. apud *Muratorium* T. III. scriptor. rer. Italic. p. 360. Pro huius securitatis obseruantia mediatores dabit rex domino papae principes, quos petiit, id est, Fridericum filium sororis suae - - Henricum ducem Carinthiae, Bertholdum filium ducis Bertholdi. Idem narratur in CHRONICO CASSINENSI L. IV. c. 35. apud *eundem* T. IV. p. 513. Add. *Goldast*. constit. imperial. T. I. p. 252.
- 17 VITA CONRADI, Salisburgensis archiepiscopi, c. II. apud *Bernh. Pezium* anecdot. T. II. col. 240. Reuersus de Saxonia, - - reconciliato sibi imperatore, eumque persequi desistente, cum se crederet pacem habiturum, infinitas aduersitates patiebatur a duce Carinthiae, Henrico, fratre patriarchae, Vdalrici. IDEM AVCTOR, ibidem. Venit ergo humiliter dux, nudis pedibus, lanceis indutus, vt absolueretur, postulans.
- 18 MEGISERVS L. VII. c. 36. p. 756.
- 19 LAZIVS L. VI. p. 210. Meminit eiusdem Otto Frisingensis L. III. de rebus a Friderico I. gestis, capite vigesimo quinto, et liber vetus annalium, vbi ita scribitur: Henricus, consobrinus Henrici IV, caesaris, marchio Carinthiae, obiit anno 1127.
- 20 MARCVS HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. p. 226.
- 21 videatur nota 15.
- 22 LAZIVS L. VI. p. 210, Fertur tres ordine duxisse vxores, Luitgardim, Beatricem et Sophiam.
- 23 MEGISERVS L. VI. c. 36. p. 754.
- 24 IDEM l. c. p. 755.
- 25 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. p. 211. Luipoldus fortis patri (Ottocaro Stiriae marchioni) successit, Reinense monasterium, seu Rowdense, fundauit, tam de suis, quam de comitis

- Waldonis mediis: et factus est heres Luipoldus, marchio, ex testamento possessionum et ministerialium, voluntate Henrici, ducis de Eppenstein.
- 26 THOMAS EBENDORFFERVS DE HASELBACH in chronico Austriaco L. I. apud *Hieron. Pezium* script. Austr. T. II. col. 714.
- 27 HVNDIVS in metropoli Salisburgensi T. I. p. 5.
- 28 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. p. 164. c. 3 in vita Hartwici.
- 29 CHRONICON SALISBURGENSE ad annum 1023. apud *H. Pezium* T. II. col. 340. S. Hartwicus, archiepiscopus, obiit.
- 40 CHRONICON ADMONTENSE ad annum 1023. apud *eundem* T. II. col. 176.
- 31 MEGISERVS L. VI. c. 2. p. 681.
- 32 IDEM L. VII. c. 36. p. 755. et p. 763.
- 33 REICHARTVS in breuiario historiae Carinthiae ad annum 1090. p. 134.
- 34 BVRKHARDVS de casibus monasterii S. Galli c. 7. apud *Goldsatum* script. Alem. T. I. p. 71. Eodem anno (1073) quendam iuuenem sui cognatum, domini Marquardi Carnotensis filium, in abbatem hic (nimirum in monasterio S. Galli) promouit. Ille, Vdalricus nomine, tandem post aliqua annorum curricula etiam Aquileiensis patriarcha efficitur.
- 35 DIPLOMA HENRICI IV, IV id Maii anno 1091. Papiae datum extat apud *Vghellum* Italiae sacrae T. V. col. 59. ibi verba: Nunc igitur recognoscentes iustitiam - - pro dilectione et fideli seruitio Vdalrici, patriarchae, fidelis nostri et dilectissimi consanguinei etc. Extat idem etiam apud *Lunigium*, codicis Ital. diplomat. T. V. col. 1534.
- 36 VGHELLVS Italiae sacrae T. V. col. 58.
- 37 MEGISERVS annal. Carinth. L. VII. c. 34. p. 749.
- 38 COLETVS in not. ad *Vghellum* l. c. col. 59.

39 BYRKHARDVS de casibus monasterii S. Galli c. 7. in fin. apud *Goldastum* script. rerum Alem. T. I. p. 74. Cum autem (Vdalricus abbas S. Galensis et patriarcha Aquileiensis) hanc ecclesiam et illam per annos XLVI, et tres menses rexisset, plenus dierum viam vniuersae carnis et ipse ingreditur, vnde in ipsius successoris electione maxima hic discordia oritur

40 CATALOGVS EPISCOPORVM PATAVIENSIVM apud *Raymundum Duellium* miscell. L. II. p. 301. Hermannus, dux Carionum, auctore Henrico IV, exule Alimanno, inuasit sedem Pataviensem, et intra biennium diuina vindicta vitam cum mitra amisit. Fertur, in extremis poenitentia ductum impii facti veniam ab Altmanno demisse petiisse, atque impetrauisse. Obiit anno 1080.

41 HANSIZLVS Germaniae sacrae T. I. in vita Altmanni c. 32. p. 275. in fin.

42 VITA B. ALTMANNI, episcopi Pataviensis, apud *Hieron. Pezium* script. Austr. T. I. p. 122. - - Altmannus sede sua priuatur. Hermannus, frater ducis Liutoldi, pontificali insula sublimatur. Paucis interiectis p. 123, adicitur: Hermannus autem vixit per biennium, et sic iudicio Dei vitam cum insula amisit. Idem dicitur in alia VITA ALTMANNI, apud *eundem* l. c. p. 148. additur etiam: in hoc maledictio, in ludam prolata, id est, et episcopatum eius accipiat alter, citius completa est. Vix enim biennio oues alienas totondit et mulsit, et pastoris nomen, quod falso gerebat, cum vita finiuit.

43 BERTHOLDVS CONSTANTIENSIS ad annum 1087. apud *Vrsisium* T. I. p. 363.

XIII.

Sed ad ipsam ducum Carinthiae seriem reuertor. In hac autem apud LAZIVM, ¹ MEGISERVM ² et REICHARTVM, ³ inuenio Erbonem, quem, post Henrici Eppensteini mortem, beneficio Lotharii, ducem Carinthiae factum esse, fingunt. Illum CONRADVS VRSPERGENSIS ⁴

nobilissimum de Carinthia principem, et comitem palatinum Bauariae appellat, fratrem Botonis, haud procul Ratisbona defuncti, filium autem comitis palatini, Hartwici, qui frater fuerit Sigebotonis, qui et ipse Sigebotonem quendam filium habuerit. Mater autem Erbonis et Sigebotonis fuisse dicitur Friderim, quae genus ex magni illius Wittekindi sanguine duxit. Scribo haec omnia **CONRADI VRSPERGENSIS** fide, qua et **LAZIVS**, vna cum asseclis, haectenus defendi potest. Hoc autem ex **CONRADO** probari nequit, a Lothario, caesare, ducem Carinthiae creatum esse Erbonem, qui iam anno post **C. N. CIO CII**, imperante Henrico IV, teste ipso **CONRADO VRSPERGENSI**, in viuis esse desiit. Qua quidem de caussa minime operae pretium esse videtur, vt in confutanda **LAZII** opinione hic subsistam.

- 1 **LAZIVS** de migration. gent. L. VI. p. 211.
- 2 **MEGISERVS** annal. Carinthiae L. VII. c. 49. p. 789.
- 3 **REICHARTVS** in breuiario historiae Carinthiae ad ann. 1127. p. 162.
- 4 **CONRADVS VRSPERGENSIS** in chronico ad annum 1102. p. 184. anno domini millesimo centesimo secundo Erbo, iam grandaeuus, nobilis de Carinthia princeps, et quondam palatinus de Bauaria comes, migravit in domino.
- 5 **IDEM** l. c. ad annum 1104.

XIV.

Ad Henricum potius progredior, qui, Henrico Eppensteinio seu Murzthalensi, vt a possessionibus gentis appellatur, anno **CIO CXXVII** defuncto, rerum in Carinthia est potitus. Obseruauit hoc ipsum **AVENTINVS**, * eo nomine per iniuriam notatus a **MEGISERO**, * qui, Henrico nostro ex serie ducum Carinthiae eiecto, Engelbertum, fratrem eius,
Erboni

Erboni successisse, mauult. At Henrici mentionem facit auctor VITAE CONRADI, ³ SALISBURGENSIS ARCHIEPISCOPI, qui, dum Henrici, anno CIOCCXXVII mortui, contentiones cum Conrado, archipraefule Salisburgensi, recenset, Henricum hunc, de quo nunc agendum est, priori surrogatum esse, addit. Eundem et ANONYMVS LEOBIENSIS ⁴ commemorat, nec tamen praeterea quicquam adiicit, vt non habeam, quod de Henrico scribam, nisi quod, eodem BIOGRAPHO auctore, scio, illum haud ita multo post acceptum ducatum e vita discessisse. Diem emortualem ANONYMVS ille non indicat, ac ne annum quidem. Placet igitur, sequi coniecturam, quam cel. HANSIZIVS ⁵ affert, minime a vero alienam, Henricum anno CIOCCXXX obiisse. Namque ex Innocentii II, anno demum CIOCCXXX ad pontificiam dignitatem euecti, epistola, cuius partem HANSIZIVS dedit, perspicitur, superstitem fuisse, eo electo, Henricum, Carinthiae ducem, ac pro ecclesiis quibusdam interdictis absolutionem a praefule Romano petiisse. Cum vero Engelbertus, frater Henrici, adiecto ducis Carinthiae elogio, diploma Lotharii, imperatoris, eodem anno trigesimo Ratisbonae datum, ⁶ testis loco subscripsit, non inepte HANSIZIVS colligit, Henricum circa hoc ipsum tempus mortuum fuisse. Quod igitur ad Engelbertum attinet, AVCTOR VITAE CONRADI, ⁷ antea excitatus, testatur, eum fuisse fratrem Henrici, antea nominati, ac in ducatu etiam successorem. Ceterum, quam diu prouiciam rexerit, ego pro certo affirmare nequeo. Inuenio enim diploma ab Vdalrico, filio Engelberti ducis, anno CIOCCXXXV subsignatum. ⁸ Idem Vdalricus etiam alias Conradi III litteras ⁹ anno CIOCCXXXVIII subnotauit. Et tamen HANSIZIVS ¹⁰ Engelbertum anno demum CIOCCXLII prid. id. April. decessisse statuit, AVENTINI, et MSCti codicis, auctoritate fultus. Parum itaque

itaque abest, quin Vdalricum, viuo parente, regimen cape-
 fuisse credam, posteaquam hic, deposita Carinthiae procu-
 ratione, in monasterium se abdidisset. SVLGERVS ¹¹ sal-
 tem, Engelbertum, ducem, monasticam vitam sponte dele-
 gisse, testatur. Et ADMONTENSE quoque NECROLO-
 GIVM, ¹² Engelbertum, ex duce monachum, pridie Id.
 April. mortuum esse, docet. Sed quo anno, a scriptore
 non est adiectum. Denuo igitur est, quod eruditis Carenta-
 nis discutiendum, et ad liquidum perducendum, relinquam.
 Nec inutilis erit opera, quam quis in coniuge Engelberti,
 ab obliuione vindicanda, collocabit. Recentiores, ac in his
 MEGISERVS ¹³ illam Vtam nominant, Gebhardi, Sulzba-
 censis comitis, filiam, quam tamen in veterum scriptis
 non obseruaui. Alter autem ex Hehrici, Carinthiae ducis, fra-
 tribus fuit Bernhardus, Carinthiae comes, ab ANONYMO, ¹⁴
 saepius adducto, propter inimicitias in Conradum, Salis-
 burgensem archiepiscopum, reprehensus. Sed comme-
 morant eum etiam alii, et ob coenobium Victorienſe fun-
 datum illum celebrat ANONYMVS LEOBIENSIS ¹⁵
 Praeterea inter proceres etiam nominatur, qui Conrado III,
 caesari, expeditionem sacram in Palaestinam facienti, adfue-
 runt. Namque Bernhardum nostrum tunc cruce signa-
 tum esse, praeter ceteros OTTO FRISINGENSIS ¹⁶ me-
 minit. ANONYMVS autem LEOBIENSIS ¹⁷ iter sacrum,
 vna cum reliquis principibus ab eo susceptum, testatur,
 illumque anno CIOCLVII in ipsa Iudaea defecisse, addit,
 CHRONOGRAPHO REICHERSBERGENSI ¹⁸ adstipu-
 lante. Coniux huic, si HASELBACHIO ¹⁹ fides est, fuit
 Kunigundis, amica seu cognata, aut plane amita, Oteocari,
 Stiriae marchionis, quae etiam in CODICE DIPLOMATICO
 ADMONTENSI ²⁰ occurrit. De prole vero Bernardi mihi
 ex veteribus non constat, vtut MEGISERVS ²¹ liberos enu-
 meret. Verum improlem illum fuisse, exinde colligo, quod
 Bern-

Bernhardi hereditatem ad Stiriae marchionem peruenisse lego. Hoc enim HASELBACHIVS ²² testatur, ni fallor, auctoritate vsus ipsius fragmenti genealogici veteris, quod S. R. HANSIZIVS ²³ in lucem produxit. Non autem vero videtur simile, Bernhardum exheredes facturum fuisse liberos, praelato affine, si quos mortis tempore habuisset.

1 AVENTINVS annalium Boicorum L. VI. c. 5. n. 24. p. 610.

2 MEGISERVS L. VII. c. 52. p. 796.

3 VITA CONRADI archiepiscopi Salisburgensis c. 12. apud *Bernhardum Pezium* anecdot. T. II. P. III. p. 242. Post hunc Henricum, (nimirum, qui anno 1127. mortuus est,) persecutores habuit alium Henricum, qui iunior appellatus, et, priori Henrico mortuo, ducatum Carinthiae obtinuit, et fratres eius Engelbertum et Bernhardum, comites. Sed Henricus, festina morte sublatuS, Engelberto, fratri, crudelitatem, quam contra ecclesiam suscitauerat, perseguendam cum ducatu reliquit.

4 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1139. apud *H. Pezium* script. Austr. T. I. col. 781. vid. nota 15.

5 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. p. 227.

6 DIPLOMA LOTHARII, imperatoris, anno 1130. indi& VII, Ratisbonae datum, extat apud *Hundium* metropol. Salzburg. T. III. p. 303.

7 VITA CONRADI, Salisburg. archiepiscopi, l. c. vid. nota 3.

8 DIPLOMA LOTHARII, imperatoris, XVI. Kal. April. 1130. Bambergae ab Vdalrico, duce, filio Engelberti, ducis, subscriptum, extat apud TOLLNERVM in codice diplomatico, historiae palatinae adiecto. n. 47. p. 42.

9 DIPLOMA CONRADI III. Bambergae anno 1138. datum, ab Vdalrico, duce Carinthiae, subscriptum, extat in HERRGOTTICO codice diplomatico, genealogiae Austriacae adiecto, T. II. P. I. n. 214 p. 158. seq.

10 HANSIZIVS Germaniae sacrae. T. II. p. 242.

- 11 ARSENIUS SVLGERVS *annal. Zwifaltensium P. I. ad an. 1091. p. 22.*
- 12 NECROLOGIVM ADMONTENSE apud *Pezium* script. Austr. T. II. col. 202.
- 13 MEGISERVS *annal. Carinthiae L. VII. c. 52. p. 796.*
- 14 VITA CONRADI Salisburg. l. c. vid. nota 3.
- 15 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1139. apud *H. Pezium* T. I. col. 781. Bernhardus, comes inclytus, frater Henrici, ducis Karinthiae, fundavit Victoriente monasterium in Karinthia.
- 16 OTTO FRISINGENSIS de gestis Friderici I. L. I. c. 40. Sed et dux Boëmorum Labeslaus, et Styrensis marchio Odoacer, et, Carinthiae illustris comes, Bernardus - - cruces acceperunt.
- 17 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1144. col. 783. et ad annum 1147. col. 785. Eodem anno Chunradus rex, mortuo Bernhardo, comite, in partibus illis - - per Graeciam rediit.
- 18 CHRONICON REICHERSBERGENSE ad annum 1147. apud *Ludewig.* scriptor. Bamberg. T. II. p. 261. vbi et Bernardus, comes Carinthiae, occubuit.
- 19 TH. EBENDORFFERVS AB HASELBACH L. II. apud *Pezium* script. Austriac. T. II. p. 715. Ottakir, succedens, ex testatis auctus est. Nam Ottonis, comitis de Naym, et Bernardi, comitis Karinthiae, qui amicam eius Kunigundam in coniugio habebat - - possessiones ei acceuerant.
- 20 CODEX DIPLOMATICVS ADMONTENSIS apud *Bernh. Pezium* anecdot. T. III. P. III. p. 795. n. 123. Notum sit - - qualiter domina Chunigundis, comitissa de Karinthia, delegavit etc.
- 21 MEGISERVS in tabula genealogica, annalibus Carinthiae post pag. 722. inserta.
- 22 TH. EBENDORFFER. AB HASELBACH. l. c. vid. not. 19.
- 23 MARCVS HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. in vita Eberhardi c. 59. p. 275. Ibi verba veteris fragmenti genealogici: obiit Luipoldus marchio anno domini 1129. Ottachyr, patri suo succedens, confortatus et eleuatus est. Nam praeter alia plura trium principum praedia, municiones ac ministeriales ei per re-
- stamen-

stamentum acceuerunt, scilicet, Ottonis comitis de Naym, et Bernhardi, comitis de Karynthia, qui amitam ipsius, Kunigundam, in coniugio habebat.

XV.

De tribus fratribus, Henrico, Engelberto, ac Bernhar-
do, dedi, quae in promptu fuerunt. Adderem quaedam de
parentibus eorum, et maioribus, qui comites Sponheimen-
ses a recentioribus, quotquot consului, omnibus dicuntur,
testibus tamen, quorum fide haec nitantur, non nominatis.
Fidem igitur iis adhibeat, cui facile est, credere scriptori-
bus, longe ab aeuo, de quo testimonium perhibent, remo-
tis, ac, quod maximum est, discordibus in attestatis. AVENTI-
TINVS ¹ enim Hartwico, Salisburgensi archiepiscopo, su-
pra dicto, adscribit fratrem Fridericum, eique ex Richarda
filios, Engelbertum et Sigfridum, ac ex priore nepotem
Engelbertum, fuisse ait. Ab hoc monasterium S. Paulli
fundatum, bellumque cum Henrico, Carinthiae duce, ex
Murzthalensi gente nouissimo, gestum, liberos denique ex
Hedwiga, coniuge, anno c10 c11 defuncta, Henricum, Ca-
rinthiae ducem improlem, Engelbertum, fratris in ducatu
successorem, Hartwicum, Magdeburgensem archiepisco-
pum, Conradum, et Sigfridum, procreatos esse. AVENTI-
NVM in his omnibus sequitur MEGISERVS ² in tabula,
vtut in ipso libro ab AVENTINO, et se ipso, subinde disen-
tiant. Sed ab utroque alienus est LAZIUS, ³ qui Frideri-
cum, comitem Sponheimensem, aequalem facit Henrico
Murzthalensi, illumque ex huius filia Richarda filium En-
gelbertum generasse tradit. Verum ab hoc etiam discessio-
nem facit REICHARTVS, ⁴ quando generum Henrici no-
minat Sigfridum, monasterii S. Paulli fundatorem, ac En-
gelberti, e Sponheimensi gente primi Carinthiae ducis, pa-
trem,

trem, Henrici, anno CIO CXLVI in ducatu suffecti, adum, historia admodum inuita. Neque omnino cum superioribus conueniunt, quae a VALVASORE³ consignata leguntur.

1 AVENTINVS annal. Boiorum L. VI. c. 5. n. 24. p. 610.

2 MEGISERVS in annal. Carinth. tabulam habet p. 772.

3 LAZIVS L. VI. p. 212.

4 REICHARTVS in breuiario historiae Carinthiae ad annum 1091 p. 134 et p. 169.

5 IO. WEICHARD VALVASOR in der Beschreibung des Erzherzogthums Kernthen. p. 165.

XVI

Sed missis his, quae a me explanari non possunt, ad familiam reuertor Engelberti, cui ex vxore, Vta, filius Vdalricus fuisse perhibetur, non sine ratione. Mentionem eius iam supra feci, ac diplomata Lotharii et Conradi III, caesarum, anno CIO XXXV et XXXVIII exarata, adduxi, quibus Vdalricus, dux Carinthiae, testis subscripsit. Occurrit praeterea in litteris Conradi, Salisburgensis archiepiscopi,¹ quas anno CIO CXLII scriptas esse, HVNDIVS² suspicatur. Est etiam in CODICE DIPLOMATICO ADMONTENSI³ charta d. XII Maii CIO CXLIV data, in qua Vdalricus testis commemoratur. Denique cel. HANZIVS⁴ ex CHRONICO REICHERSBERGENSI⁵ codicillum adducit, in quo ipso Vdalrici nostri nomen inter testes apparet. Prouoco ad haec documenta eo lubentius, quoniam in iis etiam Henricus, Vdalrici frater, commemoratur, ab AVENTINO⁶ filius Vdalrici falso nominatus. Quis tamen ex ambobus natu maior fuerit, ego definire non possum. MEGISERVS⁷ Henrico primas tribuit.

Eum.

Eumque iuare videntur diplomata, ab Henrico, et fratre, Vdalrico, subscripta, in quibus priorem locum obtinet Henricus. Sed ego multis exemplis comprobare ausim, ad aetatem fratrum indagandam haec non sufficere. Illud tamen mihi ad fidem probabile videtur, ante Henricum decessisse Vdalricum, vrut hunc anno CIOCLIII superstitem fuisse, subscriptio diplomatis Friderici I, imperatoris, 8 prodat. Etenim CHRONICON AVGVSTENSE 9 Henrico, anno CIOCLXI defuncto, successisse, docet Hermannum, fratrem, nulla Vdalrici facta mentione. Verum ego hoc, quoniam euidentiora argumenta desunt, nunc sepono. Ad Henricum me verto, a quo, praeter diplomata, fratre comite, subnotata, litteras Conradi III, caesaris, 10 anno CIOCLVIII subscriptas esse, animaduerto. Laudatur etiam apud ANONYMVMLEOBIENSEM 11 dux Carinthiae, qui anno CIOCLII cum Friderico I, caesare, fuit in Italia. Vtrum autem Henricus intelligendus sit, an Vdalricus, an plane Hermannus, ego quidem ignoro. Magis est exploratum, expeditioni, quam Fridericus anno CIOCLIV mense Octobri in Italiam suscepit, Henricum interfuisse, ac litteras Eberhardi, Bambergensis episcopi 12 in territorio Brixienti scriptas, vna cum aliis testibus subscriptione confirmasse. Indeque eum anno CIOCLV rediisse, auctor est OTTO FRISINGENSIS. 13 Posthaec anno CIOCLVI in comitiis Ratisbonensibus praesens fuit, ac diploma, 14 in memoriam ducatus Austriae constituti, et a Bauaria exempti, cum aliis pluribus subscripsit. Mox anno CIOCLVIII caesarem denuo in Italiam secutus est, teste RADEVICO, 15 et, quod ex documento apud GOLDASTVM 16 apparet, inter ordines reliquos, in campis Roncaliensibus congregatos, praesto fuit. Atque ex eo tempore vna cum caesare, per aliquot annos in Italia morante, ibi haesitasse videtur. Diplomata saltem anno CIOCLX et LXI a Fri-

derico, caesare, exarata, ¹⁷ nomen Henrici nostri continent, adeoque indicium faciunt, illum ab imperatore non discessisse. Inde etiam, auctoribus RADEVICO ¹⁸ et ANONYMO LEOBIENSI, ¹⁹ a Friderico I ad aulam Constantinopolitanam ablegatus est, ut de iniuriis, a Wilhelmo, Rogerii filio, imperio illatis, conquereretur. Quam legationem cum optimus princeps obiisset, anno CIOCLXI in Ionio mari periit id quod in CHRONICIS AVGVSTENSI ²⁰ et ADMONTENSI ²¹ narratur. Successorem habuit Hermannum, quem, MEGISERVS, ²² Vlrici filium primogenitum fuisse, putat. Sed ego discedo ab hac eius opinione, AVGVSTENSIS CHRONICI ²³ auctoritate inductus, in quo Hermannus Henrici frater appellatur. Adstipulatur charta ²⁴ donationis, a Wernhero de Caesareo factae, quam anno CIOCLVIII Hermannus subscripsit, adiectis nomini verbis: frater ducis Carinthiae. Henricum autem anno CIOCLVIII Carinthiam rexisse, ex iis, quae antea dicta fuerunt, manifestum esse, puto. Eodem Henrico socio, Hermannus in CODICE DIPLOMATICO ADMONTENSI ²⁵ occurrit, et frater Henrici, ducis Carinthiae, appellatur. Solus autem Hermannus nominatur a WILLERMO, TYRIO ARCHIEPISCOPO, ²⁶ et vna cum caesare, Conrado III, in Palaestina fuisse, perhibetur, nomine etiam marchionis Veronensis designatur. Ex quo ne quis forte colligat, alium Hermannum intelligendum esse, ad diploma quoddam, ab VGHELLO ²⁷ propositum, pro uoco, in quo Hermannus noster marchio Veronensis et dux de Carentana vocatur. Huic documento adderem pacem Constantiae, ²⁸ in qua eadem Hermanno nomina adscripta leguntur, nisi annorum ratio obstaret. Nec aliena quidem haec marchionis Veronensis appellatio videri potest iis, qui norunt, marchiam Veronensem iam Ottonis, Carinthiae ducis, temporibus, qui, Henrico S. imperante, vixit,

con-

coniunctas cum Carinthia rationes habuisse. Meminit eiusdem Hermannii HOFFMANNVS, ²⁹ illumque cum Hermanno Bambergensi episcopo de iurisdictione in praediis quibusdam, ad Bambergensem ecclesiam spectantibus, anno CIOCLXXVI transegisse, scribit. De qua quidem pactione diploma, in rei gestae fidem exaratum, etiam hodie extat, ab ill. LVDEWIGIO, ³⁰ publici iuris factum. Mortuum esse Hermannum nostrum anno CIOCLXXXI, in CHRONICIS AVSTRALI ³¹ ET AVGVSTENSI, ³² relatum video. Coniuges autem habuit duas, si vera sunt, quae MEGISERVS ³³ tradit. Prior Maria fuit, Sobeslai I, Bohemiae ducis, filia, vidua Leopoldi, marchionis Austriae, anno CIOCXLI defuncti, BALBINO ³⁴ teste, anno CIOCXLI, ipsi nupta, quod et HANSIZIVS, ³⁵ nemine tamen ex veteribus adducto, affirmat. In cuius mortuae locum cooptasse dicitur Agnetem, patre Henrico, Austriae duce, natam, ac Stephani, Regis Hungariae, antea defuncti, vxorem. Sed quo auctore haec a MEGISERO scripta sint, ego ignoro.

1 Extant in HVNDII metropoli Salisburgensi T. III. p. 159. datae X. Kal. Nou. indict. VIII. Subscriperunt Henricus, dux Carinthiae, et frater eius, Vdalrich.

2 HVNDIVS l. c. p. 155.

3 CODIX DIPLOMATICVS ADMONTENSIS n. 33. apud B. Pertzium anecdot. T. III. P. III. p. 699.

4 MARCVS HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. p. 242.

5 CHRONOGRAPHVS REICHERSBERGENSIS ad annum 1244. col. 255. Ibi Henricus, dux Karinthiae, et frater eius, Vdalrich.

6 AVENTINVS annal. Boicor. L. VI. c. 5. n. 24. p. 610.

7 MEGISERVS annal. Carinth. L. VII. c. 55. n. 799.

- 8 DIPLOMA FRIDERICI I. imp. anno 1153. datum, extat apud *Ludewig* reliquiar. MSCt. T. XI. p. 553. Subscriptit Othalicus, dux Karinthiae.
- 9 CHRONICON AVGVSTENSE ad annum 1161. apud *Freherum* T. I. p. 511. vid. nota 20.
- 10 DIPLOMA CONRADI III. caesaris, S. Viti in Carinthia prid. id. Maii 1148. datum habet MEGISERVVS annal. Carinthiae L. VII. c. 54. p. 799. ibi testis Henricus, dux Carinthiae.
- 11 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1152. apud *H. Pezium* script. Austr. T. I. col. 786.
- 12 LITTERAE EBERHARDI, in territorio Brixienti XIII. Kal. Dec. 1054 datae, extant apud *Ludewig*. script. Bambergens. T. II. p. 263. ibi testis Henricus, dux Carentanus.
- 13 OTTO FRISINGENSIS de gestis Friderici I. L. II. c. 25. p. 466. Igitur, signo dato, cunctis ad patriam licentia repedandi conceditur. - - Inter quos primates fuere, Peregrinus, Aquileiensis patriarcha - - Henricus, Carentanorum dux, etc.
- 14 DIPLOMA FRIDERICI I. Ratisbonae. XV. Kal. Octobr. anni 1156. datum extat in *Lunigii* archiuo imperii, part. spec. cont. I. sect. 4. p. 4 et in *Schiltneri* collect. scriptor. rer. Germ. inter documenta p. 1.
- 15 RADEVICVS de gestis Friderici I. L. I. c. 21. apud *Vrsifium* T. I. p. 491. Dux Austriae, Henricus, et item Henricus, dux Carentanus, - - per canalem et forum Iulii ac marchiam Veronensem (in Italiam iuerunt.)
- 16 GOLDASTVS constitut. imperial. T. III. p. 335.
- 17 EXTAT DIPLOMA FRIDERICI I. d. XV. Kal. Mai. 1160. Papiae in generali concilio post destructionem Cremae datum apud *Vgbellum* Italiae sacrae T. V. col. 152. Aliud d. XXX. Decembr. 1160. in *Lunigii* codice Italiae diplomatico T. I. col. 391. n. 2. Tertium, ante portas ciuitatis Mediolanensis tempore vastationis III. Non. Iun. 1161. datum, apud *Hundium* in metrop. Salisburg. T. I. p. 248.

- 18 RADEVICVS de gestis Friderici I. L. II. c. 74. p. 556. Ad imperatorem quoque Graecorum, Manuel, nuncios dirigit, videlicet, Henricum, ducem Carentanum, fortem et exercitatum in bellicis consiliis virum etc.
- 19 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1168. apud *Pezium* script. Austr. T. I. p. 792. Interea Fridericus, imperator praeditus, ducem Carinthiae, ducem strenuum, postea Henricum, ducem Austriae, cum viris dirigit ad imperatorem Graecorum, quia Wilhelmus, filius Rogerii, in Apulia imperium multipliciter molestavit.
- 20 CHRONICON AVGVSTENSE ad annum 1161. apud *Freherum* T. I. p. 511. Hainricus, dux Carinthiae, periit in Ionio mari. Hermannus, frater eius, ducatum gerit.
- 21 CHRONICON ADMONTENSE ad annum 1161. apud *H. Pezium* script. Austr. T. II. col. 188. Henricus, dux Carinthiae, periit in Ionio mari.
- 22 MEGISERVS L. VIII. c. I. p. 832.
- 23 CHRONICON AVGVSTENSE ad annum 1161. p. 511. vid. nota 20.
- 24 Extat charta, Aquileiae anno 1158. data, in *Vghelli Italia sacra* T. V. col. 64. Subscriptus Hermannus, frater ducis de Carinthia.
- 25 CODEX DIPLOMATICVS ADMONTENSIS n. 33. apud *Bernh. Pezium* anecdot. T. III. P. III. p. 714. ibi: Henricus, dux de Carinthia, et Hermannus, frater ducis.
- 26 WILLERMVS, TYRIVS ARCHIEPISCOPVS, in historia expeditionis sacrae L. VII. c. 1. apud *Bongarsium* in gestis Dei per Francos p. 910. ibi: Hermannus, prouinciae Veronensis marchio.
- 27 VGHELLVS Italiae sacrae T. II. col. 372. charta data est XVI. Kal. Mai. 1160. ibi testis Hermannus, marchio Veronensis, dux de Carentana.
- 28 PAX CONSTANTIAE extat apud *Crusium* annal. Sueviae P. II. L. XI. p. 482.

- 29 HOFFMANNVS annal. Bamberg. L. III. apud *Ludewig*. script.
Bamberg. T. I. p. 137.
- 30 DIPLOMA anno 1176. datum extat apud *Ludewig* l. c. T. II.
p. 117. item in *Lunigii* spicilegio ecclesiastico. P. II. p. 26.
- 31 CHRONICON AVSTRALE ad annum 1181. apud *Freberum* T. I.
p. 447. Hermannus, dux Carinthiae, obiit.
- 32 CHRONICON AVGVSTENSE ad annum 1181. apud *eundem*
T. I. p. 513.
- 33 MEGISERVS L. VIII. c. 1. p. 832,
- 34 BOHVSLAVS BALBINVS miscell. regni Bohemiae L. VII.
sect. I. c. 28. p. 807. lit. g. g. g.
- 35 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. p. 289. c. 15. in fine.

XVII.

Haud magis expeditum est, qua demum Hermanni coniuge geniti fuerint Vlricus et Bernhardus, filii, quos illi fuisse ANONYMVS LEOBIENSIS ¹ testatur. His etiam filiam, Geutam nomine, Przemislao, Bohemiae Regi, nuptam, MEGISERVS, ² nullo tamen teste nominato, addit. Interim id ex CHRONICO ADMONTENSI ³ satis certum est, Hermanno, anno CIOCLXXXI mortuo, Vlricum filium successisse, admodum iuuenem. Eodemque anno in comitiis Erfordiensibus inuestituram a Friderico I, imperatore, accepisse, CHRONICI AVSTRIACI ⁴ auctor testatur. Ceterum, quod de rebus, ab Vlrico gestis, veteres consignarint, non inuenio. At, nisi omnis fallor, istius silentii caussa a lepra, qua afflictus fuit, est repetenda, quo quippe morbo a rebus agendis fuit avocatus. Attamen comitiis, anno CIOCXCV Ratisbonae habitis, illum interfuisse, docet diploma, a cel. HANSIZIO ⁵ adductum. Habet et litteras, Vlrici, ac Bernhardi, fratris, nomine anno CIOCXCV exaratas, MEGISERVS, ⁶ quo ipso narrante, Vlricus

ricus, morbi ingrauescentis taedio inductus, regimen provinciae tradidit Bernhardo, fratri, nec ita multo post anno **CIOCCII** diem supremum obiit. Igitur in gubernanda Carinthia Vricum excepit Bernhardus, eo nomine maximo-pere laudandus, quod genti Augustae Stauffensi in calamitatibus, quas a Romanis pontificibus, male in eam animatis, perpeffa est, fidelem ac vtilem operam praestitit, ac in partibus Philippi ac Friderici II, caesarum, miseris modis vexatorum, constanter permanfit. Hinc praesto fuisse Bernhardum Philippo, caesari, anno **CIOCCVII** Norimbergae versanti, ex diplomatibus Philippi ⁷ intelligitur, quae a Bernhardo nostro sunt subscripta. Nec minus addictus fuit Friderico II. Qui cum anno **CIOCCXVII** comitia Norimbergae habuit, Bernhardus inter ceteros principes curandae rei publicae causa aduenit, id quod denuo ex publicis documentis, ⁸ quae nomen Bernhardi, inter alios testes expressum, continent, apparet. Atque etiam subsequentibus annis **XVIII** et **XVIII** Bernhardum in comitatu Friderici fuisse, chartae, ⁹ ab ipso subscriptae, ostendunt. Postea licem habuit cum Eckberto, Bambergensi episcopo, ope Eberhardi, Salisburgensis archiepiscopi, et Leopoldi, Austriae ducis, compositam. ¹⁰ Interiecto aliquot annorum spatio, anno **CIOCCXXX** vna cum Friderico II, imperatore, Italiam petiit, nouumque fidei documentum edidit, quando inter eos principes non vltimum locum tenuit, qui in concordia, imperatorem inter et pontificem Romanum restauranda, operam collocarunt. Testatur de Bernhardi in Fridericum II studio **ANONYMVS** **LEQBIENSIS** ¹¹ et **CHRONICI NEVBURGENSIS** ¹² auctor. Documento est ipsum pacis, tunc in itae, instrumentum. ¹³ Plura denique imperatoris diplomata, ¹⁴ eo tempore conscripta, fidem faciunt, Bernhardum indiuiduum caesaris comitem fuisse. Atque eam ipsam ob causam

minime vereor, ne temeritatis nomine a quoquam reprehendar, quod in litteris pacis, inter Fridericum II et pontificem R. factae, lacunam, in qua ducis Carinthiae nomen deficit, voce: Bernhardus, supplendum esse censeo. Nam alius, qui ducis Carinthiae appellatione tunc quidem uti potuerit, non extat. Haesit noster in Italia apud caesarem etiam anno **CIOCCXXXI** et **XXXII**, id quod publicarum litterarum testimonio ¹⁵ manifestum est. Anno autem **CIOCCXXXIII** domi habuit, quod ageret. Testantibus enim **CHRONOGRAPHO NEVBVRGENSI** ¹⁶ et **ANONYMO LEOBIENSI** ¹⁷ bellum cum episcopo Bambergensi gessit, non quidem satis felici armorum successu, at euentu tanto feliciore, quanto minus diuturnum fuisse, exinde apparet, quod utriusque belligerantes nuptiis Henrici illustris, marchionis Misniae, ac Constantiae, Austriacae principis, anno **CIOCCXXXIV** celebratis, interfuisse, a **CHRONOGRAPHIS, ADMONTENSI** ¹⁸ et **NEVBVRGENSI** ¹⁹ itemque **LEOBIENSI** ²⁰ narrantur. Anno, qui hunc excepit, **CIOCCXXXV** Bernhardum nostrum ad caesarem rediisse, eumque, huc et illuc proficiscentem, secutum esse, documenta, ²¹ apud nouum forum in Stiria, Brixiae, et Hanouiae, ipso praesente, edita, produnt. Eidem caesari anno proximo Viennae adfuit, ²² et **CIOCCXXXVIII** diploma, a Friderico Paviae datum, subnotauit. ²³ Denique anno **CIOCCXLIX** et **LI** illum in Carinthia egisse, diplomata, apud S. Virum scripta, et a **S. R. D. BERNHARDO PEZIO** ²⁴ publici iuris facta, declarant. De actis reliquis in veterum scriptis relatum inuenio nihil. Neque, latius disquirere, nunc uacat. Illud unicum igitur addo, Bernhardum mense Februario anno **CIOCCLVI** decessisse, si verum est, quod in **CHRONICO AVGVSTENSI** ²⁵ narratur. Certe ad eundem annum mortem eius referunt **CONTINVATOR MARTINI POLONI** ²⁶ et **CHRONOGRAPHVS SALISBVR-**

BURGENSIS. ²⁷ Solus ANONYMVS LEOBIENSIS ²⁸ illum ad annum CI CCCLVII superstitem fuisse, tradit. In eo tamen cum superioribus scriptoribus facit, quod, Bernhardum in monasterio S. Paulli Lauantino sepultum esse, refert. Ex Ieuta, vxore, tres filios sustulit Bernhardus, Vlricum nempe, Bernhardum, et Philippum, de quibus postea latius dicendum est. Ieutam vero et MARTINI POLONI CONTINuator, ²⁹ et ANONYMVS LEOBIENSIS ³⁰ Bohemam fuisse scribunt. Ac ille quidem Bohemiae regis filiam, hic Ottocari, itidem regis Bohemiae, amicam, seu, vt legendum puto, amitam, appellat, maiore in re ipsa, quam in verbis, consensione. Nam Przemislao Ottocaro I, Ottocari, anno CI CCCLXXXVIII in praelio interfecti, auo, fuisse filiam, quae ducem Carinthiae maritum habuerit, et ex eo Vlricum, Carinthiae venditorem, genuerit, etiam BALBINVS ³¹ ait, vtut in eo ab auctoribus, antea memoratis, descedat, quod Bernharo Carentano Vlrici nomen tribuit, Ieutam autem Bohemam Bozislauam dictam esse, scribit.

1 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1168. apud *H. Pezium* scriptor. Austriae. T. I. col. 792. Hermannus, dux Karinthiae, Vlricum genuit et Bernhardum.

2 MEGISERVS L. VIII. c. I. p. 832.

3 CHRONICON MONASTERII ADMONTENSIS ad annum 1181. apud *H. Pezium* T. II. col. 190. Hermannus, dux Carinthiae, obiit, cui filius Oulricus, puer, successit.

4 CHRONICON AVSTRIACVM ad annum 1181. apud *eundem* T. I. col. 563. Hermannus, dux Karinthiae, obiit, cuius filius, et filius Liupoldi, ducis Austriae, ducatus patrum suorum in Erbfordienfi curia ab imperatore inuestiuntur.

5 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. I. p. 338. ibi diploma, in quo testis commemoratur Vlricus, dux Karinthiae.

- 6 MEGISERYVS L. VII. c. 73. p. 824.
- 7 DIPLOMA PHILIPPI Sueui, anno 1207. IV. Non. Nou. Norimbergae exaratum, extat apud *Lunig*. spicil. eccl. T. II. p. 780. Aliud apud *Hansizium* T. I. Germ. sacrae p. 351. IV. Non. Nou. 1207. datum. it. apud *Hundium* metrop. Salisburg. T. I. p. 252.
- 8 DIPLOMA FRIDERICI II. Norimbergae d. XII. Kal. Febr. 1217. scriptum, extat apud *Hundium*, metrop. Salisburg. T. I. p. 254. et apud *Hansizium* Germaniae sacrae T. I. p. 363.
- 9 DIPLOMA FRIDERICI II. XII. Kal. Febr. 1218. Norimbergae scriptum, extat apud *Hundium* metrop. T. I. p. 259. DIPLOMA EIVSDEM, Norimbergae d. VI. Id. Nou. 1219. datum, extat apud *Goldastum* Constit. imperial. T. I. p. 292. et apud *Tollnerum* in codice dipl. hist. palat. n. 80. p. 68.
- 10 DIPLOMA, in fidem rei gestae Graecii XV. Kal. Decembr. 1227. scriptum, extat apud *Ludewig*, scriptor. Bamberg. T. I. p. 1142. et apud *Lunig* spicil. eccl. T. II. p. 30.
- 11 ANONYMVS LEBRIENSIS ad annum 1230. apud *Pezium* script. Austr. T. I. col. 809.
- 12 CHRONICON CLAVSTRO-NEOBVRGENSE ad annum 1230. apud *eundem* T. I. col. 454.
- 13 Extat illud apud *Vghellum*, Italiae sacrae T. X. inter anecdota in CHRONICO RICHARDI DE S. GERMANO col. 216. it. in *Lunig* cod. Ital. diplomat. T. II. col. 875. n. 20.
- 14 DIPLOMA FRIDERICI II. apud *Fogiam* mense Aprili 1230. scriptum, extat apud *Hundium* metrop. Salisb. T. III. p. 276. aliud apud S. Germanum mense Aug. 1230. scriptum, apud *Hansizium* Germaniae sacrae T. II. p. 331. Tertium apud Anagniam mense Aug. an. 1230. apud *Lunig*. spicil. eccl. cont. III. p. 768. Quartum prope Anagniam mense Septembr. 1230. apud *Hundium* l. c. T. I. p. no.
- 15 DIPLOMA FRIDERICI II. Rauennae mense Ian. 1231. datum extat *im grundlichem Bericht von der Landes-Furstlichen Erzbischöflichen Hoch und Gerechtigkeith uber die Stadt Bremen* c. 8. aliud ibidem eodem anno mense Ian. in *Lunig*. cod.

cod. Ital. diplom. p. 1579. n. 73. Diploma eiusdem, Rauennae mense Ian. 1234, datum, apud *Hundium* l. c. T. III. p. 179. Alia duo in foro Iulii mense Maio 1232. et apud portum Naonis apud *Schammatum* in codice diplom. historiae Wormatiensi adiuncto n. 121. et 122. p. III. et p. 113. Denique apud portum Naonis mense Maio 1232, datum extat apud *Lunig* spicil. eccl. T. II. in append. p. 98.

16 CHRONICON CLAVSTRO NEVBURGENSE ad annum 1233. apud *H. Pezium* l. c. p. 455. Episcopus Babenbergensis et dux Karinthiae rapinis et incendio se mutuo vastauerunt, sed in omnibus episcopus superior semper exitit, ciuitates et castella ducis concussit et destruxit.

17 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1233. apud *eundem* T. I. p. 811.

18 CHRONICON ADMONTENSE ad annum 1234. apud *eundem* T. II. col. 197.

19 CHRONICON NEVBURGENSE ad annum 1234. apud *eundem* T. I. col. 456.

20 ANONYMVS LEOBIENSIS apud *eundem* T. I. p. 811.

21 DIPLOMA FRIDERICI II, apud nouum forum in Stiria mense Maio 1235, exaratum, extat apud *B. Pezium* anecd. T. III. P. III. in cod. dipl. Admont. p. 682. Aliud Brixiae mense Aug. 1235. apud *Ludewig* reliq. MSCt. T. II. p. 217. n. 19. Tertium apud *eundem* l. c. p. 221. n. 21. Hanouiae mense Aug. 1235. scriptum.

22 Testis est CHARTA Viennae mense Ian. 1236. alia ibid. mense Martio exarata apud *B. Pezium* anecd. T. V. P. II. p. 289. el. 290.

23 Mentionem huius diplomatis facit CRYSIVS annal. Sueviae P. III. L. I. p. 44.

24 B. PEZIVS anecd. T. V. P. II. p. 100.

25 CHRONICON AVGVSTENSE ad an. 1256. apud *Freber.* T. I. scrip. rer. Germ. p. 531. In ipso mense (Februario) Bernhardus, dux Karinthiae, obiit. Vlricus filius ei succedit.

26 CONTINVATOR MARTINI POLONI ad annum 1256. apud *Eccardum* script. rer. Germ. T. I. col. 1422. Eodem tempore inclytus dux Karinthiae debitum naturae persoluit, et in monte S. Paulli de Laurentina cum pristinis ducibus sepelitur, relictis duobus filiis, ex filia regis Bohemiae progenitis, Vlrico et Philippo, Vlricus autem in ducatum Karinthiae et dominium Karinthiae successit.

27 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad annum 1256. apud *H. Pezium* script. Austr. T. I. col. 364.

28 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1257. apud *eundem* T. I. col. 823. Hoc anno moritur inclytus dux, Bernhardus, Karinthiae, qui habuit vxorem Iutam, amicam Otakeri, - - ex ea Philippum, Vlricum, Bernhardum, generans. Qui Bernhardus in monasterio fontis S. Mariae, quod Landstrost dicitur, cum matre requiescit, quod pater fundare laudabiliter est exorsus.

29 et 30 vid. nota 26. et 28.

31 BOHVSLAVS BALBINVS miscell. histor. regni Bohem. L. VII. sect. I. c. 34. lit. m. p. 140.

XVIII.

Quod vero ad liberos Bernhardi, ducis, attinet, inter eos quidem medio loco commemoravi Bernhardum. At hic ante patrem obiit, ac teste ANONYMO LEOBIENSI ¹ in monasterio S. Mariae, Landstrost dicto, et a patre fundato, vna cum matre, sepultus fuit. Vlricum vero patri successisse in ducatus administratione, idem ANONYMVS LEOBIENSIS ² et MARTINI POLONI CONTINVATOR ³ testantur, multaque virtutis et pietatis specimina declarant. Etenim, vt Philippum fratrem, archiepiscopali sede deiectum, defenderet, testantibus

CHRO.

CHRONOGRAPHO SALISBURGENSI ⁴ et ANONYMO LEOBIENSI, ⁵ Vlricum, fratris aemulum, armis adgressus, victor in Carinthiam rediit, et aduersarium secum captiuum abduxit. Posthaec bello, quod inter Belam, Hungariae regem, et Ottocarum Bohemum anno **CIOCCCLX** gestum est, interfuit, ac, quod CONTINuator MARTINI POLONI ⁶ et CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ⁷ referunt, ex parte Ottocari, cognati sui, stetit, tandemque, rebus fortiter gestis, paci restaurandae operam dedit. Enimuero, cum, in tuendo fratre occupatus, terris Salisburgensibus non parum damni intulisset, postea, poenitentia ductus, auctore CHRONOGRAPHO SALISBURGENSI, ⁸ admodum liberalis fuit in archiepiscopatum, annoque **CIOCCCLXVIII** castra S. Viti, Clagenfurthi, et S. Georgii, oblata, ab archipraefule clientelari titulo recepit. Nec minus in patriarchatum Aquileiensem se beneficium praestitit, cui quippe anno **CIOCCCLXI** Laybacum donauit. ⁹ Atque, nisi omnis fallor, hoc ipso beneficio animos procerum eius ecclesiae sibi deuincire voluit. Forte enim iam tum consilia agitauit, vt frater, spe recuperandi archiepiscopatus Salisburgensis depulsus, dignitatem patriarchae Aquileiensis, si forte Gregorius obiret, nancisceretur. Id saltem certum est, Gregorio, patriarcha, anno **CIOCCCLXIX** defuncto, omnem operam impendisse Vlricum, vt Philippus, frater, in defuncti locum surrogaretur. Quo maioris esse videbatur dignitas, quam fratri quaerebat, eo minus laboribus et molestiis parcendum esse, existimauit, adeoque litteris Ottocari Bohemi commendatitiis adiutus, LEOBIENSI ANONYMO ¹⁰ testante, ipse Forum Iulii petiit, et a capitulo voti compos factus, in epistola sua, quam **cel. HANSZIVS** ¹¹ e codice, manu exarato, produxit, Ottocarum, regem cognatum, ea de re laetus certiore fecit. Verum quo minus gaudii huius fructum diuturnum caperet, morte

prohibitus fuit, quae illum, adhuc in Fori Iulii ciuitate morantem, Henrico STERONE,¹² et PALTRAMO¹³ testantibus, anno CIOCCCLXIX, aut, vt CHRONICORVM AVSRALIS¹⁴ et NEOBURGENSIS¹⁵ scriptores tradunt, anno CIOCCCLXX praemature abripuit. Inde cadauer deportatum in ciuitate, quae dicitur Austria, ANONYMO LEOBIENSI¹⁶ docente, terrae mandatum fuit. Coniugem Vlricus habuit Agnetem, filiam Ottonis, Meraniae ducis, ex qua filium et filiam genuit, praeter votum pieratis ante-fata sua, vna cum matre, amissos.¹⁷ In Agnetis igitur mortuae locum anno CIOCCCLXIII aliam duxit, eodem, quo prior thalami focia, nomine appellatam, patre Hermanno, marchione Badensi, matre Gertrude, Austriaca principe natam.¹⁸ Ex qua cum nullam prolem videret, arcta illa, quae ipsi cum Ottocarō, Bohemiae rege, intercessit, sanguinis coniunctione adductus, cum eo de mutua in prouincijs, quas ambo possidebant, successione pactus a MARTINI POLONI¹⁹ CONTINVATORE narratur. PALTRAMVS²⁰ autem et ANONYMVS LEOBIENSIS²¹ de mutua successione nihil memorant, id duntaxat affirmantes, Vlricum et ore et scriptis declarasse voluntatem, vt Ottocarō, rex Bohemiae, sibi, improli defuncto, in ducatu Carinthiae succederet. Atque horum sententia tanto plus apud me valet, quanto exactius cum ipso Vlrici, ducis Carinthiae, testamento conuenit, quod, teste IO. PESSINA DE CZECHEROD,²² in tabulario ecclesiae metropolitanae Pragensis, integrum, ac sigillo Vlrici signatum, asseruatur.

1 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1257. apud *Peziūm* scriptor. Aufr. T. I. col. 823, vid. not. 28. §. anteced.

2 IDEM l.c. Vlricus post patrem gubernacula suscipit.

3 CONTINVATOR MARTINI-POLONI ad annum 1256. apud *Eccardum* T. I. col. 1422. vid. not. 26. §. antecedentis.

- 4 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad annum 1258. apud *Hier. Pezium* T.I. script. Austr. col. 366.
- 5 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1259. apud *eundem* T. I. col. 824.
- 6 CONTINVATOR MARTINI POLONI ad annum 1260. apud *Eccardum* T. I. col. 1422.
- 7 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad annum 1260. l. c. col. 367.
- 8 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad annum 1268. l. c. col. 371. Dux Karinthiae pro multis damnis, quae ecclesiae Salisburgensi intulerat, satisfecit ecclesiae per ciuitates, fora, et castra S. Viti, Chlagenfurth, et S. Georgii, dans proprietatem ecclesiae, et recipiens ea in feudo.
- 9 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1261. l. c. col. 826. Hoc tempore Vlricus, dux Karinthiae, obtulit Laybacum Gregorio, patriarchae, officialibus castri clauibus traditis.
- 10 ANONYMVS LEOBIENSIS ad an. 1268. col. 831. Hoc anno Gregorius, patriarcha, moritur. Vlricus, dux Karinthiae, ad Aquileiense capitulum venit cum intercessoriis Otakeri, vt fratrem suum, Philippum, ad hanc cathedram promoueret. Sed modicum fructum attulit spes concepta. Dux enim, in foro Iulii infirmatus, moritur, et in ciuitate, quae dicitur Austria, tumultatur.
- 11 HANSIZIVS Getmaniae sacrae T. II. in vita Philippi c. 37. p. 363.
- 12 HENRICVS STERO ad annum 1269. apud *Freherum* T. I. script. rerum German. p. 556.
- 13 PALTRAMVS in chronico Austriaco ad annum 1269. apud *Pezium* script. Austr. T. I. col. 717. Vlricus, dux Carinthiae, sine liberis moritur.
- 14 CHRONICON AVSTRALE ad annum 1270. apud *Freherum* T. I. p. 463. dux Vlricus Karinthiae oblit.
- 15 CHRONICON CLAVSTRO NEUBURGENSE ad annum 1270. apud *Pezium* T. I. col. 465. Dux Karinthiae, nomine Vlricus, absque liberis moritur.

- 16 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1268. col. 831. vid. nota 10.
- 17 IDEM ad annum 1257. col. 823. Vlricus Agnetem, filiam Ottonis, ducis Meraniae, accepit, et genuit ex ea filium et filiam, et in Victoria tumulatur. Qua coniuge defuncta, duxit aliam, Agnetem, filiam Gertrudis, marchionissae, sororem Friderici, iuuenis marchionis Padensis, cuius est mentio habita in praedictis.
- 18 CHRONICON AVSTRALE ad annum 1263. apud *Freherum* script. rer. Germ. T. I. p. 461. Dux Carinthiae, Vlricus, dominam Agnetem, filiam Hermanni, ducis Badensis, vxorem duxit.
- 18 CONTINVATOR MARTINI POLONI ad annum 1268. apud *Eccardum* T. I. p. 1424. Ottocarus, reuersus ad propria, intellecto, quod Vlricus, dux Carinthiae, debitum naturae persoluisset, Brunonem, episcopum Olmucensem, misit ad petendam Carinthiam et Carniolam, secundum pacta, quae prius fecerat cum Vlrico. Ambo enim similiter pepigerant, quod, si quis eorum sine legitimis heredibus prius decederet, alter superstes decedentis dominia possideret.
- 20 PALTRAMVS in chronico Austriaco ad annum 1269. apud *Pezium* scriptor. Austriae. T. I. col. 717. Vlricus, dux Karinthiae, cum in hac vita esset, Regi Bohemiae, consanguineo, viua voce et priuilegiata terram Carinthiae contradidit, quam tamen idem rex Bohemiae, Othacarus, postea bellorum potentia subiugauit.
- 21 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1268. col. 831. Otakerus propter pacta, quae habuit cum Vlrico, duce, misit praepositum Brunensem, vt Carinthiam et Carniolam apprehenderet.
- 22 THOMAS IOANNES PESSINA DE CZECHEROD martis Morauiici L. III. c. 7 p. 367. habet diploma Vlrici, ducis Carinthiae: Nos Vlricus, Dei gratia, dux Carinthiae, dominus Carniolae et, Brzedslauiae &c. Cum ex diuina dispositione heredibus careamus, Dominum Ottocarum, Serenissimum Regem Bohemorum, Ducem Austriae et Styriae, ac Marchionem Morauiiae, etc. praefertim, cum sit nobis consanguinitatis vinculo colligatus, multa-
que

que amicitiae beneficia ac indefessae diligentiae argumenta per-
ceperimus ab eodem, heredem nostrum constituimus, ita, quod
post mortem nostram, si sine filiis et filiabus decefferimus, per
nos legitime generatis, terras nostras, proprietates, ac feuda, seu
alia bona nostra, quaecumque nunc possidemus, possidere debeat
libere et quiete etc. In cuius rei testimonium ipsi dedimus
praesentes litteras, sigilli nostri munimine roboratas. Testes
autem sunt: Albericus, comes Goritiae et Tirolis, Magister
Petrus, Praepositus Wissegradensis, Regni Bohemiae cancellarius,
Vlricus, comes de Homenberg, Henricus, comes de Hardeck,
Vlricus de Rosenberg, Iaroslauus, frater Galli, Smilo de Brunow,
Harchleb, camerarius Moraviae, Conradus, praepositus Brunensis,
et alii plures fide digni. Datum in Podiebrad, anno 1267. pri-
die Non. Decembr. indict. XI. Extant hae litterae etiam in
BOHUSLAI BALBINI miscell. histor. regni Bohem. L. VIII.
Vol. I. n. 15. p. 15. et in LVNIGII archiuo imp. part. special.
cont. I. VI. Absatz p. 160.

XIX.

Non ferendum hoc, quod Vlricus in Ottocari Bohe-
mi fauorem molitus fuerat, aequo animo esse, censuit Phi-
lippus, filius Bernhardi natu minor, princeps bellicosus, et
iniuriae eo vsque impatiens, vt auitum ducatum armis as-
sertum ire non dubitarit. Neque enim tanti putabat esse
sacerdotium, cui se multis abhinc annis dederat, vt regi-
men terrarum, satis late patentium, a fortuna sibi oblatum,
e manibus dimitteret. Fuerat sane iam anno CIOCCXLVII
communi canonicorum Salisburgensium suffragio archie-
piscopus electus. Et quanquam a pontifice Romano, ele-
ctionis ignaro, Burchardus quidam de Ziegenhagen archi-
praefulis dignitate donatus, et plane consecratus, fuisset,
hoc tamen haud ita multo post pallium acceptum defun-
cto, Philippus a praefule R. agnitus et confirmatus, guber-

nacula ecclesiae pariter ac terrarum adierat, ac strenue ad-
 modum, nec sine applausu curiae Romanae, administrauerat,
 id quod cel. HANSIZIVS ¹ EX CHRONICO SALISBVR-
 GENSI, ² aliisque scriptoribus eorum temporum, latius
 demonstraui. Inter ipsas autem ecclesiae curandae occu-
 pationes haud obscure declarauit Philippus, adeo se a pro-
 fanis alienum non esse negotiis, vtne deposito, saltem ad
 tempus, sacerdotali habitu belligerantis personam induere
 posset. Etenim anno CIOCCCL a quibusdam Sciriae comi-
 tibus offensus, terras illorum inuasit, et iniuriam, nescio
 quam, ab iis acceptam, teste CHRONOGRAPHO SALIS-
 BVRGENSI ³ acriter vindicauit. Mox anno subsequente
 animum ad omnem Sciriam, quam Rex ⁴ Bohemiae appe-
 tebat, occupandam, adiecit, illamque cum exercitu intra-
 uit. Tanto igitur minus tolerandum esse credidit, vt Tiro-
 lenses ac Goritienses comites, qui incursionem in patriam,
 Carinthiam, fecerant, ac castrum Greiffenburgense occupa-
 rant, latius progredierentur. Qua de causa, armis arreptis,
 illis obuiam iuit continuo, fortunamque in iis repellendis
 adeo fauentem habuit, vt etiam Albertum Tiroensem
 cum aliis multis captiuum abduxerit. ⁵ Verum tamen in
 hac expeditione plus fere animorum sibi esse, ostendit,
 quam principi, sacros ordines ambienti, conuenire visum est.
 Etenim nostro, postea a sede archiepiscopali remoto, id in
 primis exprobratum fuit, quod manus in hoc bello a fun-
 dendo sanguine non cohibuisset. ⁶ At enim vero, vt admo-
 dum promptus fuit, ad vim vel inferendam vel defendendam,
 ita non confestim cedendum esse, ratus est, cum ab eccle-
 siae suae proceribus reprobatus, Vlrico, sibi surrogato, ce-
 dere a praesule R. iussus fuit. ⁷ Nihil tunc apud eum va-
 luerunt dirae pontificis. Nihil mouerunt studia ciuium
 a se alienata. Quin potius Vlricum, quoad hic ecclesiam
 rexit, persecutus est, et subditos, sibi intensos, affixit, vtque

eos ad obsequium reduceret, omni contentione laboravit. ⁸
 Et perseverasset in consilio archiepiscopatus vindicandi, nisi
 tandem, Vlrico sua sponte renuntiante, ⁹ Vladislao, suo
 pariter ac Ottocari, Bohemiae regis, cognato, vltro ces-
 sisset, a Bohemo persuasus. ¹⁰ Cuius obsequii vt fructum
 caperet Philippus, postea, cum Gregorius, Aquileiensis pa-
 triarcha, defunctus est, omnem operam impendit Ottoca-
 rus, Bohemiae rex, vt Philippus in eius locum cooptare-
 tur. Igitur litteris, ad Aquileiense capitulum datis, eum
 adiuuit, tantumque sua commendatione effecit, vt, quod ex
 epistola Vlrici, supra adducta, et ad Ottocarum missa, noui-
 mus, patriarcha electus fuerit. ¹¹ Interim confirmationem
 pontificis ab eo obtineri non potuisse, auctor est VGHEL-
 LVS, ¹² eumque hanc ipsam ob causam a serie patriarcha-
 rum excludi, putat. Sed vtrum anxie illam petierit,
 non probat, nec ego dixerim. Notum est enim, Vlrico,
 duce Carinthiae, mortuo, Philippum nihil intentatum reli-
 quisse, vt ducatum fratris defuncti sibi vindicaret. Nec
 est, cur opinemur, principem, ad arma capienda satis ala-
 crem, diu cunctatum esse in proposito, quod mente con-
 ceperat, exsequendo. Nisi enim omnis fallor, Philippus
 hoc iam dudum animo volutauerat, ac, cum, fratrem im-
 prolem esse, cerneret, in sacris ordinibus accipiendis eam
 ipsam ob causam, vtut saepe admonitus, tardior fuerat, ¹³
 vt tanto minus impedimentorum haberet, si forte aliquando
 post fratris obitum ad principatum foret redeundum.
 ANONYMVS saltem LEOBIENSIS ¹⁴ et HENRICVS
 STERO ¹⁵ rem ita referunt, vt inde colligi possit, Philip-
 pum, vt primum Vlricus decessisset, spem confirmationis,
 a pontifice, patriarchatus causa impetrandae, abiecisse, ac
 in Carinthiam se contulisse, vt Ottocarum, regem, prouin-
 ciae, ex pacto, vel testamento Vlrici, inhiantem, anteuerte-
 ret. Et, si recte auguror, prior etiam in Carinthia occu-
 panda

panda fuit, Ottocaro tunc in Prussia morante. Interim nec hic, de Vlrici morte certior factus, moras traxit, sed Brunonem, episcopum Olmucensem, teste MARTINI POLONI CONTINVATORE, ¹⁶ in Carinthiam ablegavit, atque, vt incolas in suas partes deduceret, instruxit. Qui cum propter Carentanorum in Philippum studia parum obtinuisset, anno CIOCCCLXX Ottocarus ipse Carinthiam adiit, tamque felici armorum successu vsus est, vt, relicto Philippo, in eius fidem Carinthii transferint. Atque etiam, narrante CHRONOGRAPHO SALISBURGENSI, ¹⁷ ipsum Philippum in eas angustias redegit, vt anno subsequente CIOCCCLXXI ducatu se abdicarit, et annuis redditibus se contentum fore, promiserit, necessitatis durae legi interim obsecutus. ¹⁸ Mox igitur, cum anno CIOCCCLXXIII Rudolphus I ad imperium admotus fuit, et comitia, Norimbergae celebranda, indixit, Philippus ad caesarem se contulit, ac de iniquitate pacti, quod frater, Vlricus, in suam fraudem inierat, acriter conquestus, Carinthiam a Rudolpho per solennem inuestituram recepit. ¹⁹ Interfuit etiam subsequente anno CIOCCCLXXV comitiis, Augustae Vindelicorum habitis, id quod diplomata caesaris duo ²⁰ probant. Praesentes ibi etiam ordines prouinciarum Austriae et Carinthiae fuerunt, et contra Ottocarum iusto duriolem et acerbiorem Rudolphi auxilium et tutelam implorarunt. ²¹ Hic tamen, priusquam ad arma progredieretur, leniora remedia adhibiturus, Henricum, Burggrafium Norimbergensem, et Hermannum, episcopum Basileensem, legatos misit ad Ottocarum, eisque, vt prouincias, imperio ereptas, a Bohemo repeterent, negotium dedit. Sed parum bona verba apud bellicosum regem, et terrarum praeter ceteros auidum, valuerunt. Austriam enim et Stiriam dotali titulo ad se pertinere, Carinthiam graui aere a se emtam esse, respondit. Interim Rudol-

Rudolphus Lausannam petiit, cum Gregorio X, pontifice R. collocuturus, comitemque itineris habuit Philippum, domi non satis tutum ab Ottocaro, consiliis, quae noster ceperat, non parum offenso. Quem ut caesar in pertinacia persistere intellexit, ad eum coercendum sese accinxit, annoque CIOCCCLXXVI Austriam cum grandi exercitu ingressus, Meinhardo, Tirolensi comiti, ut Stiriam Carinthiamque inuaderet, mandauit. ²⁵ Quo maiore igitur in odio apud omnes incolas fuit Ottocarus, eo facilius vterque destinata perfecit, et caesar in primis tantum Bohemo metum incussit, ut sub finem anni eiusdem, quo bellum coeptum fuerat, Austriae, Stiriae, Carinthiae, ceterisque prouinciis, non satis legitime occupatis, renuntiarit, domumque cum suis redierit. Videbatur itaque bellum confectum. At Ottocarus conuictis suorum, et vxoris maxime, exagitatus, anno CIOCCCLXXVIII, armis denuo arreptis, Austriam repetiit, fortuna quidem adeo inuita et aduersante, ut ipse in praelio, quod cum caesare commisit, interemtus sit. ²⁶ Inde Austriam et Stiriam Alberto, filio natu maiori, administrandam tradidit, ²⁷ qui quidem ea de causa in diplomate quodam apud S. R. HERRGOTTVM ²⁸ Rudolphi, caesaris, vicarium generalem per Austriam et Stiriam se appellauit. Quis Carinthiam procurandam sortitus sit, non inuenio. Philippum tamen in possessionem eius missum esse, suspicor, propter inuestituram, iam antea a caesare impetratam. Superstes saltem adhuc fuit Philippus, ac anno demum CIOCCCLXXIX, ANONYMO LEOBIENSI ²⁹ testante, diem supremum obiit, ac Chremssii sepultus fuit.

1 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. in vita Philippi c. 3. p. 345. seqq.

2 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad annum 1247. apud Pezium script. rer. Austriac. T. I. p. 859. Eberhardus, archiepiscopus

- piscopus Salzeburgensis obiit : pro quo dominus Philippus, filius ducis Carinthiae, vnanimi voto canonicorum, et ministerialium consensu, eligitur.
- 3 IDEM ad annum 1250. col. 362.
- 4 GREGORIUS HAGENVS in chronico Austriae Germanico apud Pezium T. I. col. 1073. in fin. seq.
- 5 CHRONOGRAPHVS SALISBVRGENSIS ad annum 1252. l. c. col. 363.
- 6 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1255. col. 823. Philippus, electus Salisburgensis, ad papam defertur, quia non processerat, vt debebat. Fertur, quod in praelio, quod habuit cum comite Goritiae, Alberto, in quo eum captiuauerat, inquinavit manus suas.
- 7 CHRONOGRAPHVS SALISBVRGENSIS ad ann. 1255. col. 304. capitulum Salisburgense . . . in praesentia quorundam ministerialium, de consilio tamen omnium, dominum Vlricum, Seccouiensem episcopum, sibi in archiepiscopum postulauerunt, super eadem postulatione admittenda et confirmanda dominum Ottonem ad eandem curiam R. transmittentes. IDEM ad annum 1257. col. 365. Dominus papa postulationem capituli, de domino Vlrico, admisit, ipsum confirmando. Quod intelligens dominus Philippus, magis in capitulum coepit tyrannizare, canonicos et domesticos paene omnes a ciuitate eiiciendo, redditus et possessiones eorum funditus euertendo, et destruendo.
- 8 IDEM ad annum 1261. col. 368. Capitulum Salzburgense, per sex annos multis tribulationibus et pressuris attritum, et quasi destructum, ad exhortationem inclytorum regis Bohemiae et ducis Carinthiae, cum neminem propter imbecillitatem domini Vlrici, archiepiscopi, qui nec se ipsum tueri poterat, haberet assistentem, mediantibus dictis principibus, compositionem amicitiae cum domino Philippo inuit, salua tamen obedientia et reuerentia papali.
- 9 IDEM ad annum 1265. col. 369. Dominus Vlricus, archiepiscopus, cessit oneri et honori, cessionem suam domino papae literis transmittens, quam papa et curia acceptauit.

10 HANSIZIVS Germaniae sacrae T. II. in vita Philippi c. 36. p. 336.

11 Extat haec epistola apud HANSIZIVM. l.c. c. 37. Ibi Vlricus: - - Gregorio - tumultato, suffraganei et capitulum ipsius Aquileiensis ecclesiae - - mediantibus vestris apicibus et precibus, nulloque penitus discrepante, karissimum fratrem nostrum, dominum Philippum, in patriarcham et dominum ecclesiae praedictae vnanimiter et concorditer per formam scrutinii elegerunt.

12 FERDINANDVS VGHELLVS Italiae sacrae T. V. col. 94.

13 THOM. EBENDORFFERVS AB HASELBACH L. III. apud *H. Pezium* T. II. col. 768. (Philippus) dum intra tempus statutum sacros ordines neglexisset suscipere, delatus est super hoc summo pontifici, qui hac de causa canonicis assensum praebuit, ut alium sibi episcopum eligerent. it. CHRONICON SALISBURGENSE ad annum 1254. apud *Pezium* T. I. col. 364. Alexander IV sententiam de omnibus cathedralibus electis, qui tunc plures erant, ut infra annum munus consecrationis reciperent, dedit; unde graues in ecclesiis discordiae ortae sunt. Idem ad an. 1256. ibid. Dominus Philippus, non obediens constitutioni papali, per homines etc.

14 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1268. apud *Pezium* T. I. p. 831. Otakerus propter pacta, quae habuit cum Vlrico, duce, misit praepositum Brunensem, ut Carinthiam et Carniolam apprehenderet, sed ciuitates et nobiles Philippo constantissime adhaeserunt, et praepositum, affectum contumeliis, contempserunt. IDEM col. 839. Hoc tempore Philippus, qui quondam electus Salzburgensis fuerat, et tandem electus Aquilegiensis, sed neutroliber confirmatus, mortuo fratre suo, Vlrico, duce Carinthiae, dimisit sedem Aquilegiensem, cuius tunc expectabat confirmationem, volens possidere suum patrimonium, scilicet Carinthiam et Carniolam, quia frater eius absque liberis decesserat.

15 HENRICVS STERO ad annum 1269. apud *Freherum* T. I. p. 556. Gregorius, patriarcha Aquileiensis, obiit, in cuius locum eligitur Philippus, quondam Salzburgensis electus, frater Vdal-

rici, ducis Carinthiae. Quo Vlrico posthaec in breui sine hereditibus defuncto, memoratus Philippus sibi eundem ducatum, tanquam verus heres ipsius, attrahere attentabat, sed per Ottocari, regis Bohemiae, potentiam impeditur.

16 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1268. apud *Eccardum* T. I. col. 1424. Ottocarus, profectorem parans in Prussiam, in Poloniam venit, vbi, cruce accepta, iter arripuit.

Deinde reuersus ad propria, intellecto, quod Vlricus, dux Carinthiae, debitum naturae persoluisset, Brunonem, episcopum Olmucentsem, misit ad petendam Carinthiam et Carniolam.

Sed secundum hoc nihil profecit episcopus, nec obtinere potuit, nisi duo castra, quae se sponte Ottocaro subiecerunt. Reliquas

terras inuasit Philippus, frater praedicti ducis, Vlrici. Anno 1270. Ottocarus, apprehendere cupiens Carinthiam et Carniolam, primo inuasit Laybacum, et id per obsidionem et violentiam in deditorem recepit, deinde, in Carinthiam properans eam tandem sibi subiecit, et priuilegium terrae cum aurea bulla de ducatus inuestitura in ciuitate S. Viti sustulit, et in Bohemiam destinauit.

17 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad annum 1271.

p. 372. Dominus Philippus, quondam electus Salisburgensis, totum patrimonium suum regi Bohemiae resignauit. Inter haec ciuitatem S. Viti cum aliis munitionibus ac foris, per quae dux Vlricus Carinthiae satisfecerat ecclesiae Salisburgensi de damnis multis, quae eidem ecclesiae irrogarat, sibi potentialiter vendicauit.

18 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1269. col. 831. Orakerus

Karinthiam ingreditur, et primo Laybacum obsidet, Philippi fautores opprimens, et in breui vtrasque terras sibi subiecit, quia nemo resistere poterat. Philippus videns se minorem, resignauit omnia, et, acceptis prouentibus ab eo necessariis, in Cremsam, ciuitatem Austriae, commigrauit.

19 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1273. col.

1425. Ad hanc etiam curiam (Norimbergensem vel Rothenburgensem) venit Philippus, filius Bernardi, olim ducis Carinthiae, dolens de pactis, quae frater eius, Vlricus, quondam cum

Otto-

Ottocaro fecerat, et de manu regis Carinthiam et Carniolam suscepit in feudum.

20 DIPLOMA RVDOLPHI, caesaris, cui Philippi, ducis Karinthiae, nomen adscriptum est, Augustae anno 1275. exaratum, extat apud *Gewoldum* de septemviratu c. 10. in *repraesentat. imperii* p. m. 757. item apud *Tollnerum* in cod. diplomatico historiae palatinae n. 107. p. 76. it. apud *Hund.* in metrop. T. I. p. 54. Aliud eiusdem diploma, Augustae XV. Kal. Iul. anno 1275. datum, habet *Hundius* l. c. T. II. p. 192.

21 CHRONICI COLMARIENSIS pars altera, apud *Vrffisum* T. II. p. 41. Et tunc literas et nuntios miserunt regi Romanorum, rogantes suppliciter, ut ad preces ipsorum veniat, quia terras, ad imperium spectantes, quas rex Bohemiae per violentiam possideat, velint suo domino subiugare. Idem relatum legitur apud *LEOBIENSEM ANONYMUM* col. 839. Tandem hic Philippus cum baronibus Stiriae - - regem, Rudolphum, Romanorum, adierunt, ut descenderet, et ducatum Austriae et Karinthiae de dominio regis auferret Bohemiae. *MARTINI POLONI CONTINVATOR* ad annum 1275. p. 1426. seq.

22 *MARTINI POLONI CONTINVATOR* ad annum 1273. p. 1426. Posthaec, soluta praedicta curia, rex ambassiadorem suum, scilicet Henricum, burggrauium de Nurnberg, mittit ad Ottocarium, per quem ei mandat, quod libere dimittere sibi debeat regna, Austriam, Stiriam, Carinthiam et Carniolam etc. Ottocarus respondisse fertur : non credat rex, quod tam faciliter sibi reddantur, quae arcu et gladio meo cum multo sudore acquisiui, et quae ad me consanguinitatis et affinitatis tramite deuenerunt.

23 *IDEM* ad annum 1274. l. c. Soluta Lugdunensi concilio papa transtulit se Losannam, ubi rex, Rudolphus, obuiauit eidem.

24 DIPLOMA RVDOLPHI, quod nomen Philippi, ducis Carinthiae, adscriptum habet, Lausannae anno 1275. exaratum extat apud *Lunigium* codicis Italiae diplomatici T. II. col. 731.

- 25 MARTINI POLONI CONTINuator ad annum 1274. col. 1427. His auditis, rex, collecto exercitu, in Austriam properavit, Viennam obsedit per sex menses, totum ei territorium demolitus. Interim Meinardus, comes Tirolis, Carinthiam et Stiriam ad iussum regis intrauit, et breui tempore nobiles, ciuitates, et populos, ad regis obedientiam inclinauit.
- 26 Haec omnia latius enarrat MARTINI POLONI CONTINuator. I. C. HENRICVS STERO ad an. 1270. apud *Freberum* T. I. p. 563. CHRONICON COLMARIENSE apud *Vrstisium* T. I. p. 42. seqq. HISTORIA AVSTRALIS PLENIOR apud *Freberum* T. I. p. 470. Ipse denique Rudolphus in diplomatibus, quae publici iuris fecit s. R. HERRGOTT in codice diplomat. genealogiae Austriacae adiecto T. II. P. II. n. 80-83. p. 481. seqq. Documentum, in quo Austriae, Stiriae, et Carinthiae, ducatus se abdicauit Ottocarus, extat apud *Leibnitium* in mantissa codic. diplom. iur. gent. p. 100.
- 27 CHRONOGRAPHVS SALISBURGENSIS ad an. 1281. apud *H. Pezium* T. I. p. 382. Eodem anno ipse rex exiuit terram Austriae, et ipsum ducatum Alberto, filio suo primogenito, commendauit, sed postmodum eundem ducatum eidem filio suo Alberto et Rudolpho, filiis suis, in feudum contulit coram principibus, super hoc Augustae congregatis. Idem habet HENRICVS STERO ad annum 1281. apud *Freberum* T. I. p. 566.
- 28 vid. HERRGOTT in cod. diplom. genealogiae Augustae Habsburg. adiecto. T. II. P. II. n. 858. p. 506.
- 29 ANONYMVS LEOBIENSIS ad an. 1279. apud *H. Pezium* col. 855. Hoc anno Philippus, Salzburgensis electus, moritur apud Cremsam. Testamentum condidit sub titulo ducatus Karinthiae, et Laybacum ecclesiae Aquilegiensi disponit, et fratris donationem ratificauit. Titulus sepulchri sui habet, quod fuerit dux, episcopus, patriarcha. vid. etiam CHRONICON SALISBURGENSE apud *Pezium* T. II. col. 428. ibi: Philippus. Hic fuit filius ducis Karinthiae, electus et confirmatus, sed non consecratus. Obiit sepultus in Chrems.

XX.

Id vero dignum videtur, quod examinetur paullo accuratius, quis demum, Philippo defuncto, procurationem Carinthiae acceperit. Etenim quo minus credam, Alberto, praeter Austriam ac Stiriam, etiam Carinthiam commissam fuisse, prohiberi me, credo, ipsius Alberti diplomate Kal. Iul. anno **CIOCCCLXXXII**, non multo ante ducalem dignitatem acceptam, exarato. ¹ In hoc enim se **COMITEM HABSBURGI ET KYBURGI, LANDGRAVIUM ALSATIAE, ILLUSTRIS ROMANORVM REGIS PRIMOGENITVM, ET EIVSDEM PER AVSTRIAM ET STIRIAM VICARIUM GENERALEM,** nominavit. Interim mihi a vero haud ab simile videtur, operam dedisse Rudolphum, caesarem, vt Carinthiam aequae ac Austriam et Stiriam consensu procerum imperii genti suae compararet. In tabulis saltem, ² quibus Albertus, Saxoniae dux, consensum suum ad hoc caesaris consilium accommodavit, Carinthia nominatim commemoratur. Et tamen non multum abest, quin Carinthiam in numero prouinciarum, anno **CIOCCCLXXXII** a Rudolpho, rege, filiis, Alberto et Rudolpho, datarum, fuisse, negarem, nisi ab ipso caesare in litteris, a **S. R. STEYRERO** ³ publici iuris factis, id affirmari viderem. Etenim quotquot ego vel Alberti, vel Rudolphi, fratrum, chartas inspexi, Austriae tantum et Stiriae cognomina continent, ducatus autem Carinthiae mentionem nullam faciunt. Exemplo esse possunt litterae Alberti, IV. Kal. Augusti anno **CIOCCCLXXXII** scriptae ⁴ in quibus **DVX AVSTRIAE ET STIRIAE, DOMINVS CARNIOLIAE MARCHIAE AC PORTVS NAONIS DE HABSBURCH ET CHIBURCH COMES ET LANDGRAVIVS ALSATIAE** appellatur. Neque Carinthiae

rinthiae ducatum animaduerto in diplomate Rudolphi, caesaris, quo iura et priuilegia ducum Austriae d. XI. Iun. CIOCCCLXXXIII confirmauit. Nihilo tamen minus in documento, antea excitato, idem Rudolphus, caesar, testatur, sese vna cum Austria et Stiria etiam Carinthiam filiis dedisse, hos autem, quos dixi, filios rogasse, vt Augustus parens Carinthiam, qua sese abdicarant, in Meinhardum, comitem Tirolensem, ac heredes eius, conferret. Nescio itaque, quod ingenue fateor, quo demum pacto ex hac quoque difficultate me expediam. Neque etiam satis intelligo, quid tandem causae fuerit Alberto et Rudolpho, fratribus, vt titulo ducis Carinthiae in tabulis abstinerent, cuius tamen inuestituram aequae ac Austriae et Stiriae accepisse a Rudolpho in litteris, antea citatis, dicuntur.

1 DIPLOMA ALBERTI, Viennae Kal. Iul. anni CIOCCCLXXXII datum, extat apud *Herrgott*, in codice probationum genealogiae Augustae Habsburgicae T. II. P. II. n. 808. p. 506.

2 Extant ALBERTI, SAXONIAE DVCIS tabulae in *du Mont* corps diplomatique T. I. P. I. p. 247. et in *Lunigii* codice Germaniae diplomatico T. II. p. 483. *ibi*, voluntatem, *inquit Albertus*, nostram adhibemus, - quod Rudolfus R. rex filiis suis, Alberto et Rudolfo, terras, videlicet Austriam, Styriam, Karinthiam, Carniolam et marchiam Slaucam libere possidendas iusto titulo conferat feudali etc.

3 ALBERTVS STEYRER in additionibus commentarior. pro historia Alberti II, ducis Austriae, p. 82. allegat diploma Rudolphi, caesaris, in fidem Carinthiae, Meinhardo datae, anno 1286. prid. Kal. Febr. scriptum. Nouerit, *inquit Rudolphus caesar*, praesens etas et futuri temporis successiua posteritas, quod illustres, Albertus et Rudolphus, duces Austriae et Styriae, domini Carniolae, marchiae et portus Naonis, principes et filii nostri dilecti, apud Augustam in nostra praesentia constituti, celsitudini nostre deuotis precibus institerunt, quatenus principatum siue ducatum

terre

terre Carinthie, quo ipsos iamdudum cum ceteris ducibus Austrie et Styrie supradictis de consensu principum electorum, ius in electione regis R. habentium, inuestiuisse recolligimus in Augusta, in manus nostras libere resignatum, spectabili viro, Meinhardo, comiti Tyrolis, et heredibus suis, conferre, ac ipsum de eodem solenniter inuestire, de regali nostra clementia dignemur. Nos itaque etc.

4 DIPLOMA ALBERTI, DVCS AVSTRIAE, datum apud Winterthur IV. Kal. Aug. anno domini CIOCLXXXII, extat apud *Herrgott* l. c. n. 809. p. 507.

5 DIPLOMA RVDOLPHI, CAESARIS, Rheinfeldiae d. XI. Iun. 1283. datum. extat apud *Fuggerum* im Spiegel der Ehren des Hauffes Oesterreich L. II. c. 4. p. 196. et apud *Lunig*. archiu. imperial. part. special. contin. II, p. 69.

XXI.

Verum haec enodatus explicanda peritioribus relinquo. Ego ad Meinhardum transeo, qui xx millibus marcarum argenti, Rudolpho, eiusque filio, Alberto, mutuo datis, Carniolam in securitatem crediti, pignoris iure, Carinthiam autem clientelari titulo, a caesare accepit. Idque anno CIOCLXXXVI accidisse, ANONYMVS LEOBIENSIS, et MARTINI POLONI CONTINVATOR VNO calamo restantur, et CHRONOGRAPHVS STAMSENSIS confirmat. Quando vero hic Meinhardum ipso natali domini ducem Carinthiae creatum fuisse, meminit, sine dubio ad tempus respexit, quo primum Meinhardo provincia decreta fuit. Nam in diplomate, quod supra ex S. R. STEYRERI commentariis adduxi, in fidem solennis inuestiturae conscripto, dies a Kal. Februariis proximus nominatur. Fuit autem Meinhardus ex Tirolensium comitum gente minime ignobili prognatus. Et antea

tea quoque, quam ducali dignitate a Rudolpho Habsburgico amplificatus est, cum ob gloriam, a maioribus acceptam, tum suam ipsius virtutem, in tanto honoris gradu collocatus, videbatur, vt Elisabetham, augustam, Conradi IV, Romanorum regis, viduam, Ottonis, Bauariae ducis, filiam, matrimonii, cum ipso ineundi, minime suppuderet. Haec enim, CHRONICO AVGVSTENSI ⁵ docente, post prioris mariti fata prid. Non. Octobr. anni **CIOCCCLIX** in Meinhardi thalamum transit, Conradino filio, quem ex priore marito genuerat, nequicquam obloquente, si verum est, quod **IO. VITO DVRAVVS** ⁶ enarrat. Quis vero Meinhardi nostri pater fuerit, non satis est exploratum. Albertum, comitem Tirolis et Goritiae, **ARENPECKIVS** ⁷ et **ANONYMVS LEOBIENSIS** ⁸ appellant. Alii, Meinhardum nominatum fuisse, suadent. Sed prior sententia potior videtur, cui quippe **STAMSENSIS MONACHVS** ⁹ adstipulatur. Huic vero de gente Meinhardi tanto certius constare potuit, quoniam in ipsum Stamsense monasterium, a Meinhardo fundatum, duodecim familiae Tirolensis cadauera, olim alibi sepulta, translata fuerunt. ¹⁰ Atque in his etiam corpus Alberti, anno **CIOCCCLIII. d. S. Magdalenae**, seu **XXII. Iulii**, defuncti, fuisse, **CHRONOGRAPHVS**, quem modo dixi, **STAMSENSIS** refert. Idem Alberti quoque, aui, reliquias, e terra Tirolensi, cui mandatae fuerant, deportatas, ac in monasterio, recens exstructo, denuo depositas fuisse, enarrat. Matrem denique Meinhardi fuisse comitis Andecccensis filiam, omisso tan. en nomine, **ANONYMVS LEOBIENSIS** ¹¹ ait. Interim minime diffiteor, pleraque, haectenus de familia Meinhardi adducta, in dubio adhuc versari, ideoque, vt altius repetantur, digna videri. Quod tamen ne in praesenti perficiam, quantumvis maxime velim, temporis angustia obstat. Haec certe iubet etiam, vt in rebus, a Meinhardo gestis,

recen-

recensendis, breuitati studeam. Igitur hoc vnum addo, Meinhardum, impetrata pridie Kal. Februar. Carinthiae inuestitura, circa XIX Kalend. Septembr. eiusdem anni more institutoque maiorum in sede ducatus solenniter collocatum, illique fidem clientelarem a vasallis confirmatam sacramenti religione fuisse. Solum fratrem Meinhardi, Albertum, in officio faciendo difficiliorem fuisse, ANONYMVS LEOBIENSIS,¹² et MARTINI POLONI CONTINuator¹³ produnt. Huic enim durum atque indignum visum fuisse, memorant, a fratre fratri, olim pari, et nuper demum ad altiorem locum euecto, id venerationis genus exhiberi, quod praerogatiuae non vulgaris significationem haberet. Rogasse igitur Albertum, vt beneficia, Goritiensibus comitibus, ceu palatinis Carinthiae, assignata, in filium, Henricum, conferret, patris nomine omnia obsequia praestitutum. Enimuero non cedendum esse duxit Meinhardus fratris postulato. Quin et minatus est, se feuda fratris, iusiurandum fidei adstringendae detrectantis, vni ex filiis suis daturum esse, si in pertinacia persisteret Albertus. Qua quidem de causa hic, consiliis amicorum obsecutus, ea omnia fecit, quae ex lege ac consuetudine debebantur, fratrisque clientem sese solempni cerimonia est professus. Ab hoc itaque tempore Meinhardus, plaudencibus omnibus, Carinthiae cum maxima auctoritate praefuit, et tandem anno CIOCCXCV in vigilia omnium sanctorum, quae in XXX Octobris incidit, vitam deposuit,¹⁴ vxorem, Elisabetham, iam anno CIOCCCLXXIII VII. id. Octobr. defunctam,¹⁵ secutus. Praeter hanc, aliam ipsi coniugem tribuit HVBNERVS,¹⁶ Agnetem nimirum, Vlrici, Carinthiae ducis, anno CIOCCCLXX mortui, viduam, amplissima dote Carinthiae ducatus, vt fingit, instructam. Sed falli HVBNERVM, quilibet sua sponte intelligit, qui indolem feudorum imperii non omnino igno-

rat. Haec enim ad viduas transire, ne tiro quidem sibi persuadebit. Accedit, quod ex CHRONICO AVSTRALI⁷ et ANONYMO LEOBIENSI¹⁸ demonstrari potest, alterum Agnetis maritum fuisse Vlicum, comitem de Heumburg, ab Ottocaro, Bohemiae rege, illi in societatem thalami obtrusum.

1 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1286. apud *H. Pezium* T. I. col. 857. ibi: Rex - - Meinhardum ducem Karinthiae designavit.

2 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1286. apud *Eccardum* T. I. col. 1428. Anno domini c10cclxxxvi rex, Rudolphus, in Augusta ciuitate solennem curiam celebravit, in qua - - comitem, Meinhardum, Carinthiae ducem instituit, a quo fertur accepisse mutuo xx millia marcarum argenti, obligata sibi Carniola pro pignore.

3 CHRONICON MONASTERII STAMSENSIS ad annum 1286. apud *H. Pezium* T. II. col. 457. Anno domini c10cclxxxvi, ipsa die natiuitatis domini, supra dictus Meinhardus, comes, creatus est dux Karinthiae in Augusta a Rudolpho rege Romanorum.

4 ALBERTVS STEYRER in addit. comment. pro vita Alberti II, ducis Austriae, p. 81. vid. nota 3. §. XX.

5 CHRONICON AVGVSTENSE ad annum 1259. apud *Freherum* T. I. script. rer. Germ. p. 533. Meinhardus, comes Goritiae, duxit in uxorem dominam Elisabeth, sororem Ludouici et Henrici, ducum Bauariae, relictam Chunradi, regis, in octaua S. Michaelis, apud Monacum nuptiis celebratis.

6 IO. VITO DVRAVVS apud *Leibnitium* access. histor. T. I. p. 15.

7 VITVS ARENPECKIVS in chronico Austriaco apud *Hier. Pezium* T. I. col. 1237. Genitor ipsius, (Meinhardi) Albertus, comes Goritiae et Tyrolis, obiit 1237. in die Mariae Magdalena, in fundatione filii in monasterio Stams est honorifice humatus de Tyroli translatus.

- 8 ANONYMVS LEOBIENSIS chronici Austriaci L. II. ad annum 1272. apud *Pezium* T. I. col. 836. Meinhardus, comes, Alberto patre, ex filia marchionis Andecccensis, viri nobilissimi, ortus, ex regina Elisabeth quatuor habuit filios.
- 9 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1213. l. c. col. 457. Anno domini CIOCCLIII in die S. Mariae Magdalenae obiit Albertus, comes Goritiae et Tirolis, pater comitis Meinhardi, fundatoris nostri, qui apud nos honorifice est tumulatus.
- 10 IDEM l. c. ad annum 1284. Nonas Septembris monasterium S. Mariae, virginis, et S. Ioannis, baptistae, in Stams a septem reuerendis episcopis consecratum est. Et eodem die tumulati in choro ibidem ex utroque latere, praeclarus comes, patruus fundatoris nostri, atque auus, nobilissimus comes, Albertus, cum honestissima coniuge sua, ac liberis eorundem, aliisque, de eorum progenie, vsque ad duodecim corpora, quae proinde apud Tirol fuerunt exhumata, et ad nostrum monasterium honorifice deuenta, vt apud matrem Iesu Christi, supremam patronam nostram, possent beatius sepeliri.
- 11 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1272. l. c. vid. nota 8.
- 12 IDEM ad annum 1287. l. c. col. 859. Cum praedicto Iunii tempore essent in Augusta, Meinhardus, in capite Kalendarum Septembrium in sedem ducatus sui solenniter collocatus, secundum consuetudinem a priscis temporibus obseruatam.
- 13 MARTINI POEONI CONTINVATOR ad annum 1286. col. 1428. Eodem anno dux ipse, Meinhardus, in Calendis Septembris in sedem sui ducatus secundum consuetudinem, diutius obseruatam, prope ecclesiam S. Petri, sub monte Carinthiano sitam, super quodam lapide, praesente comite Goritiae, qui est terrae illius palatinus, cum quibusdam cerimoniais inthronizatus solenniter. Cum haec acta fuissent, Albertus, comes Goritiae, fraternae gloriae visus inuidere, feuda sua, quae ibi habebat, a fratre suo recipere recusauit, petens, filium suum inuestiri. Quod cum Meinhardus facere recusasset, amicis et propinquis se interponentibus, et Albertum redarguentibus, iudicatus est

Albertus finaliter ad recipiendam inuestituram a fratre suo. *Posteriora haec latius enarrat* ANONYMVS LEOBIENSIS col. 860.

- 14 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1295. l. c. In uigilia OO. SS. obiit saepe dictus Meinhardus, dux Carinthiae, comes Tirolis etc.
- 15 IDEM ad annum 1273. l. c. in die S. Dionysii obiit praedicta domina Elizabeth, fundatrix huius coenobii, hic sepulta.
- 16 HVBNERVS tabular. genealogicar. T. I. tab. 129.
- 17 CHRONICON AVSTRALE ad annum 1270. apud *Freherum* T. I. p. 463. Domina Agnes, proneptis inclyti Leopoldi, ducis Austriae, relicta Vlrici, ducis, ab Ottocaro, rege, tradita Vlrico, comiti dicto de Humburg, in depressionem generis.
- 18 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1268. apud *Pezium* l. c. col. 83r. l. c. relictam eius, (Vlrici ducis Karinthiae,) Agnetem, sororem Friderici, qui cum Chunradino interiit, duxit comes Vlricus de Heunburg, quae genuit filios et filias.

XXII.

Ex Elisabetha autem Bauara suscepisse legitur Meinhardus Ottonem, Albertum, Ludouicum, et Henricum, filios, praeter hos autem filias duas, Elisabetham, et Agnetem. Illa connubio Alberti I, caesaris, sociata, ¹ numerosae sobolis ² pariter, ac omnium subsequentiū Austriae ducum, ipsiusque augustissimi Caroli VI, imperatoris, felicissima mater euasit, et v Kal. Nou. anno *ciöccöcxiii* est defuncta. ³ Agnes autem, anno *ciöccclxxxii* Fridericum admorsum, landgrauium Thuringiae ac marchionem Misniae, maritum nacta, ⁴ anno *ciöccxciii* e viuis excessit. ⁵ Quod ad filios attinet, Albertum ante patris fata anno *ciöccxcii*, in die S. Georgii, qui est *xxiii*. Aprilis

Aprilis, morte abreptum esse, ex CHRONICO STAM-
 SENSI ⁶ apparet. Vxorem tamen et huic fuisse, patre
 Alberto, comite de Heierloch, natam, et ex ea filiam Mar-
 garetham, Friderico, burggrafio Norimbergensi, nuptam,
 auctor est ANONYMVS LEOBIENSIS- ⁷ Reliqui tres fi-
 lii patri superstites fuerunt, et, docente MARTINI POLO-
 NI CONTINVATORE, ⁸ anno CI⁰CCXCIX ludos eque-
 stres cum magna pompa celebrarunt. Ex iis, ipso quo-
 que Alberto connumerato, natu maximus fuit Otto, ⁹ et
 filiam ducis Poloniae in matrimonio habuit, filiasque ex ea
 quatuor genuit, quarum prima Elisabetha Petro, regi Sici-
 liae, Friderici filio, altera Rudolpho, comiti palatino ad Rhe-
 num, coniugio collocata fuit. Duae posteriores virgines
 obierunt. ¹⁰ Ipse autem Otto die S. Urbani, siue xxv
 Maii, anno CI⁰CCCX vivis excessit, ¹¹ Ludouico iam an-
 tea d. xxii Aprilis anno CI⁰CCCV improli extincto. ¹²
 Igitur, fratribus omnibus sine mascula prole mortuis, solus
 Henricus superfuit, et rerum in Carinthia et Tirolensi co-
 mitatu potitus, mox etiam ad regnum Bohemiae vocatus
 fuit. Postea enim, quam anno CI⁰CCCV, MARTINI
 POLONI CONTINVATORE ¹³ narrante, aut vt FRAN-
 CISCVS ¹⁴ quidam, a S. R. STEYRERO ¹⁵ allegatus, ma-
 uult, anno CI⁰CCCV cum Anna, Wenceslai II, regis Bohe-
 miae filia matrimonium inierat Henricus, et Wenceslaus,
 frater Annae, anno CI⁰CCCVI praemature expirarat, ¹⁶
 Henricus, a parte procerum inuitatus, in Bohemiam, se
 contulit, eamque, ex iure vxoris, Annae, assertum iuit. ¹²
 At quo minus tamen voti compos fieret, Albertus I, cae-
 sar, impediuit, qui quidem Rudolphum, filium, a primati-
 bus Bohemiae compluribus expetitur, in Bohemiam mi-
 sit, illique, vt tanto meliore iure vteretur, Wenceslai III
 viduam, in matrimonium dedit. Atque huic, quod ce-
 perat, consilio, euentus eo vsque optatus respondit, vt
 Hen-

Henricus, qui cum rege cognato vel armis experiri noluit, vel ob potentiam Alberti non valuit, relicto regno, in Carinthiam redierit. ¹⁸ Interim nec Alberti, caesaris, gaudium satis fuit diuturnum, propterea, quod Rudolphus, eius filius, regni possessionem vix consecutus, vitam cum morte commutauit. Quo facto, Henricus, e Carinthia in Bohemiam reuocatus, conditionem oblatam accepit, eoque reuersus, mox omnium consensu receptus fuit. ¹⁹ Aegre tamen hoc tulit Albertus, caesar, Rudolphi defuncti postumo, quem vidua in vtero gessit, mox etiam enixa est, regnum seruaturus. Igitur Carinthia et Carniola Henrico per vim erepta, arma etiam in Bohemiam ferre instituit. Et exsecutus propositum esset, nisi a Ioanne fratris filio, inter haec ipsa, quae agitabat consilia, occisus fuisset. Perquam igitur opportune, et rebus Henrici Carinthii admodum conuenienter, interuenisse caedes Alberti videbatur. At Bohemi, Henricum interim pertaesi, per legatos ad Henricum VII, caesarem, Alberto necato, electum, missos, rogarunt, vt Elisabetham, Wenceslai III sororem natu minorem, cum Ioanne, filio, connubii lege iungeret, huncque, eiecto Henrico Carinthio, Bohemiae regem daret. Quam occasionem, ad augendam domus suae potentiam egregie comparatam, vt non contemnendam esse arbitratus est, ita certe fortunam in expellendo Henrico adeo fauentem habuit, vt Henricus, quem dixi, intra breue tempus in necessitatem deserendae Bohemiae adductus fuerit. ²⁰ Recepti igitur sese rex, iterum exul, in Carinthiam, quae ab Alberto, caesare, occupata, et in Austriacorum ditione adhuc seruata, Henrico nuper demum ea lege restituta fuerat, vt Carniolae, acceptis xx marcarum millibus olim oppignoratae, sex tantum restitutis millibus reluendae, Austriacis potestas foret. Conuenerat praeterea inter principes cognatos, vt mutua sese ope Austriaci et

Carin-

Carinthius adiuuarent. Sed ne illi in caussa Bohemica fir-
dem exsoluerent, Henrici, caesaris, auctoritas prohibebat,
a quo etiam, ne de Austriacis prouinciis, ab auo, Ru-
dolphi, acceptis, litem moueret, videbatur metuen-
dum. ²¹ Tanto igitur citius Henrico Carinthio acquie-
scendum fuit, vt, possessione regni Ioanni Luxemburgico
relicta, ipse intra Carinthiam suam se contineret, ac, no-
mine regio contentus, spe interim recuperandi regni ale-
retur. ²² Enarrat hoc ipsum MARTINI POLONI CON-
TINuator, ²³ et diplomata Henrici, ²⁴ post amissum
regnum exarata, confirmant, in quibus Bohemiae ac Po-
loniae regem ducemque Carinthiae se appellauit. Quod
igitur ne sibi posterisque fraudi esset, Ioannes, rex Bohe-
miae, ad omnia attentus, callide prouidit, ac de nuptiis
inter Ioannem filium, marchionem Morauiae, et Margare-
tham, a repandi oris vitio Maultaschiae nomine insignem,
contrahendis, iam anno **CIOCCCXXIV** cum Henrico Car-
inthio agere coepit. ²⁵ Mox anno **CIOCCCXXVII** filium
in Carinthiam misit, annoque **CIOCCCXXX** eum secutus, ne-
gotium ad optatum finem perduxit. ²⁶ Ab hoc au-
tem tempore paucos annos superfuit Henricus, quippe
CIOCCCXXXV die S. Ambrosii, qui est **IV. Aprilis**, defun-
ctus, vt **CHRONOGRAPHVS STAMSENSIS** ²⁷ testatur,
et **S. R. STEYRERVS** ²⁸ latius demonstrat. Coniuges
Henrico fuerunt tres, quarum prima Anna, Wenceslai II,
regis Bohemiae filia, anno **CIOCCXC** ipsis id. Octobr.
nata, ²⁹ ac anno **CIOCCCV** nupta, ³⁰ **IV. Non. Septembr.**
CIOCCXIII decessit. ³¹ In eius locum anno circiter
CIOCCXV ³² optauit Adelheidem, Henrici Brunsvicensis
filiam, ³³ anno **CIOCCXX. xv. Kal. Septembr.** mor-
tuam, ³⁴ Nouissima denique fuit Beatrix, Amadei, Sabau-
diae comitis, et Mariae, Brabantinae principis, filia, ³⁵ qua
cum, iam anno **CIOCCCXXVII** sibi sponsa dicta, ³⁶ Hen-
ricus

ricus cccccxxx matrimonium consummauit. ³⁷ At haec tamen ipsa quoque d. xix. Decembr. anno ccccc xxxi obiit, ³⁸ Henrico marito, iam tertium uiduo, relicto.

1 CHRONICON MONASTERII MELLICENSIS ad annum 1282. apud *Pezium* T. I. col. 248. Rudolphus, rex, contulit ducatum Karinthiae comiti Tirolensi, Meinhardo, cuius filiam duxit filius eius, dux Austriae, Albertus.

2 CHRONICON ALBERTI II, ducis Austriae, apud *H. Pezium* T. II. col. 375. Habuit autem iam dictus primus Albertus uxorem Elisabeth, filiam ante dicti Meinhardi, ducis Karinthiae, feminam religiosam et eleemosynariam, ex qua genuit sex filios et quinque filias.

3 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1313. apud *Pezium* T. I. col. 458. V. Kal. Nou. obiit serenissima domina Elizabeth, relicta domini Alberti, regis Romanorum, et mater omnium decem praedictorum liberorum, et fuit filia praedicti principis, illustris Meinhardi, ducis Karinthiae, fundatoris nostri.

4 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1272. apud *Pezium* T. I. col. 836. Duas quoque filias habuit dictus comes, (Meinhardus) una fuit lantgrauio Thuringiae conthorata, et genuit Fridericum, lantgrauium Thuringiae, et Misnensium marchionem; Alberto nupsit altera, Rudolphi, praefari comitis, filio, quae ducissa Austriae et regina Romanorum, sicut inferius exprimitur, est effecta.

5 CHRONICON MARCHIONVM MISNIAE §. 132. apud *Ludewig.* reliquiar. MSCt. T. VIII. p. 246. Fridericus siquidem marchio Misni. et Thuringie lantgrauius, filius Alberti, primo accepit uxorem Agnetem, filiam ducis Karinthie, quae obiit anno domini cccccxlii. genuitque ex ea filium Fridericum, qui in iuuentute mortuus fuit.

6 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1305. l. c. col. 357. In die S. Georgii, martyris, obiit Albertus, illustris dux Carinthiae, filius fundatoris nostri.

- 7 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1272. l. c. Meinhardus, comes, - - ex regina, Elifabeth, quatuor habuit filios, primum Ludwicum, qui non fuerat coniugatus, secundum Albertum, qui Alberti, comitis de Haierloch, filiam duxit: ex qua genuit filiam, quae Friderico, Purgrafio de Nurnberg, nupsit, et vtriusque sexus foetum protulit copiosum.
- 8 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1299 apud *Eccardum* T. I. col. 1431. Eodem anno Ludouicus, Otto, et Henricus, duces Carinthiae, filii quondam Meinardi, ducis, novam militiam et curiam in civitate S. Viti solenniter celebrauerunt. Ad quam de diversis partibus multi principes et nobiles conuenerunt, et, ibidem suarum diuitiarum et potentiae gloriam ostendentes, nomen suum longe lateque per regiones alias diffuderunt.
- 9 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1310. l. c. col. 458. In die S. Vrbanj, papae, obiit illustris dux, Otto, primogenitus fundatoris nostri, hic tumulatus.
- 10 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1272. col. 836. Meinhardus filium habuit, Ottonem, qui filiam ducis Poloniae, et ex ea quatuor filias progenuit, quarum vna, in Siciliam Friderici, Regis, filio, Petro copulata, vsque hodie cum liberis possidet regnum illud. Altera Rudolpho, filio Rudolphi Palatini, traditur, de qua vnam filiam peperit et decessit. Aliae duae florens virginales morientes ad coelestia transfulerunt.
- 11 CHRONICON STAMSENSE l. c. vid. nota 9.
- 12 IDEM ad annum 1205. l. c. obiit inclyrus dux, Ludwicus, filius fundatoris nostri, in die S. Mauritii, apud nos humatus. vid. nota 7.
- 13 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1304. l. c. p. 1433. Interim rex Bohemiae filiam suam, Annam nomine, Henrico, duci Carinthiae, sororio regis, Alberti, matrimonialiter copulauit.
- 14 FRANCISCVS, canonicus Pragensis, saeculi XIV. scriptor, historiae Bohemiae MSCrae P. II. L. I. c. 18. fol. 162. Anno c10cccv, iv. Non. Octobr. contraxit (Wenceslaus III) matrimonium

nium cum Phiola, filia ducis de Teflin, et sequenti anno rex sororem suam seniore, Annam, Henrico, duci Carinthiae, Pragae in matrimonio copulavit.

- 15 ALBERTVS STEYRER in addit comment. pro historia Alberti II, ducis Austriae col. 589.
- 16 SIGFRIDVS PRESBYTER L. II. ad annum 1306. apud *Pistorium* scriptor. rer. Germ. T. I. p. 1055.
- 17 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1305. l. c. col. 1434. Regno Bohemiae vacante, quidam de principibus Bohemis, Henricum, ducem Carinthiae, quondam sui regis generum, ad Bohemiae regnum euocant.
- 18 IDEM l. c. Henricus igitur, dux, licet magnam haberet regni partem, considerans, sibi tutum non esse, cum sororio suo, Romanorum principe, arma conferere, relinquens Bohemiam, redit ad montana.
- 19 IDEM ad annum 1307. l. c. Eodem tempore Henricus, dux Carinthiae, iterato vocatur ad regnum, adueniens ab omnibus Bohemis suscipitur, in ciuitatibus et castris suos officiales constituit, et pacifice regno toto potitur.
- 20 IDEM l. c. col. 1436. et ANONYMVS LEOBIENSIS l. c. col. 896. seqq.
- 21 MARTINI POLONI CONTINVATOR col. 1434. et 1436. et ANONYMVS LEOBIENSIS col. 890. et col. 897.
- 22 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1309. l. c. col. 898. Henricus autem ad montana rediit - - nihilominus regni Bohemiae titulum vsque in diem sui obitus non dimisit.
- 23 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1309. col. 1437.
- 24 DIPLOMA HENRICI, Tirolis anno MDCCCXXIV, d. XV. Ianuar. datum, extat apud STEYRERVM l. c. col. 592. Aliud apud *eundem*, anno domini MDCCCXXXV in octaua purificationis Mariae scriptum, col. 83. Initium est: NOS HENRICVS DEI GRATIA BOHEMIE ET POLONIE REX, CARINTHIE DVX, TIROLIS ET GORITIE COMES, AQVILEGIEN-

SIS, TRIDENTINE ET BRIXINENSIS ECCLESIARVM ADVOCATVS.

25 Patet hoc ex IOANNIS, REGIS BOHEMIAE, DIPLOMATE Lucelburgi VII. Kal. Maii 1324. exarato, quod exhibet *Steyrer*. l. c. col. 595. In hoc enim nuntiis suis mandat, vt contrahant sponſalia inter vnum ex filiis ſuis, qui non ſit deſponſatus, ex vna, et vnam ex filiabus dicti domini ducis Carinthiae, - - ex parte altera.

26 MARTINI POLONI CONTINVATOR ad annum 1330. col. 1448. Eodem tempore rex Bohemiae iter arripuit verſus Carinthiam, vt pacta nuptiarum Ioannis, filii ſui, et Margarethae, filiae ducis Carinthiae, confirmaret. - - Deinde, tranſiens in Carinthiam, cum Henrico, Carinthiae duce, praedictarum nuptiarum foedera confirmavit.

27 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1335. l. c. col. 458. In die S. Ambroſii obiit dominus Henricus, illuſtriſſimus rex Bohemiae, et Poloniae, dux Austriae et Karinthiae, comes Tirolis et Georitia, filius fundatoris noſtri, ſpecialiſſimus benefactor noſter, capellam S. Ioannis, baptiſtae, de nouo conſtruens, iuxta magnificentiam regiam dotauit, hic ſepultus.

28 STEYRERVS in addition. comment. pro vita Alberti II, ducis Austriae, col. 81. ſeq.

29 FRANCISCVS, canonicus Pragenſis, in prolegomenis historiae Bohem. MSCrae fol. 151. a. s. R. STEYRERO l. c. col. 589. allegatus : Anno domini 1289. in octaua B. Michaelis, anno aetatis ſuae (Wenceslai II, Regis Bohemiae,) XVIII, nati ſunt duo gemelli, Wenceslaus et Agnes, et ſequente anno idibus Octobris nata eſt Anna, praedicti Regis filia.

30 IDEM P. II. L. I. c. 18. fol. 162. vid. nota 14.

31 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1313. col. 458. III. Non. Septembr. obiit domina Anna, Regina Bohemiae, prima conthorialis regis, Henrici, filii fundatoris noſtri, hic ſepulta.

32 Colligit hoc s. R. STEYRERVS ex instrumento donationis propter nuptias, X. Kal. Oct. 1315. Oeniponte exarato, l. c. col. 592. Initium hoc eſt : Wir Heinrich - - verichen, das wir un-

serer lieben Würthin, Frauen Adelheiden, des Edeln Herzogen H. tochter von Bronfwick, ze rechter Morgengab haben geben etc.

- 33 DIPLOMA HENRICI, anno 1324. d. XV Ian. Tirolis datum, a s. r. STEYRERO publici iuris factum, col. 592. *ibi ea conditione donat*, vt anniuersaria dies chare memorie, domine Adelheidis, illustris ducis Brunswicensis filie, consortis clarissime, septimo Kal. Sept. - - celebretur.
- 34 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1320. l. c. In die Agapeti, martyris, obiit domina Adelheidis, ducissa de Braunfwig, secunda conthoralis praefati Regis, Henrici, etiam hic sepulta.
- 35 DIPLOMA ALBERTI, ducis Austriae, anno 1326. d. XXIV. Decembr 1326. exaratum, apud s. r. STEYRERVVM col. 23. Wir Albrecht - - veriehen, das wir mit - - Kunig Heinrich - - von den gewalt, so uns geben ist von der Edlen Frauen, Marien, der alten Grefin von Savoy - - also uberein kommen sien, das wir - - geschworen haben ze den Heiligen, die Edelen Iunkhfrauen Beatrißen, der vorgeandten Grefin von Savoy Tochter, ze gebend ze einer rechten Chonen den vorgeandten Kunig Heinrichen etc.
- 36 Patet hoc ex duobus DIPLOMATIBVS IOANNIS, regis Bohemiae, a STEYRERO col. 595. adductis, quorum alterum datum est Lucelburgi VII. Kal. Maii 1324. alterum Muntzilles VI Non. Iul. 1329.
- 37 Colligit hoc ex LITTERIS FRIDERICI III, caesaris, et fratrum, Alberti atque Ottonis, Iducum Austriae, col. 24. addition. ad comment. insertis ALBERTVS STEYRERVVS l. c. col. 598. ex ratione minime condemnanda.
- 38 CHRONICON STAMSENSE ad annum 1231. col. 458. In praenigilia S. Thomae, apostoli, obiit domina Beatrix, comitissa de Sabaudia, tertia conthoralis saepe dicti Regis, Henrici, hic sepulta.

XXIII.

Mascula progenie caruit Henricus. Nec, vtrum vnquam filius illi fuerit, testibus satis idoneis, probari potest, etsi ARNPECKIVS ¹ et BURCKLECHNERVS ² Leopoldum, in pueritia defunctum, nominent. Certius hoc est, prole illum sequioris sexus gauisum esse, ac filiam habuisse, Margaretham, Ioanni, Ioannis, Bohemiae regis, filio, admodum puero, in matrimonium collocatam. ³ Praeter hanc autem Henrico fuisse aliam filiam, a recentioribus plerisque neglectam, apertissima demonstratione euinci potest. Etenim cum Ioannes, rex, modo commemoratus, filio Ioanni sponsam quaesuit, atque per quosdam ex ministris suis cum Henrico, Carinthiae duce, ea de re agere coepit, his quidem copiam fecit, vt alterius ex filiabus Henrici, quae nulli adhuc sponsa dicta foret, nuptias ambirent. ⁴ Vtne vero quis Ioannem familiae Henrici Carinthii tunc non satis gnarum fuisse, obiiciat, aliud eiusdem regis diploma in medium produco, in quo Carinthiae ducatus, suo, et Ioannis filii, et Margarethae, et sororis eius, nomine, renuntiauit. ⁵ Cum non est probabile ad fidem, Ioannem etiam nunc per errorem Margarethae, nurui, sororem tribuisse, tum patris testimonium mirifice confirmat Carolus, postea caesar electus, quando cessionem, a parente factam, repetit ac corroborat, sororisque, quae Margarethae fuit, mentionem facit. ⁶ Huic autem tanto securius credi debet, quod ipse Tirolensem comitatum fratris et Margarethae nomine per aliquod temporis spatium gubernauit, adeoque praesentem Margarethae sororem praesens oculis cernere et alloqui potuit. Adiungo tamen testem tertium, Albertum, Austriae ducem, ex Elisabetha, Henrici, Carinthiae ducis, sorore natum, adeoque arctissima cognatio-

gnatione Margarethae et forori eius coniunctum, qui et ipse in tabulis quibusdam sororem Margarethae commemoravit. ⁷ Illud vero positum est in controuersia, quae tandem mater Leopoldi, si modo vnquam in rerum natura exitit, et Margarethae, ac sororis huiusce, fuerit. Equidem, si recentiorum auctoritas ad definiendam, hanc controuersiam, sufficeret, minime difficilis foret responsio, Annam Bohemam, saltem Margarethae matrem fuisse. Hoc enim ADLZREITERVS, ⁸ GERHARDVS DE ROO ⁹ et, quem S. R. STEYRERVS ¹⁰ excitauit, BURCKLECHNERVS ¹¹ suadent. At horum fidei non parum derogat Carolus IV, imperator, vitae et rerum a se gestarum scriptor, quando Margaretham ex Adelheide Brunswicensi, altera Henrici, ducis, vxore, natam esse, Annamque Bohemam improlem obiisse, testatur. ¹² Ac huius quidem fides tanto plus ad causam definiendam momenti habere videtur, quanto facilius et certius illi de matre Margarethae ob proximam consanguinitatem, vel certe affinitatem, potuit constare. At nihilo magis probat dicta sua viro supra vulgi sortem perspicaci, ALBERTO STEYRERO, ¹³ qui quidem, ponderatis omnibus, quae, vel ad defendendam, vel impugnandam, Caroli narrationem faciunt, Margaretham Annae Bohemae filiam fuisse, asseuerat. Et certe, cum Ioannes, Margarethae maritus, tum in litteris, ad pontificem maximum, ¹⁴ tum ad episcopum Curientem, datis, ¹⁵ confiteatur, tam propinquam inter se et Margaretham intercedere cognationem, quae impedimento esse queat nuptiis, rite contrahendis, non temere hoc ab illo confictum esse, colligit. Ideoque, cum nihil propinquitatis appareat inter Ioannem et Margaretham, si haec ex Adelheide Brunswicensi genita fuit, matrem eius potius Annam Bohemam fuisse, concludit. Hoc enim supposito, neminem latere potest, Ioannem et Margaretham ex duabus sororibus,

Anna

Anna et Elifabetha, filiabus Wenceslai II, Bohemiae regis, procreatos, secundo cognationis gradu a se inuicem distitisse. Magnum certe, quod ipse fateor, pondus habet hoc argumentum, sed tamen non tantum, quod rem extra omnem controuersiam collocet. Forte enim affinitas duntaxat inter Ioannem et Margaretham intercessit, saltem secundi generis, vt canonici iuris periti loqui solent. Forte etiam nulla omnino cognatione se inuicem attigerunt, cum Margaretha hoc argumento ad tuendam diuortii sui causam nunquam legatur vsa. Ludouicus certe, imperator, in sententia, ¹⁶ de rescindendo Margarethae ac Ioannis coniugio lata, nullam huius impedimenti mentionem facit. Atque nec in cognitione causae, ab episcopo Curiensi instituta, ¹⁷ ulla consanguinitatis ratio habitata fuit. Denique Ioannes ipse in litteris, ad pontificem datis, ¹⁸ verbis admodum ambiguus cognationis impedimentum allegauit. Nam praeful sese a Ioanne imploratum esse, scribit, vt matrimonium dissolueret, si id cognationis nimis arctae, aut alius cuiusque impedimenti, specie fieri posset. Interim ego nequiquam negauerim, quod ipse etiam cel. STEYRERVS monet, eum, qui ad infirmandum hoc argumentum eius contradicendi animo accedit, plus certe armorum afferre debere, quam mihi, iam ad finem properanti, est in promptu. Ego vero etiam longissime ab isto obloquendi pruritu, probis viris indigno, absum. Imo me tanto facilius in eruditissimi viri sententiam adduci patior, quo plus roboris habet altera ratio, qua Annam Bohemam Margarethae matrem fuisse defendit, ex ipsis CAROLI IV de vita sua commentariis deprompta. Nam hic Margarethae, testatur, ¹⁹ fuisse filium naturalem, nomine Albertum, matris suae in expellendo Ioanne, ac de possessione comitatus Tirolensis deiciendo, fidum adiutorem, quem quidem a se captum, ac, tormentis adhibitis,

ad confessionem eorum, quae contra Ioannem, Caroli IV fratrem, tentata fuerant, coactum esse, ipse memoriae prodit. Quod si ita se habet, vt Carolus scribit, sic certe ratio ineunda est, vt, et Margaretha puerperio sufficere, et puer ad exsequenda matris consilia aptus esse, et a Carolo IV sine nota saeuitiae quaestioni subiici, potuerit. Igitur ad calculos conuersus STEYRERVS, Albertum, notum, anno CIOCCXXI circiter XVIII aut XVIII habuisse, putat, vt anno admodum CIOCCXXII lucem adspexerit. Quo quidem tempore si peperit Margaretha, saltem XIV annorum esse debuit. Atque, his praefultis, tandem colligit, annum fere saeculi decimi quarti septimum aut octauum Margarethae natalem fuisse. Vt vero haec STEYRERI ratiocinatio, et naturae legibus, et supputationi temporum, satis bene respondet, ita vix sese ex hac difficultate expediet, qui Adelheydam Brunsvicensem Margarethae matrem fuisse, asseuerare malit. Hanc autem anno CIOCCXXV in matrimonium ab Henrico ductam esse, supra fuit demonstratum. Quod si itaque anno statim subsequente XVI Margaretham peperisset Adelheyda, illa certe, nisi praecocem puerperam fingere velis, Albertum, filium, ante annum CIOCCXXX eniti non potuisset. Nam et tunc demum vix quartum et decimum aetatis annum compleuisset. At vero, re ita supputata, Albertus anno a C. N. CIOCCXXI decennis fuisset, adeoque, nec tantae rei, cum prouidentiae gerendae, par, nec sine crudelitatis crimine a Carolo IV ad cruciatum raptus. Ego igitur sine dubitatione vlla S. R. STEYRERI sententiam meam facerem, nisi ipse Carolus IV scrupulum moueret. Hic vero Margaretham anno CIOCCXXXV, emortuali Henrici, Carinthiae ducis, in puerili aetate constitutam fuisse, affirmat, seque eam ob causam Tirolensem comitatum nomine fratris, Ioannis, impuberis, et Margarethae,

thae, vxoris iuenculae, reuise, ait. ²⁰ At si nata fuit Margaretha anno **CIOCCCVIII**, certe anno **CIOCCCXXXV** longius a puerili aetate abfuit, quam ut Carolo, anno **CIOCCCXVI** in lucem edito, gubernatore opus habuerit, annum quippe **XXVII**. agens, vel plane egressa. Est igitur et hic, in quo industriam exercent eruditi indigenae. Mihi certe, nimium remoto a Carinthiae et Tirolis finibus, nemo aequus vitio vertet, si hunc nodum iis dissoluedum relinquam, qui in claustrorum suorum tabulariis, et annales eorum temporum, et codicillos, asseruant, quorum ope res haec, admodum perplexa, possit expediri. Ego vero post longum diuerticulum ad Margaretham reuertor. Quae, cum anno **CIOCCCXXIV** a Ioanne, Bohemiae rege, pro filio, Ioanne, sponsa expetita esset, mox anno **CIOCCCXXVII** illi, sponsalibus solenniter contractis, addicta, ²¹ anno autem **CIOCCCXXX** connubii lege tradita fuit, consors thalami futura, si Ioannes olim ad pubertatem peruenisset. Probauit hoc iam supra, ²² auctoritate vsus scriptoris, qui **MARTINI POLONI** chronicon continuauit, aliorumque documentorum. Nunc vero et hoc addo, ipsum Ioannem, maritum eius, tum in litteris ad pontificem maximum, tum ad episcopum Curiensem, datis, ²³ factum esse, se per decem annos et vltra cum Margaretha consuetudinem habuisse. Quando igitur et ex **HENRICO REBDORFFENSI** ²⁴ et **ALBERTO ARGENTINENSI**, ²⁵ apparet, anno **CIOCCCXLI** a Margaretha Ioannem repudiatum esse, satis euidenter intelligitur, matrimonium anno **CIOCCCXXX** consummatum fuisse. Ceterum minus feliciter cessisse coniugium, modo commemoratum, uel ex eo liquidum est, quod Ioannem rem sibi suam habere Margaretha voluit, decennio praeterlapso. Nec obscura est caussa dissidii, quam et ipsa Margaretha prodidit, cum licentiam mariti deserendi a Lu-

douico IV, caesare, efflagitauit. Hic enim pluribus enarrat, ²⁶ de quo Margaretha anxia conquesta fuerat, Ioannem, tentatis omnibus,

quibus incendi iam frigidus aeuo

Laomedontiades, et Nestoris hernia posset, eneruem semper ac elumbem mansisse, ac quotiescunque ad praelia ventum, in cassum laborasse. Quo maioris igitur sua interesse credidit misera ac desperabunda, ne per inertiam languidi mariti improles moreretur, tanto minus in consortio hominis effoeti et exfucci perseverandum esse duxit. Eamque ob causam, cum Ioannem anno **CIOCCCXLI** permissu caesaris de tori possessione deiecisset, anno subsequente **XLII** in Ludouici, Bauariae ducis, Ludouici IV, imperatoris, filii, natu maximi, amplexus transit, focero, Ludouico, augusto, de propinquitatis impedimento, quod nuptiis obstare videbatur, gratiam faciente. Enimuero cum repugnare iuris canonici regulae crederentur, quo minus sola caesaris auctoritate, iniussu summi pontificis, a connubii foedere rite discedi, aut in nouum coiri, praesertim a personis cognatis, posset, Ioannes Bohemus, ad secunda vota et ipse transiturus, dudum postea anno **CIOCCCXLIX** Clementem VI, pontificem R. adiit, ²⁷ vtque, rescisso prioris coniugii vinculo, aliam sibi lecti sociam quaerere liceret, impetrauit. ²⁸ Denique et Ludouicus Bauarus, iunior, Alberto, Austriae duce, deprecatore vsus, Innocentium VI, pontificem maximum, exorauit, vt matrimonium, cum Margaretha olim initum, anno demum **CIOCCCLIX** ratum habuerit, vel potius, rupto priore, licentiam fecerit, vt nouo coniungerentur, saluo tamen statu Meinhardi, qui iam dudum natus erat. ²⁹ Hic enim eo tempore solus superfuit, etsi, ex Ludouico et Margaretha plures liberos procreatos esse, tum ex **HENRICI REBDORFFENSIS** ³⁰ chronico, tum ex documentis publicis, ³¹ sit manifestum.

Non

Non aequè constat, quae ipsis nomina fuerint, quandoque nati sint, aut denuo e vita excefferint. Ac ne de Meinhardi quidem, quem dixi, natali liquet. HENRICVS enim REBDORFFENSIS, ³² illum non multo post XVI Kal. Iul. CIOCCCLXII mortuum esse, annotat, iuuenem XIV circiter annorum. Sed cur hoc minus tuto credi queat, cel. STEYRERS ³³ se ideo habere existimat, quod iam anno CIOCCCLIX Margaretham, Alberti II, Austriae ducis, filiam, uxorem duxit. ³⁴ Nam exinde colligit, Meinhardum iam tum pubertatem attigisse, adeoque saltem anno CIOCCCLIV, forte etiam iam antea, natum fuisse. Certe, tempus, quo nuptias celebrarunt Meinhardi parentes, minime repugnat, quo minus eodem anno, aut sub initium subsequens XLIII in lucem edi potuerit. Illos enim iam IV. Id. Febr. anni CIOCCCLII. fidem sibi inuicem conjugalem adstrinxisse, ex documento vetere STEYRERS ³⁵ probat. Imo et hoc sententiam eius iuuat, quod primogenitus a Margaretha, matre, vocatur, ³⁶ quem satis mature ex coniugio Ludouici et Margarethae prodiisse, PHILIPPVS VILLANVS ³⁷ testatur. Ego tamen haec missa facio, ac in ambiguo relinquo. Illud contra satis euidente demonstratione a cl. STEYRERO ³⁸ probatum esse, puto, recte se habere, quod BURCKLECHNERVS ³⁹ aequè ac GVILLIMANNVS ⁴⁰ scripserunt, Meinhardum ipsis idibus Ian. anno CIOCCCLXIII uitam cum morte commutasse. Etenim cum etiam hodie supersint tabulae, VIII. Id. Ian. a Meinhardo exaratae, ⁴¹ Margaretha autem, mater, in aliis XVI Kal. Febr. eiusdem anni, illius, ceu mortui, mentionem faciat, ⁴² non potest non exinde colligi, intra VIII. Id. Ian. et XVI Kal. Februar. anni CIOCCCLXIII Meinhardum mortuum esse. Superstes illi fuit Margaretha, coniux, Alberti II, ducis Austriae, filia, sed sine prole, mox anno CIOCCCLXIV alterum maritum nacta, Ioannem, Mo-

rauiæ marchionem, ⁴⁴ Maultaschiae, socri olim, iunctum. Verum sterile et hoc matrimonium fuit, nec diuturnum, anno quippe **CIOCCCLXVI**, xix. Kal. Februar. morte Margarethæ abruptum. ⁴⁵ Ipsa denique Margaretha senior, Maultaschiae nomine celebris, v. Non. Oct. anno **CIOCCCLXIX** uitam deposuit, Viennæ in choro templi, a S. cruce nominati, sepulta. ⁴⁶ Namque ibi nouissimos annos illam transegisse, **STEYRERVS** ⁴⁷ latius ostendit, posteaquam Tirolensi comitatu, Rudolpho IV, Austriae duci, eiusque fratribus, quibus iam anno **CIOCCCLIX** in casum mortis Meinhardi promissus ab ea fuerat, ⁴⁸ anno **CIOCCCLXIII**, Meinhardi emortuali, cessisset. ⁴⁹ Atque inde repetendum esse ius Austriacæ gentis in comitatum, modo dictum, non ex matrimonio Rudolphi IV et Margarethæ Maultaschiae, quod vulgo fingitur, idem **STEYRERVS** latius docuit. ⁵⁰ Nam præter disparem ætatem Rudolphi IV, anno **CIOCCCXXIX** nati, et Margarethæ, etiam hoc argumento est, nuptias illas commentitias ne contrahi quidem potuisse, quod manifestissimis testimoniis apparet, Catharinam, Caroli IV filiam, Rudolpho IV anno **CIOCCCLVII** in matrimonium traditam, anno **CIOCCCLXV**, quo Rudolphus IV decessit, in uiuis fuisse, et anno demum **CIOCCCXCV**, iv. Kal. Maii exspirasse. Cum igitur et Margaretha Maultaschia ad annum usque **CIOCCCXLI** in matrimonio Ioannis Bohemi vixerit, eoque repudiato, Ludouico Bauaro ab anno **CIOCCCXLII** ad **CIOCCCLXI** marito vsa sit, nemo certe erit, qui Rudolphum IV, Austriae ducem, illi maritum, vel primum, vel secundum, vel tertium, amplius tribuat.

I VITVS ARENPECKIVS in chronico Austriaco ad annum 1330. apud *Pezius* script. Austr. T. I. col. 1235. Henricus, rex Bohemiae et Poloniae, dux Carinthiae, et comes Tirolis et Goritiae, reliquit filium, Leopoldum, alias Meinhardum, qui hereditarem patris

patris non diu pacifice possedit, et filiam, Margaretham, dictam Maultsch. etc.

- 2 MATTHIAS BURCKLECHNER. in historia comitatus Tirolensis MSCta; a S. R. STEYRERO allegata, L. XII. c. 5. Bey denen letzteren zwo Frauen hat er keine Kinder, aber bey der ersten, wie etliche schreiben, zwey, bekommen, einen Sohn, Leopoldum genand, so gar iung verstorben, und eine Tochter mit Nahmen Margreta.
- 3 CHRONICON AVLAE REGIAE ad annum 1327. apud *Freberum* scriptor. rer. Bohemic. p. 60. Item hoc anno in die B. Galli Ioannes, quinquennis infantulus, Ioannis, regis Bohemiae, filius secundogenitus, de Praga versus Carinthiam deducitur, ut sibi filia Henrici, ducis ipsius Carinthiae, quondam regis Bohemiae, matrimonialiter copuletur.
- 4 DIPLOMA IOANNIS, regis Bohemiae, Lucilburgi VII. Kal. Mai. 1324. scriptum apud *Steyrerum* in additam. comment. pro hist. Alberti II. col. 595. Dantes eis plenam et liberam potestatem contrahendi sponsalia - - inter vnum ex filiis nostris carissimis, qui non sit desponsatus, ex vna, et vnam ex filiabus dicti domini ducis Karinthie, quam eligendam duximus, ex parte altera etc.
- 5 DIPLOMA IOANNIS, in d. S. Dionysii 1336, scriptum, apud *eundem* p. 97. Nos Ioannes etc. rex Bohemiae - - recognoscimus - - quod - - pro nobis ac omnibus heredibus et successoribus nostris, et specialiter pro filio nostro, Ioanne, nec non praeclara Margaretha, conthorali ipsius, ac sorore eiusdem, filius magnifici principis, domini Henrici, quondam ducis Carinthiae etc. Eiusdem Margarethae quoque mentio fit in alio Ioannis diplomate, eodem die dato, apud *eundem* l. c. col. 98. et col. 129.
- 6 DIPLOMA CAROLI, Viennae Sabbatho ante festum b. Thomae 1341. datum, extat apud *eundem*. l. c. col. 130. seq. Nos Carolus - - - - - profiteamur, quod iuxta tractatum et ordinacionis seriem, quam cum magnifico principe, domino Alberto - - - - - super renunciacione - - - - - Karinthie ac iurium - - - - - genitori

nitori nostro, nobis et fratri nostro domino Ioanni - - et uxori sue Margarethe et sorori eiusdem competencium etc.

7 DIPLOMA ALBERTI II, ducis Austriae, Viennae Sabbatho ante diem b. Thomae darum, extat apud *Ludewig* reliq. MSct. T. V. p. 530. seqq. n. 45. Nos Albertus - - profite-mur, quod iuxta ordinacionis seriem, quam cum magnifico principe, domino Ioanne, Bohemie rege, super renunciacione ducatus Carinthie ac iurium - - sibi, filiis suis, Carolo, - - et Ioanni, - - et uxori sue, Margarethe, et sorori eiusdem, com-petencium etc.

8 ADLZREITERVS annal. Boic. P. II. L. IV. p. 65.

9 GERHARD DE ROO annal. Auftriac. L. III. p. 113.

10 ALBERTVS STEYRERVS, l. c. col. 650.

11 BURCKLECHNER. in historia comitatus Tirolensis MScta, L. XII. c. 5. vid. not. 2.

12 CAROLVS IV, IMPERATOR, in commentario de vita sua p. 90. Deinde iuit Ioannes, rex, in comitatum Tirolis ad ducem Carinthiae, quem expulerat de regno Bohemiae, cuius vxor prima, mortua, fuerat soror matris meae. Demum tamen acceperat aliam uxorem, sorotem ducis de Brunswich, cum qua habuit unicam filiam, quam copulauit fratri meo, Ioanni, vxorem.

13 STEYRERVS l. c. col. 598. seqq.

14 LITTERAE CLEMENTIS VI, pontificis R. anno vii. pontificatus xvi. Kal. Ian. Auenione datae, extant apud *Steyrerum*. l. c. col. 634. seqq. Exhibita nobis pro parte dilecti filii, nobilis viri, Ioannis, Comitis Tyrolis, - - peticio continebat, quod licet ipse et nobilis mulier, Margarita, nata quondam Henrici, ducis Carinthiae, quarto consanguinitatis, seu affinitatis gradu, aut infra, se contingerent, ipse tamen etc.

15 LITTERAE IOANNIS, ad Vlicum, Curientem episcopum, extant, ibid. col. 636. Nouerit - - quod nos et nobilis domina, Margarita, nata quondam Henrici, ducis Karinthiae, quarto consanguinitatis seu affinitatis gradu vel infra nos contingentes, tunc tamen etc.

- 16 DIPLOMA LVDOVICI IV, imperatoris, sententiam illam continens, adiectum est annalibus HENRICI RBBENDORFFENSIS ad ann. 1341. apud *Freherum* T. I. script. rer. Germanic. p. 620.
- 17 Exemplum articulorum, in causa diuortii Ioannis et Margarethae concinnatorum, in lucem produxit S. R. STYRERVS l. c. col. 638.
- 18 Patet hoc ex LITTERIS CLEMENTIS VI, pontificis max. nota 14 citatis. Ibi Clemens inquit: Quare dictus Ioannes nobis humiliter supplicauit, vt, si inter praedictos Ioannem et Margaritam praedictum consanguinitatis, seu affinitatis, vel aliud canonicum, impedimentum interuenisse, constet, matrimonium ipsum, inter eos contractum, fuisse et esse nullum, denunciari per discretum aliquem, faceremus, vel si de tali impedimento constare non posset, cum, vt asseritur, indubitatum sit, inter eos copulam minime interuenisse carnalem - - inter ipsos Ioannem et Margaritam diuortii sententiam ferri, sibi que cum alia contrahendi licentiam concedere, dignaremur.
- 19 CAROLVS IV imperator in vita sua apud *Freherum* scriptor. rer. Bohem. p. 103. Ego vero (Carolus) secutus sum eum (Ioannem) in comitatum eundem, in vallem Oeni, et ibi secrete cognoui, quod quidam nomine Albertus, filius naturalis vxoris fratris mei, et quidam Baro, magister curiae praedictae vxoris - - tractarunt - - vt repudiaret fratrem meum, et duceret Ludouicum, filium Bauari, qui se gerebat pro imperatore, - - Haec volens resciscere certitudinaliter, posui secrete insidias eidem Alberto cum Buscone iuniore, et captiuati eum, duxique per siluam vsque ad castrum, quod dicitur Steinbruch, prope Insburcham. Ibi positus ad tormenta, recognouit, omnia sic se habere, sicut relata mihi fuerant.
- 20 IDEM l. c. p. 96. Eodem tempore misit nos pater noster in comitatum Tyrolis, vt eundem gubernaremus, et fratrem nostrum cum sua vxore, ipsis existentibus in aetate puerili.
- 21 FRANCISCVS, canonicus Pragensis, in Chron. Bohemiae MScto P. II. L. II. c. 16. fol. 176. seq. ad annum 1327. Hoc anno, Ioannes, quinquennis infans, Regis Bohemiae filius secundogenitus

nitus inter superstites, de Praga uersus Carinthiam deducitur, ut sibi filia ducis Carinthiae matrimonialiter copuletur. Idem refertur in *CHRONICO AVLAE REGIAE* ad annum 1327. apud *Freberum* scriptor. rer. Boh. p. 60.

22 vid. nota 25 et 26 §. antecedentis xxii.

23 Litterae ad Curientem episcopum, Vlticum, a Ioanne exaratae, extant apud *Steyrerum* l. c. col. 636. nota 15. allegatae. Nouerit, inquit *Ioannes*, uestra paterna circumspectio ueneranda, quod nos et nobilis domina Margarita - - matrimonium contraximus per uerba legitima de praesenti, et post contractum huiusmodi matrimonii nos simul cohabitauimus per decem annos, et ultra, et per dictum tempus, uel saltem per triennium continuum, infra dictum decennium operam fidelem dedimus copulae coniugali, non tamen potuimus effici una caro.

24 HENRICVS REBDORFFENSIS ad annum 1341. apud *Freberum* script. rer. German. T. I. p. 619. Oritur discordia inter secundum filium praedicti regis Bohemiae, Ioannem nomine, ducem Carinthiae, ex una parte, et uxorem suam, filiam quondam ducis Carinthiae, ac nobiles eiusdem, ex altera. Vnde ipsa accusat eum, quod sit frigidus, impotens ad carnalem copulam, et asserit se uirginem, licet cohabitauerit per decem annos, uel circa.

25 ALBERTVS ARGENTINENSIS apud *Vrstisum* T. II. script. rerum Germanic. p. 129.

26 DIPLOMA LUDOVICI BAVARI, imperatoris, extat in HENRICI REBDORFFENSIS ANNALIBVS apud *Freberum* T. I. script. rer. Germ. p. 620. Ibi Ludouicus inquit: Eadem Margaretha in aetate sufficienti similiter constituta, et se ipsam, ut conueniens fuerat, praebente et exhibente ad praefatam copulam carnalem explendam, non potuit dictus Ioannes neque ualuit, sicuti neque ualet aut potest, nec unquam posse creditur in futurum eandem carnaliter cognoscere sibi coniugem Margaretham: quemadmodum multis et quasi omnibus possibilibus modis hoc tentans, eundem Ioannem impotentem et omnino inhabilem ad opus praefatum se dicit expertam, etc. etc.

- 27 Testantur hoc tabulae publicae plures, eo nomine exaratae, quas publici iuris fecit s. R. STEYRERVS l. c. col. 634. seqq.
- 28 HENRICVS REBDORFFENSIS ad annum 1349. apud *Freberum* l. c. p. 637. Eodem anno mense Iulio episcopus Curiensis, in cuius dioecesi est castrum Tyrolis, promulgat solennem sententiam diuortii inter Ioannem, fratrem Caroli, et filiam quondam ducis Karinthiae, cui praenominatus Ludouicus, marchio Brandenburgensis, vt vxori suae, cohabitauerat per septem annos et ultra, et duos pueros susceperat ex ipsa.
- 29 INNOCENTII pontificis R. diplomata, eam in rem scripta, exhibet STEYRERVS l. c. col. 618. seqq.
- 30 HENRICVS REBDORFFENSIS ad an. 1349. vid. nota 28.
- 31 Videantur ARTICVLI, ad quos in iudicio ecclesiastico coram Vlrico, Curiensi episcopo, respondit Ioannes Apezko de Glaz, pro urator Ioannis. In his sextus his verbis conceptus legitur: „Item quod eadem domina Margarita cum eodem domino Ludouico, vt cum suo marito, per plures annos cohabitans, plures „ex eo et per eum filios et filias procreauit. Istum confitetur.
- 32 HENRICVS REBDORFFENSIS ad annum 1362. l. c. p. 644. Et idem Mainhardus postea (nimirum post XVI. Kal. Iul. quo in potestatem Stephani, Bauariae ducis, peruenerat) modico tempore superuixit, et mortuus est annorum XIV, vel circa.
- 33 ALB. STEYRERVS in addit. comment. pro vita Alberti II. c. 7. col. 583. seqq.
- 34 Paret hoc ex LITTERIS LVDOVICI, patris Meinhardi et Rudolphi IV, Austriae ducis, Salisburgi d. 18. Aug. 1359. exaratis, quarum initium hoc est: Wir Ludwig - - und wir Rudolph - veriehen und thun kund - - das wir iedwederer Seit das hyrat gut, das wir der vogenant Marggraff Ludewig geben fullen und wollen dem hochgeborn Herzog Meinharden, unsern lieben Sun, zu der durchleuchtigen Margaret von Osterreich, seiner *ehelichen Wirtinne* etc. Extant hae litterae apud *Steyrerum* l. c. col. 615. seqq.

- 35 ALB. STEYRERVS l. c. col. 584. prouocans ad chartam veterem codicis MSCti in bibliotheca Viennensi.
- 36 DIPLOMA MARGARETHAE, Tirolis VII. Febr. 1363. scriptum, apud *Steyrerum* l. c. col. 586 ibi verba: de quo praedictus Antonius de gratia et dominatione illustris principis, domini Meinhardi, marchionis Brandenburgensis etc. pia recordationis, primogeniti nostri charissimi, - - exulatus fuisse dinoscitur etc.
- 37 PHILIPPVS VILLANVS historiar. L. II. c. 78 p. 152. Per reuirenza del Padre Lodovico la (Margareta) prese per donna, velando il matrimonio con colore, ch' l' primo era impotente a generare. Della detta Contessa assai tosto Lodovico hebbe un figliuolo maschio.
- 38 STEYRERVS l. c. col. 668.
- 39 BURCKLECHNER historiae Tirolensis MSCtae L. VII. sect. VII. c. I.
- 40 FR. GVILLIMANNVS hist. Austriae T. I. L. IX. p. 692.
- 41 DIPLOMA MEINHARDI, Tirolis feria VI in epiphania domini anno domini LXIII scriptum, habet *Steyrer* l. c. col. 668. seq.
- 42 DIPLOMA MARGARETHAE, datum Meraniae am Freitag vor Sand Sebastians tag, da man zahlt nach Christi geburh dreyzehnhundert iar, darnach in dem drey und sechzigsten iar, habet *idem* l. c. col. 356. seq. Initium hoc est: Wir Margret - - bekennen - - das wir angesehen haben den grossen gewalt, den der almächtig Gott an uns in kurzen Zeiten geworicht hat, also das es uns die Hochgeborn Fursten Marggraf Ludbeigen - - unsern gemah, darnach Marggraf Meinharden etc. unfern lieben Sun saeliger gedächtnisse von dieser Welt genommen hat, etc.
- 43 BURCKLECHNER l. c. annu 1363. darauf - - den 13. Ian. in 14. Iahr seines Alters ohne Erben zu Meran gestorben
- 44 Pater id ex DIPLOMATE IOANNIS, Moraviae marchionis, Viennae d. XXIV. Februar. 1364. exarato, apud *Steyrerum* l. c. col. 670. Initium hoc est: Wir Iohanns - - bekennen - - vmb die tzydinge, die nun nechst ze Brunne geschehen sint, zwischen uns an einem tail, und dem hochgebohrnen Fursten

den Herzog Rudolffen ze Osterreich etc. an dem andern, von de puntnusse wegen - - und auch von des heyrat gurs wegen, das uns der egenant Hertzog Rudolff von Osterreich zu der Hochgebohrnen Furstinne, Frauwen Margarethen, weilent Marggrefinne ze Brandenburg etc. seiner Schwester, unser *elichen Wirtinne*, geben und beschaiden sol etc.

- 45 Latius id ex antiquis documentis probavit STEYRERVS I. c. col. 683. Nam in charta antiqua capituli generalis Carthusiensis annus emortualis dicitur 1366. In NECROLOGIO autem vetere scribitur obiisse XIX. Kal. Febr.
- 46 NECROLOGIVM MSCIVM coenobii conuentualium ad S. cruce[m] Viennensis, a S. R. STEYRERO col. 653. allegatum. V. Non. Octobr. a[n]no domini 1369. obiit serenissima domina Margaretha, marchionissa senior de Tirolis, hic sepulta in choro nostro.
- 47 STEYRERVS in vita Alberti II. addit. c. 3. col. 371. ex CHRONICO MSCIVO AVSTR. *dom. prof. Soc. Iesu Vienn.* ibi verba: und fuer mit ir selbs Leib gen wyenn, dye der Furst (Rudolphus IV,) innehet, erberlichen, unzt das sy abgieng.
- 48 Documento est DIPLOMA MARGARETHAE, Monachii ipsis Non. Septembr. datum, apud *eundem*, l. c. col. 355.
- 49 DIPLOMA MARGARETHAE datum ze Bozen d. XXVI. Ian. 1363. apud *eundem* l. c. col. 358. Add. CHRONOGRAPHVS SALLISBURGENSIS ad annum 1363. apud *H. Pezium* scriptor. Austr. col. 450.
- 50 STEYRERVS I. c. in addit. ad c. 4. col. 564. lit. D.

| XXIV.

Verum de familia Henrici, ducis Carinthiae, haec sufficiant. Restat, vt seriem principum nostrorum persequamur, ac videamus, quem tandem Henricus, sine mascula prole defunctus, in ducatu Carinthiae successorem habuerit. De Tirolensi enim comitatu dicere, hic non attinet, ad Margaretham, Henrici filiam, illum peruenisse, ab eaque, vt supra narratum est, tandem post mortem filii vnici,

Meinhardi, Austriacae genti relictum esse. Carinthiam contra ea conditione in Mainhardam translata a Rudolpho, caesare, fuisse, diximus, ut, deficientibus heredibus masculis, eius sanguine ortis, ad principes Austriacos reuertetur. Hac enim lege possessione illos cessisse, perhibent GVILLIMANNVS ¹ et, qui huius fide et integritate nititur, ALB. STEYRERVS. ² Neque mihi constitutum est, in dubium vocare GVILLIMANNI auctoritatem, ut, me scrupulo quodam vrgeri, diffiteri nequeam, quod Ludouicus IV, imperator, in litteris, inuestiturae, Austriacis concessae, testibus, nullam iuris illius reseruati mentionem facit. Interim hoc certum est, parum pensi habuisse Henricum ius Austriacorum, quando id egit, ut Carinthia ad suas, vel etiam fratrum filias, deuolueretur, si forte contingeret, ut sine mascula sobole e viuis abiret. Hoc enim CHRONICI AVLAE REGIAE ³ scriptor refert, Henricum, quem dixi, Ioanni, genero, ut primum in Carinthiam venit, spem succedendi in prouincias fecisse. Quae ut tanto certior esset, docente ANONYMO LEOBIENSI, ⁴ a Ludouico, caesare, id priuilegii impetrauit, ut etiam filiae, et ex his nepotes neptesue ducatus Carinthiae aequae ac Tirolensis comitatus heredes fieri possent. Parumque abfuit, quin vtraque prouincia feudorum mere hereditarium naturam indueret. Namque Ludouicus Henrico eam gratiam fecerat, ut illas in generos quoque suos, vel vnum, vel plures transferre, praeuio caesaris consensu, possent. ⁵ Denique, ut ne quicquam intermitteretur, quod ad rem, in tuto collocandam, pertineret, Ioannes, rex Bohemiae, in Carinthiam profectus, opera sua effecit, ut incolae fidem suam Margarethae, et sponso eius, seu coniugi, sacramenti religione interueniente, addixerint. ⁶ At his tamen Austriaci neququam adeo deterriti fuerunt, ut animum Carinthiae consequendae abiecerint. Quin potius eodem

eodem anno Ludouicum IV, imperatorem, sibi recens conciliatum, ac de iniuria, quam Carinthiae contemplatione passuri erant, edoctum, GVILLIMANNO ⁷ testante, permouerunt, vt in arbitros, qui rem cognoscerent, compromiserit, vt sententiam libere dicerent, instructos. Ab his igitur, Augustae Vindelicorum congregatis, vi. Kal. Dec. anni c10000xxx pronuntiatum esse, idem GVILLIMANVS refert, integram esse debere Austriacorum in Carinthiam successionem, si Henricus sine masculino herede decederet, Tirolensem comitatum inter illos et caesarem in partes expressas diuisum iri, denique in arbitrio caesaris fore, quid filiabus Henrici videretur relinquendum. ⁸ Cum itaque anno c10000xxxv prid. Non. April. Henricus, dux Carinthiae, diem supremum obiisset, Otto et Albertus, fratres, duces Austriae, cum proceribus Carentanis, et Austeinio in primis, prouinciae mareschallo, vt agnoscerentur ab iis, conuenerunt. ⁹ Atque etiam a Ludouico, caesare, in Carinthiam inuitato, vi. Non. Mai. eiusdem anni Carinthiae ac Tirolis, terrarum quippe, vt in diplomate dicitur, ad imperium reuersarum, inuestituram acceperunt. ¹⁰ Praeuidentes autem, Ioannem, Bohemiae regem, vix aequo animo laturum esse iacturam regionum, quarum dominum iam animo conceperat, foedus etiam addiderunt, secundum quod mutuis sese aduersus illum auxiliis defenderent, ac ea, quae pacti fuerant, tuerentur. ¹¹ Nec frustra. Ioannes enim ex Gallia, vbi aliquamdiu moratus fuerat, redux, ac de eo, quod gestum erat, certior factus, confestim legatos ad Austriacos misit, occupata repetituros, adiectis minis, per arma sese vindicaturum esse, quod precibus obtinere non posset. ¹² Ac, ne inania verba iactasse videretur, mox anno subsequente c10000xxxvi copioso exercitu instructus, fociis etiam Carolo, Hungariae rege, et Henrico, Bauariae duce, genero, stipatus, in Austriam venit, tam faustis belli auspi-

auspiciis vsus, vt, Ottone Austriaco fugato, in spem adduceretur, fore, vt breui Carinthia potiretur. ¹³ Sed caesaris copiae, in auxilium Austriacorum accersitae, faciem rerum adeo immutarunt, vt, interiectis aliquot mensibus, Ioannes, ad pacis consilia conuersus, de componenda lite tractare coeperit. ¹⁴ Nec difficiles admodum aduersarios habuit. Hinc, teste CAROLO IV, circa festum Michaelis in has leges transegerunt, vt, Carinthia Austriacis relicta, Tirolensis comitatus, vna cum castris quibusdam Carentanis, Ioanni et Margarethae, eius coniugi, cederet, ipsi autem Ioanni, patri, Znoyma vrbs, Ottoni, Austriae duci, in dotem assignata, redderetur, ac praeterea certa pecuniae quantitas exsolueretur. Confirmantur haec documentis, tum Ioannis, Bohemiae regis, tum Ottonis et Alberti, nomine exaratis, a S. R. STEYRERO et ILL. LVDEWIGIO publici iuris factis. Ac ille quidem etiam alias Ioannis, regis, litteras affert, in quibus fidem dedit, sese effecturum esse, vt et Carolus ac Ioannes, filii, et Margaretha huius coniux, et soror huiusce, cessionem Carinthiae, a se factam, ratam haberent, idque litteris, eam in rem scriptis, et iurisiurandi asseueratione confirmatis, profiterentur. Verum difficiliorem fuisse Ioannem, filium, vna cum Margaretha, vel exinde patet, quod ANONYMVS LEOBIENSIS, ¹⁵ Ioannem et Carolum, ac proceres Tirolenses, coniurasse, scribit, operam sese duros, vt Carinthiam, a Ioanne, patre, nullo iure alienatam, recuperarent. Tantumque abest, vt intra conatum substiterint, vt etiam executioni dare destinata ausi sint, etsi non satis felix expeditionis successus fuerit. Ioannes enim, castellis quibusdam comitum Goriciensium frustra oppugnatis, in Tirolim est reuersus, collectis viribus maioribus, rediturus, si annueret fortuna. Certe, illum non statim despondisse animum Carinthiae expugnandae, LEOBIENSIS CHRONOGRAPHVS ²⁰ indicat, eumque anno CCCC

XXXVIII nouam incurſionem tentaffe, ostendit. Quo mi-
 nus tamen opibus valuit Ioannes, a patre destitutus, eo pa-
 tientius eius indignationem Austriaci rulerunt, imo tam
 parum curarunt, vt ne conquestos quidem eo nomine apud
 Ioannem, patrem eius, socerum Margarethae, aut litteras
 promissas ante annum MCCCXLI magnopere flagitasse,
 animaduertam. Nunc vero morae et contentionum
 pertaesi, non diutius expectandum esse rati, Ioannem se-
 rio monuerunt, vt tandem aliquando litteras Ioannis, fi-
 lii, et Margarethae, ac sororis, ad comprobendam cessio-
 nem, iam anno MCCCXXXVI factam, comparatas, ex-
 hiberet. Quibus quidem eorum postulatis minime ini-
 quis cum continuo satisfacere non posset rex Bohemiae,
 spatium sibi dari rogauit, nouisque tabulis, suo et Caroli,
 filii, nomine conscriptis, ad fidem exsoluendam sese ad-
 strinxit, seque interim, dum implere non posset, nec pe-
 cuniam, ex legibus pacis sibi debitam, nec pignora in
 securitatem crediti sibi addicta, petiturum, recepit. ²¹ Sed
 vtrum Margaretha socerum ab hac, quam fecerat, spon-
 sione, liberauerit vnquam, ego pro certo affirmare non
 ausim. Nec statuit amplissimus STEYRERVS, ²² ideo
 se dubitare, falsus, quod hoc ipso anno frigusculum, inter
 Ioannem et Margaretham enatum, in manifestum euasit
 dissidium, eo vsque progressum, vt Margaretha, discessio-
 ne a marito facta, Ludouico Bauaro vxorem sese adiun-
 xerit. Non igitur verisimile esse, credit, illam, quae forte
 iam dudum propositum repudiandi coniugis habuit, ad-
 eoque nec socerum amplius agnoscere Bohemiae regem
 voluit, huius tamen votis ea tenus obsecundasse, vt iure,
 quod in amplissimum terrarum tractum sibi arrogabat, se
 abdicarit. Ego vero et aliud afferri argumentum, posse, ex-
 istimo, ad demonstrandum, Margaretham Carinthiae du-
 catu, saltem expressis verbis, nunquam cessisse. Namque

Q

que

que in diplomatibus suis, qualia bene multa STEYRE-
 RVS ²³ in lucem edidit, encomium ducissae Carinthiae,
 etiam postea, quam cum Austriacis in gratiam rediisset,
 adhibuit, idemque in sigillo quoque, tabulis anno ccccc
 lxxiii scriptis, appenso, vsurpauit. Extat eius exemplum
 in laudatissimis s. r. STEYRERI ²⁴ commentariis. Inde-
 que nostrum, quod in capite huius commentationis extat,
 non inuito, vt credimus, humanissimo viro, est delineatum.
 Non est, cur quisquam mihi obloquatur, Margaretham
 hoc nomen non tam iuris seruandi, quam gentis, qua orta
 erat, significandae caussa adscripsisse, in eoque secutam esse
 morem aliarum feminarum principum, quae titulos gentis
 cum aliis, iure coniugii secum communicatis, coniungere
 solent. Ad haec enim ego respondere possem, iis qui-
 dem temporibus, quibus Margaretha vixit, vxores princi-
 pum patriam quidem et gentem indicasse, non vero auita
 dignitatum nomina suis aduicere consueuisse. In promptu
 enim sunt litterae ²⁵ Margarethae, coniugis tertiae Io-
 annis, Moraviae marchionis, in quarum initio Margaretha
 de Austria et Moraviae marchionissa vocatur. Eadem
 est ratio titulorum Catharinae, filiae Caroli IV, imperato-
 ris, coniugis Rugolphi IV, quae, tum in chartis, ²⁶ tum in
 sigillis, ²⁷ Catharina de Bohemia, ducissa Austriae, Stiriae,
 Carinthiae etc. appellatur. Ad hanc igitur consuetudi-
 nem, si sese accommodare Margaretha voluisset, potius
 Margaretham de Carinthia, ducissam Bauariae, et comitissam
 Tirolensem sese nominasset. Verum ego his talibus ne
 quidem opus esse existimo, cum alia, eaque manifestiora
 adsint indicia, Margaretham animum vindicandae Carin-
 thiae, si occasio ferret, nunquam deposuisse. GVILLIMAN-
 NVS ²⁸ certe auctor est, Ludouicum, imperatorem, vt
 primum filius Margaretham in matrimonium accepit, Ca-
 rinthiam, ante sex annos Austriacis datam, huic clientelari
 titulo

titulo concessisse. De cuius, utpote recentioris scriptoris, fide quo minus dubitetur, aequalis historici testimonium addo, nimirum ANONYMI LEOBIENSIS, ²⁹ qui quidem Ludouicum, Margarethae maritum alterum, assumpto ducis Carinthiae nomine, in suspicionem, scribit, apud Austriacos venisse, quod res novas moliretur in ipsorum detrimentum, ideoque, ne forte assertum veniret ducatum Carantanum, ab Alberto prouisum esse. Et quid opus est verbis? BALBINVS ³⁰ enim et STEYRERS ³¹ complura Ludouici, quem diximus, adduxerunt documenta, in quibus ducis Carinthiae appellationem sibi adscripsit. Eademque re forte Albertus, Austriae dux, permotus, cum Carolo, Ioannis, Bohemiae regis filio, postea ad imperialem dignitatem euecto, de mutuis aduersus Ludouicum, imperatorem, auxiliis, sibi inuicem praestandis, contraxit. ³² Quodsi, ne ex his quidem de consiliis Margarethae satis certo constare, putas, etiam hoc addo, Meinhardum quoque, Ludouici filium, ex Margaretha susceptum, ducem Carinthiae sese nominasse, ³³ eoque ausu desiderium prouinciae auitae recuperandae non obscure prodidisse. Denique nec de Ioanne, Ioannis, Bohemiae regis, filio, vllibi inuenio, tantum apud illum ualuisse parentis potestatem, ut renunciationem eius peculiari pacto probarit. Igitur, an consensus eius vnquam interuenerit, amplissimus STEYRERS ³⁴ ambiguum habet. Sed, parum abest, quin id ego audacter negem, cum Caroli IV, caesaris, diplomata ³⁵ doceant, anno adhuc CIOCCCXLVII et XLVIII Carinthiae ducis titulum a Ioanne, saepius dicto, vsurpatum esse. Verum enimvero cum ius eius, quantum quantum fuit, matrimonio, cum Margaretha inito, niteretur, credo, illum tacite ac vltro etiam a nomine abstinuisse, posteaquam coniugii vinculo, a Margaretha iam antea rupto, ipse, itidem ad secunda vota transurus, anno CIOCCCXLIX a pontifice R. impetravit,

trauit, vt, quicquid forte superesset, obligationis veteris, eius auctoritate solutum fuerit. Illud saltem exploratum est, in diplomate, anno **CIOCCCL** exarato, ³⁶ praeter marchionis Moraviae appellationem nullam aliam, nec Carinthiae ducis aut Tirolensis comitis cognominationem, adiectam esse, nec in aliis, quae subsequens temporibus editae a Ioanne fuerunt, chartis, reperiri. Omnino autem securos reddidit Austriacos, cum, Carolo IV, fratre, comite, declarauit, nihil iuris in ducatus Austriae, Stiriae, Carinthiae, reliquasque eorum prouincias, sibi superesse. ³⁷ Cum igitur Ludouicus etiam Bauarus anno **CIOCCCLXI**, et Margaretha, eius coniux, anno **CIOCCCLXIX**, obierit, Meinhardo, eorum filio anno **CIOCCCLXIII** praematura morte abrepto, duces Austriaci, quietam Carinthiae possessionem nacti, prouinciam, tot olim vicissitudines expertam, ad hunc vsque diem per quatuor fere saecula mirifica virtute, prudentia, et consueta optimis principibus clementia administrarunt. Ab iis igitur vt et in posterum per infinita saecula, vna cum potentissimis regnis ac amplissimis prouinciis, augustae gentis ditioni subiectis, felicissime gubernetur, ego quidem, cum optimo quouis, religiosissima mente opto precorque.

I GVILLIMANNVS historiae Austriacae MSCrae T. I. L. VI. p. 329. Igitur non solum ex compacto inter vtrumque Ortonis et Margaritae auum, Rudolphum, caesarem, et Megynradum, Carinthiae ducem primum, Otto Carinthiae ducatum sibi et posteris vindicauit, sed legibus quoque Romani regni, quibus a principatibus feminae excluduntur, et, Carinthiam ea conditione Meginrado Rudolphum tradidisse, ostendebat, vt, nulla deinceps ab eo mascula progenie superflite, maribus Austriacis illa cederet.

- 2 ALBERTVS STEYRERVS in comment. pro vita Alberti II. in addit. c. I. col. 81. seq.
- 3 CHRONICON AVLAE REGIAE ad annum 1326. apud *Fredericum* scriptor. rer. Bohem. p. 60. Item hoc anno in die B. Galli Ioannes, quinquennis infantulus, Ioannis, regis Bohemiae, filius secundogenitus, de Praga versus Carinthiam deducitur, vt sibi filia ducis ipsius Carinthiae, quondam regis Bohemiae, matrimonialiter copuletur. Iste itaque Henricus, dux Carinthiae, quia masculino herede tunc caruit, hunc Ioannis, regis, filium constituit heredem vniuersorum, ipsum filium faciens sibi adoptatum.
- 4 ANONYMVS LEOBIENSIS L. V. chron. Austr. c. 7. ad annum 1328. apud *Pezium* T. I. script. Austriac. col. 928 Ludwicus per vallem Tridentinam Italiam introiit, et dum Henrici, ducis Carinthiae, terminos, scilicet, comitatum Tirolis subintrasset, sibi ac suis heredibus vtriusque sexus Karinthiam et comitatum Tirolis, litteris regalibus, postea imperialibus, dicitur confirmasse.
- 5 DIPLOMA LVDOVICI BAVARI, imperatoris, d. VI. Februar, anno 1339. scriptum, extat in s. R. STEYRERI commentar. addit. c. I. col. 78. seq. ibi: Wir Ludwig - - veriehen, das wir seinen Töchtern, die er ietzt hat, oder die ihm Gott noch geit, und seines Bruedern Tochter alle die Lehen verlichen haben, und verleichen, die unser vorgeganter oheim (Herzog Heinrich) inne hat von dem Reich, es seie zu Kerndten, oder in der Graffschafft ze Tirol, oder wie sie genant, - - mit sogethaner bescheidenheit, ob das Gott geit, das unser vorgeganter oheim Süne gewinnet, die sollen die vorgegannte Lehen erben, und die Töchter nicht, wär aber, das die Süne abgiengen ohne Erben, und das die Söhne Töchter lieffen, die sollen es auch erben, als vorgefchrieben sthet, und wofer auch wer, das unser vorgeganter Oheim die vorgegannte Lehen dheimen seinem aiden, oder seines Brudern aiden, den er

ietzt hat, oder noch gewünnet, vermachen oder verschreiben wolte, das soll uns gunst will und werth sein, und sollen auch wir ihm die hand darum reichen, und doch also, das dis unser getreuer Oheim tun soll mit unserm rat und wissen. Vnd welcher aiden das wär, oder die vorgeannten Lehen erben wolte, es wär einer oder mehr, der soll die andern Töchter hindan richten nach uasers vorgeannten Oheims rat etc.

6 GVILLIMANNVS histor. Auftriac. MSCrae T.I. L.VI. p. 331. Rex, Ioannes - - ex Bauaria in Carinthiam fertur, sacramentum Carinthios et Tirolenses Margaritae et eius sponso, Ioanni, dicere curat, non absque consensu ducis Henrici. Postremo earum prouinciarum res, vt tum necessitas flagitare videbatur, componit.

7 IDEM l. c. p. 329. Imperator tamen, veluti hoc modo inuidiam declinaturus, et regis quoque, Ioannis, indignationem, totum de Carinthiae ducatu negotium arbitris permisit. Arbitri fuerunt Rudolphus Hohenbergae, Bertholdus Greisbachius, et Vdalricus, Pfannebergae, comites, Ioannes, dapifer Diessenhoffae, Henricus Gumpenbergicus, Ioannes, dapifer Waldburgicus, et Henricus Preisingerus.

8 STEYRERVS in comment. c. i. ad annum 1335. p. 3.

9 TABVLAS, eam in rem scriptas, habet *Steyrerus* in addit. ad l. c. col. 83.

10 LITTERAE INVESTITIVAE, VI. Non. Mai. 1335. Lyncii scriptae, extant apud *eundem* l. c. col. 48.

11 Testantur hoc TABVLAE FOEDERIS, d. VI. Non. Mai. 1335. Lyncii scriptae, apud *eundem* l. c. col. 86. seq.

12. ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1335. apud *Perzius* script. Auftriac. T. I. col. 944.

13 IDEM l. c.

14 IDEM

- 14 IDEM. l. c. col. 946.
- 15 CAROLVS IV, IMPERATOR, in commentar. de vita sua, apud *Freherum* scripti. rer. Bohem. p. 96. Posthaec circa festum Michaëlis tractata fuit concordia inter patrem nostrum et ducem Austriae, sic, quod dux Austriae restituit civitatem Znoymensem, quam pater noster dederat eidem cum filia sua in dotem, magnamque partem pecuniae dedit patri nostro, et quaedam castra circa fluuium Drauae ad comitatum Tirolis fratri nostro, ducatum vero Carinthiae pro se debuit retinere.
- 16 DIPLOMA IOANNIS, Bohemiae regis, d. IX. Oct. 1336. Ensaescriptum, habet *Steyrerus* l. c. col. 97.
- 17 DIPLOMA ALBERTI et OTTONIS, ducum Austriae, in eandem rem eodem die exaratum, habet *Ludewig*. reliq. MSC. T. V. p. 522. n. 39.
- 18 LITTERAE IOANNIS, eo nomine eodem die datae, extant apud *Steyrerum* l. c. col. 98.
- 19 ANONYMVS LEOBIENSIS ad annum 1335. apud *Pezium* l. c. col. 947. Porro idem Ioannes cum Carolo, marchione, fratre eius, et nobilibus illius provinciae in corpore Christi pariter iurauerunt, nullatenus desistere, nisi Carinthiam reacquirant: pacta placitaque patris eorum, habita cum ducibus Austriae, nihil esse, et non potuisse fieri, affirmantes. Quam saepe enim introire Carinthiam conuenerunt, sed clausurae comitum Goritiae laborantibus obstiterunt. Duces etiam Austriae minas huiusmodi contemnentes etc.
- 20 IDEM ad annum 1338. l. c. col. 951. Albertus, dux, audiens, Ioannem, Bohemorum regis filium, qui Tirolensem tenuit comitatum, ut Karinthiam inuaderet, machinari, et quod non modicam spem haberet, sibi in terra castra aliqua reseruanda: peruenit enim ad clausuras comitum Goritiae - - Albertus autem

autem Carinthiam ingrediens - - sua praesentia dissoluit
turbinis huius ventum.

- 21 TABVLAE IOANNIS d. XXVI. Nou. anno 1341. Znoymae datae, itemque litterae Caroli, filii, Viennae d. XV. Dec. eiusd. anni exaratae, extant apud *Steyrerum* l. c. col. 129. seqq. Aliud Alberti, ducis Austriae, diploma eadem occasione Viennae eadem die scriptum, habet *Ludewig* reliq. MSCt. T. V. p. 531. n. 45.
- 22 STEYRERVS in commentar. pro historia Alberti II, ducis Austriae, c. I. ad an. 1341. p. 6.
- 23 DIPLOMATA MARGARETHAE Maultaschiae, anno 1363. exarata, exhibet *Steyrerus* l. c. in addit. c. 3. col. 356 seqq. Eorum initium hoc est: *Wir Margret von Gottes Genaden Marggrefin ze Brandenburg, Herzogin ze Bayern und in Kärnten, Graeuin ze Tirol und ze Görz etc. die elter.*
- 24 SIGILLVM MARGARETHAE exhibet *Steyrer.* l. c. in fine operis. Inscriptio est haec: *Sigillum Margarite, senioris ducisse Bauariae, Carinthie, comitisse Tirolensis.*
- 25 LITTERAE MARGARETAE Austriae extant apud *Steyrer.* l. c. col. 670. Titulus hic est: *Wir Margareith von Osterreich, von Gottes Gnaden Marggrefinne ze Merbern verieben etc.*
- 26 LITTERAE CATHARINAE, coniugis Rudolphi IV, Viennae III Non. Iul. 1359. scriptae, extant apud *Steyrerum* l. c. col. 276. Titulus hic est: *Wir Kathrein von Beheim, Tochter des allerun-
überwundnesten Herrn, Carln, Romischen Kayfers, und Kunges
ze Bohem, Gemabel des ietzgenanten etc.* Alias Viennae d. 29. Decembr. 1366. datas *idem* habet col. 565. Initium hoc est: *Wir Kathrein von Bohem, von Gottes Gnaden Hertzogin ze Osterreich, ze Steyr, ze Kernden, und ze Krain, Grefin ze Tyrol. etc.*

- 27 SIGILLVM CATHARINAE extat in fine commentarior. *Steyreri* n. 8. Inscriptio est : *Sigillum Katherine de Bohemia, ducisse Austriae, Stiriae, Carinthiae, Sueviae, et Alsaciae.*
- 28 GVILLIMANNVS historiae Austr. MSCtae L. VIII. c. I. p. 576. Imperator postridie nuptiarum Merani Ludouico Margaritae-que comitatum, (Tirolensem) et vna Carinthiae ducatum, quem ante sex circiter annos Austriacis dederat, confirmatque, tamen veluti beneficio contulit, et Carinthiae duces et Tirolis comites pronuntiauit, quem etiam titulum nullo quidem alio e Carinthia emolumento publicis deinceps actis vsurpauere.
- 29 ANONYMVVS LEOBIENSIS ad annum 1342. l. c. col. 962. Albertus, dux, audiens, quod Ludouicus, imperatoris filius, se ducem Karinthiae, comitem Tirolensem, et Goriciae titularet - ne Karinthiam inuaderet, occurrere satagebat etc.
- 30 BOHVSLAVS BALBINVS miscell. regni Bohemiae decad. I. L. VI. P. I. n. 36. habet diploma Ludouici, cuius initium est: *Nos Ludouicus, dei gratia marchio Brandenburg et Luzisensis. S. Rom. imp. supremus camerarius, comes palatinus ad Rhenum, dux Bauariae et Carinthiae, comes Tyrolis et Goriciensis, supremus aduocatus basilicarum Aquileg. Trident. et Brixiae.*
- 31 STEYRERVS l. c. col. 288. et 614 seq. tria habet Ludouici diplomata, quorum titulus est : *Wir Ludwig von Gottes Gnaden Marggraf ze Brandenburg, und ze Lusz, des beiligen Römischen Reichs oberster Cämmerer, Pfalenzgraf bey Rhein, Herzog in Bayrn und in Kernden, Graf ze Tyrol und ze Görz etc.*
- 32 TABVLAE FOEDERIS, d. XV Dec. 1341. subscriptae, extant apud *Ludewig* reliq. MSCt. T. V. p. 529. n. 44.
- 33 DIPLOMATA MEINHARDI, Ludouici et Margarethae filii, habentur in *Steyreri* addit. comm. col. 654. seq. et 667. seq.

Titulus est : *Wir Mainhart von Gottes Genaden, Margraf ze Brandenburg, und ze Loßz, Pfalzgraf bei Rein, Herzog in Bayrin und in Kernden, Graf ze Tirol und ze Gorz, Vogt der Gottshäuser Agley, Triendt und Brixen etc.*

34 ALBERTVS STEYRER in comment. pro historia Alberti II. ad annum 1341. p. 6. lit. E.

35 DIPLOMA CAROLI IV, Kal. Sept. 1347. Pragae datum, habet *Balbinus* miscell. hist. regni Bohem. decad. I. L. VI. P. I. n. 35. p. 44. in quo occurrit : *Ioannes, Carinthiae dux, comesque Tirolis et Goritiae, germanus noster carissimus.* Plura alia, Pragae VI. id. April. 1348. et VII. id. April. ibid. scripta, extant apud eundem L. VIII. vol. I. n. 35. - 38. p. 36. seqq.

36 DIPLOMA IOANNIS, fratris Caroli IV imp. anno 1350. d. 26. Decembr. Pragae scriptum, extat apud *Balbinum* l. c. L. VIII. vol. II. n. 4. p. 172. Initium est, *Nos Ioannes, Dei gratia marchio Moraviae, notum facimus etc.* Alia multa habet idem l. c. p. 173. seqq.

37 DIPLOMA CAROLI IV, IMPERATORIS, ET IOANNIS, MORAVIAE MARCHIONIS, datum in castris apud Ezzlingen Non. Sept. anno 1351. extat apud *Steyrer.* in addit. comment. pro historia Alberti II. col. 308. seq. *Nos Carolus quartus etc. et Ioannes marchio Moraviae, notum facimus tenore presencium, quod - - renunciamus pro nobis, heredibus et successoribus nostris, regibus Bohemie, et marchionibus Moraviae, perpetuo omni iuri, impetitioni, et accioni, quas super ducatus, principatus, terris et dominiis Austriae, Styriae, Carinthiae, Carniole, marchie Sclavoniae, et portus Naonis etc. - - quomodo modo habuimus, habemus, vel habere possimus etc.*

F I N I S.

INDEX

INDEX AVCTORVM

A.

- A**cta Sanctorum.
 Adelboldi vita Henrici S. apud Leibnitium,
 Adlzreiteri (Ioannis) annales Boici.
 Alberti Argentinenfis chronicon apud Vrstifium.
 Annales Fuldenses apud Freherum.
 Annales Hildesheimenses apud Leibnitium.
 Annales regum Francorum apud Reuberum.
 Annalista Saxo apud Eccardum.
 Anonymi fragmentum historicum apud Vrstifium.
 - gründlicher Bericht von der Landes - Fürstlichen Hoch- und Gerechtigkeit über die Stadt Bremen.
 - Leobienfis chronicon Austriaicum apud. H. Pezium
 - vita Adalberonis episcopi Merensis apud Labbeum.
 - vita Altmanni, episcopi Pataviensis, apud H. Pezium.
 - vita Annonis, Colonienfis archiepiscopi, apud Surium.
 - vita Conradi archiepiscopi Salisburgensis, apud B. Pezium.
 Arenpeckii (Viti) chronicon Austriaicum apud H. Pezium.
 Auentini (Ioannis) annales Boici.

B.

- Balbini (Bohuslai) miscellanea historica regni Bohemiae.
 Bertholdi Constantienfis chronicon apud Vrstifium.
 Bongarsii (Iacobi) gesta Dei per Francos.
 Browillerani monachi vita Ezonis apud Leibnitium.
 Butkens (Christophre) trophées de Brabant.
 Burckhardi casus monasterii S. Galli apud Goldastum.
 Burcklechneri (Matthiae) Tirolischer Adler, seu, historia comitatus Tyrolensis MSCta, ab Alberto Steyrero allegata.

C.

- Caroli IV imper. commentarii de vita sua apud Freherum.
 Catalogus episcoporum Pataviensium apud Duellium.
 Chronicon Adamontense apud H. Pezium.
 Chronicon Alberti II, ducis Austriae apud H. Pezium.
 - Augustense apud Marquardum Freherum.
 - aulae regiae apud Freherum.
 - Australe apud Freherum.
 - Austriaicum apud H. Pezium.
 - Claustro Neoburgense apud H. Pezium.

R 2

- Col.

- Colmarieſe apud Vrſiſium.
 - marchionum Miſniae in Ludewigii reliquiis.
 - Chronicon Mellicenſe apud Hier. Pezium.
 - S. Pantaleonis apud Eccardum.
 - Reichersbergenſe in Ludewig. ſcript. Bamberg.
 - Salisburgenſe apud H. Pezium.
 - Stamſenſe apud H. Pezium.
 - Weingartenſe apud Leibniti-um.
 - chronographus Saxo in Leibniti- accessionibus hiſtoricis.
 - codex diplomaticus Admontenſis apud B. Pezium.
 - Coleti (Nicolai) notae ad Vghelli Italianam ſacram.
 - Conradi Vrſpergenſis chronicon.
 - Continuator Martini Poloni inter Eccardi ſcriptores medii aevi.
 - Croſii (Martini) annales Sueuici.
 - de Czecherod (Thomae Ioannis Peſſinae) Mars Morauicus.
- D.
- Ditmarus Meiſeburgenſis in Leibniti ſcript. Brünſuic.
 - Dodechini appendix ad chronicon Mariani Scoti apud Piſtorium.
 - Duellii (Raymundi) miscellanea.
- E.
- Eccardi (Io. Georgii) corpus hiſtoricum medii aevi.
 - Eginhardi vita Caroli M. apud Reuberum.
- F.
- Franciſci, canonici Pragenſis, chronicon Bohem. MSCtum a S. R. Steyrero allegatum.
 - Freheri (Marquardi) Scriptores rerum Bohemicarum.
 - ſcriptores rerum Germanicarum.
 - Fuggeri (Io. Jacobi) Spiegel der Ehren des Erz-Hauſſes Oeſterreich.
- G.
- Gelenii (Aegidii) auſtarium vitae S. Engelberti, archiepiſcopi Colonienſis.
 - de S. Germano (Richardii) chronicon in appendice Vghelli Italiae ſacrae.
 - Gewoldus (Chriſtophorus) de ſeptemuiratu.
 - Goldaſti Melchioris ſcriptores rerum Alemannicarum.
 - conſtitutiones imperiales.
 - Gullimanni (Franciſci) hiſtoria Auſtriaca MSCta a S. R. Steyrero allegata.
- H.
- Hageni (Gregorii) chronicon Auſtriae Germanicum apud H. Pezium.

INDEX AVCTORVM

- Hahnii (Simon, Frid.) Teutsche Reichs-Historie.
- Hansizii (Marci) Germania sacra.
- ab Haselbach, (Thomae Ebendorferi) chronicon Austriacum apud H. Reziun.
- Helmoldi chronicon Sclavorum apud Leibnitium.
- Henrici Rebdorffensis annales apud Freherum.
- Henrici Steronis annales apud eundem.
- Herrgotti (Marquardi) genealogia diplomatica gentis augustae Habsburgicae.
- Hermanni contracti chronicon apud Pistorium.
- Historia Australis plenior apud Freherum.
- Hoffmanni (Martini) annales Bambergenses apud Ludewig. in script. Bamb.
- Hundii (Wiguleii) metropolis Salsburgensis.
- K.
- Koeleri (Io. Dau.) familia Augusta Franconica.
- L.
- Labbei (Philippi) bibliotheca MSCtorum.
- Lambertus Schaffneburgensis de rebus gestis Germanorum apud Pistorium.
- Lazius (Wolfgang) de migrationibus gentium.
- Leibnitii (Gottfr. Guilielmi) scriptores Brunsvicenses.
- accessiones historicae.
- codex iuris gentium diplomaticus.
- de Ludewig (Ioan. Petri) reliquiae MSCtorum.
- scriptores Bambergenses.
- Erleuterung der guldnen bulle.
- Luitprandi Ticinensis historia apud Reuberum
- Lunigii (Io. Christiani) codex Italiae diplomaticus.
- Codex Germaniae diplomaticus.
- Teutsches Reichs-Archiv.
- M.
- Mabillonii (Ioannis) saecula Benedictina.
- Mariani Scoti chronicon apud Pistorium.
- Mascouii (Io. Iac.) ius publicum R. Germanicum.
- dissertatio de nexu regni Lotharingiae cum imperio Germanico.
- Megiseri (Hieronymi) annales Carinthiae.
- Monachi Browillerani vita Eozonis apud Leibnitium.
- du Mont. (Ioannis) corps diplomatique.
- Mura-

INEX AVCTORVM

Muratorii (Lud. Ant.) scriptores rerum Italicarum.

N.

Necrologium Admontense apud H. Pezium.

Necrologium coenobii conuentualium ad S. crucem Viennensis MSCtum a S. R. Steyrero allegatum.

- Fuldense in Schannati historia Fuldensi.

- Hildesheimense apud Leibnium.

O.

Oelhafenii (Tobiae) repraesentatio imperii Germanici.

Otto Frisingensis de gestis Friderici I, imperatoris, apud Vr - stisium.

P.

Paltrami chronicon Austriacum apud H. Pezium.

Pezii (Bernhardi) anecdota.

Pezii (Hieronymi) scriptores rerum Austriacarum.

Pistorii (Ioannis) scriptores rerum Germanicarum.

R.

Radeuicus de gestis Friderici I, caesaris, apud Vrstisium.

Reginonis Prumiensis chronicon apud Freherum.

Reicharti (Alberti) breuiarium historiae Carinthiae.

Reuberi (Iusti) scriptores rerum Germanicarum.

de Roo (Gerhardi) annales Au - striaci.

S.

Schannati (Io. Friderici) histo - ria Wormatiensis.

- historia Fuldensis.

Schilteri (Ioannis) scriptores re - rum Germanicarum.

Schoenlebenii (Io. Ludouici) Carniola antiqua et noua.

Sigeberti Gemblacensis chrono - graphia apud Pistorium.

Seyfridi, Presbyteri Misnensis, epi - tome apud Pistorium.

Speneri (Iac. Caroli) Teutsches Staats - Recht.

Steyreri (Alberti) commentarii pro historia Alberti, II, ducis Austriae.

Steronis (Henrici) annales apud Freherum.

Sulgeri (Arsenii) annales Zwi - faltenses.

T.

Tollneri (Caroli Ludouici) hi - storia Palatina.

INDEX RERVM

V.

Vistiffi (Christiani) scriptores rerum Germanicarum.

W.

Valuaffor, (Io. Weichard) Beschreibung des Erzherzogthums Kernthen.

Vghelli (Ferdinandi) Italia sacra.

Villani (Philippi) historia.

Vitodurani (Io.) chronicon apud Leibnitium in accessionibus.

Waltramus de unitate ecclesiae conseruanda apud Freherum.

Willermi, Tyrrii archiepiscopi, historia expeditionis sacrae apud Bongarsium.

Wipponis vita Conradi Salici, imperatoris, apud Pistorium.

INDEX RERVM

A.

Adalbero, dux Istriae et Carinthiae 4 filius Marquardi et Hathmudae, filiae Adalberonis, comitis Ebersbergensis. 38 dux Carinthiae factus anno 1012.

ibid.

bello petitur a Conrado, antecessoris filio, et vincitur anno 1019 ibid.

ducatum tamen retinet ad annum vsque 1035 ibid.

maiestatis reus postulatns in exilium mittitur cum filius 39

Guilielmum, comitem, interfecit, et in castrum Ebersbergense fugit ib.

moritur anno 1039 et Geisfeldae sepelitur ibid.

eius coniux videtur fuisse filia Hermannii, ducis Sueviae ibid.

Adalbero, Adalberonis, ducis Carinthiae, filius, episcopus Bambergensis factus anno 1054 42

obiit 1057 XVII. Kal. Mart. ibid.

Agnes, Vlrici, Carinthiae ducis, vidua, Vlrico, comiti de Heunburg, nupta 92

Agnes, Carinthiae ducis, Meinhardii filia, Friderico, admorso nupta, anno 1293 mortua 94

Albertus, filius Meinhardi, ducis Carinthiae, anno 1292 mortuus 94

vxor eius comitis de Haierloch filia 95

filia Margaretha Friderico, burgraffio Norimbergensi, nupta ibid.

Albertus, Rudolphi, caesaris, filius, procurator caesaris per Austriam et Stiriam 81

utrum Carinthiae procuracionem acceperit, dubium est. 87

an dux Carinthiae fuerit? 87

Arnulphus, Carolomanni filius, Carinthiam accipit 7

Arnulphus malus, dux Bauariae et Carinthiae. 7

Austriaci Carinthiam asserunt 19

inuestituram a Ludouico IV, imperatore, accipiunt ibid.

Carentanos in fidem suam adstringunt ibid.

a Ioanne, Bohemiae rege, bello peuntur ibid.

Tirolim

INDEX RERVVM

Carolomannus Carinthiam gubernat 6	Carinthiam inuadit	ibid.
Carentani limitis custodes deponit 6	moritur anno 1054 seu 55	27
Carinthiam in diuisione regni accipit 7		
Conradus, dux Carinthiae, filius Ottonis, patris in ducatu Carinthiae successor 16		
eius vxor Mathildis qua gente nata fit, disceptatur 17		
fuit filia Hermannii, ducis Sueuiae ib. socero contra Henricum S. adhaeret 18		
moritur anno 1012	ibid.	
Conradus, Conradi anno 1012 defuncti filius 19		
a paterno ducatu excluditur	ibid.	
Adalberonem, sibi praelatum, bello perit 20		
dux Carinthiae factus an. 1036 20		
Heribertum, Mediolanensem archiepiscopum, custodiendum accipit	ibid.	
ibid.		
moritur 1039	ibid.	
liberi incerta fide illi adscripti	ib.	
Conradus anno 1057 dux Carinthiae creatus 25		
dicitur filius Conradi, ducis Carinthiae, 1039 defuncti 25		
item filius Ludolphi, comitis palatini ad Rhenum	ibid.	
frater Henrici, palatini Lotharingiae comitis	ibid.	
ex gente quadam Alsatia ortus fuisse videtur 30		
Carinthiam nunquam possedit 31		
moritur 1058 aut 1060	ibid.	
Conradus, dux Bauariae, filius Ludolphi, palatini Rhenani 25		
Bauariam accipit anno 1049 27		
gratia caesaris et ducatu excidit anno 1053	ibid	
exul in Hungaria degit 28		
	D.	
	Duces Carinthiae a marchionibus diuersi	3
	saeculi X incerti	7
	E.	
	Elisabetha, Conradi IV, Rom, regis vidua, Ottonis Bauariae ducis filia, Meinhardo, comiti Tirolensi, postea duci Carinthiae, nubit, inuito Conradino, filio 90	91
	moritur	91
	Elisabetha, filia Meinhardi, ducis Carinthiae, Alberto I, caesari, nupta 94	94
	moritur anno 1313	ibid
	Engelbertus dux Carinthiae factus circa annum 1130 55	55
	moritur anno 1142	ibid.
	iam antea Carinthiae administrationem deposuisse videtur, monachus factus	ibid.
	eius vxor fuisse perhibetur Vra, Gerhardi, comitis Sulzbacensis, filia 56	56
	Erbo, nobilissimus de Carinthia princeps et comes palatinus Bauariae 54	54
	ducatum Carinthiae anno 1127 a Lothario Saxone accepisse fingitur 53	53
	Hartwicus, pater eius, mater Friderim, ex Wittekindi stirpe orta 54	54
	mortuus 1102	ibid.

INDEX RERVM

Ericus, dux Foroluliensis et Caren-
ranus. 6

F.

Foroluliensis ducatus quatuor comi-
tibus commissus 6

Geuta, filia Hermannii, ducis Carin-
thiae, Pzimislaio, Bohemiae regi,
nupta 66

Gregorius, patriarcha Aquileiensis, mo-
ritur anno 1269 73

H.

Henricus, Bertholdi, comitis, filius, dux
Carinthiae 8
in exilium mittitur ib.
reuocatur ib.
fit dux Bauariae ib.
Bauariam cedit Henrico, antea ex-
auctorat 10
moritur ibid.

Henricus, Bauariae dux, Carinthiam
accepisse a Schoenlebenio dicitur
10

Henricus, dux Carinthiae, confictus
18
eius filia, Richardis, Friderico, comi-
ti Sponheimensi, nupta fuisse per-
hibetur 47

Henricus, comes palatinus Lotharin-
giae, vxorem occidit 29

in monasterio Epternacensi sepeli-
tur 30
filium reliquit, ab Annone, archie-
piscopo Colonienfi, beneficiis affe-
ctum ibid.

Henricus, comes palatinus ad Rhenum,
ab Henrico palatino Lotharingiae
diuersus 29
sepultus in monasterio Brownil-
renfi ibid.

Henricus, filius Marquardi, ducis Ca-
rinthiae, et Luitpurgae 45
marchio Istriae ibid.
dux Carinthiae ibid.
Longobardis liberum transfirum
per Carinthiam permittit ibid.
ad altare S. Lamberti donat
ibid.

cum Henrico V caesare in Italiam
profectus, nomine pastionis, inter
imperatorem et Paschalem II, pon-
tificem, in ita fidem obligat 46
bellum cum archiepiscopo Salisbur-
genfi gerit 46

circa annum 1127 seu 28 moritur
ibid.
eius vxor Luitkardis ibid.
filia Richardis fuisse dicitur ibid.
ab aliis Hedwiga appellata ibid.
eius heres in allodiis fuit Leo-
poldus Fortis, Stiriae marchio
ibid.

Henricus, comes Sponheimensis, fit
dux Carinthiae circa annum 1128
54
in serie ducum a Megifero omitti-
tur ibid.
hostis Conradi, archiepiscopi Salisb.
55
moritur circa annum 1130 ibid.

Henricus

INDEX RERVM

Ioannes, Ioannis, Bohemiae regis, filius, sponsalia et nuptias cum Margaretha Mantufchia celebrat 97. 107
 ab ea repudiatus ex capite impotentiae 107
 a pontifice dissolutionem matrimonii petit et obtinet ib.
Margaretham, Alberti II, Austriae ducis, filiam, vxorem ducit 109
 cessionem Carinthiae a patre factam improbat 120
Carinthiam armis vindicare, studet inani conatu ib.
Carinthiae dux anno 1347 et seq. appellatus 123
 ab hoc titulo postea abstinet ib.
 iuri in omnes prouincias, et nominatim in Carinthiam, renuntiat 124

K.

Kunigundis, amita Ottocari, Stiriae marchionis, vxor Bernhaldi, Carinthiae comitis 56

L.

Lazius notatus 38
Leupoldus marchio Carinthiae 3
Leopoldus fortis, Stiriae marchio, heres Henrici, ducis Carinthiae 47

Leopoldus, filius Henrici, ducis Carinthiae 103
Liutpoldus, marchio, filius Adalberonis, mortuus anno 1045 42
Ludouicus, filius Meinhardi, ducis Carinthiae 95
Ludouicus Bauarus, Ludouici IV, imperatoris, filius, Margaretham Henrici, Carinthiae ducis, filiam, vxorem ducit 108
 hoc matrimonium a pontifice probatur 110
 inuestituram Carinthiae a patre accipit 122
 dux Carinthiae in diplomatibus appellatur 123
Luitoldus, dux Carinthiae, filius Marguardi, ducis Carinthiae 44
 Henricum IV, ex Italia in Germaniam redeuntem, comitatur ib.
 Norimbergae et Moguntiae imperatori praesto est 45
 imperium appetit, viuo Henrico, 45
 moritur anno 1090 ib.

M.

Marchia Carinthiae diuersa a ducatu Carinthiae 3
Marchiones Carinthiae Vdalricus et Leupoldus 2
 ducibus Bauariae non subfuerunt 3

Mar.

INDEX RERVM

Marchiones, Bauariae ducibus subordi- nati	ib.	Henricum IV, imperatorem, ex Italia redeuntem, comitatur	43
Marchiones Stiriae et Carinthiae forte iisdem.	4	eius vxor Liutpirga	43
Margretha Maultaschia, filia Henrici, ducis Carinthiae	103	Mathildis, Conradi, Carinthiae ducis, coniux	17
mater eius	ib.	filia Hermanni, ducis Sueviae, ib.	
Ioanni Bohemo nupta	97. 107	ab Hahnio dicitur filia Gottfridi, comitis Verdunensis	ib.
habuit filium naturalem, nomine Albertum	105	Megiferus notatus	22. 28. 42. 48. 54. 62
Ioannem, maritum, repudiat ex caussa impotentiae	107	Meinhardus, comes Tirolensis, dux Carinthiae factus anno	1286
Ludouico Bauaro, imperatoris filio, nubit	108		89
eius liberi	ib.	eius vxor Elisabetha, Conradi IV R. regis vidua, filia Ottonis, ducis Bauariae	90
moritur Viennae anno 1369	110	Albertus, eius pater	ib.
Rudolpho IV, Austriae duci, comi- tatum Tirolensem tradit	110	Albertus, eius auus	ib.
Rudolpho IV, [non] fuit nupta	110	mater filia comitis Andecccensis	ib.
ducissa Carinthiae in diplomatibus et figillis appellatur	122	de Carinthiae ducatu inuefitur	91
Margaretha, Alberti II, Austriae ducis, filia, vxor Meinhardi, ducis Baua- riae	109	in fede ducatus solemniter collo- catur	ib.
defuncto Meinhardo, nubit Ioanni Bohemo	109	frater illi fidelitatis sacramentum denegat	91
moritur anno 1366	110	moritur anno 1095	ib.
Marquardus fit dux Carinthiae anno 1073	37	Agnes, Virici, Carinthiae ducis, vi- dua, illi per errorem adscripta vxor	ib.
fuit filius Adalberonis, ducis Car- inthiae, nepos Marquardi, Mar- quardi pronepos	ib.	liberi	94
eius auia Hathmuda, comitissa Ebers- bergensis	38	Meinhardus, Ludouici Bauari et Margarethae Carentanae filius	108
eius mater fuit filia Hermanni ducis Sueviae	39	Margaretham, Alberti II, Au- striae ducis, filiam, vxorem ducit	109
anno 1077 defunctus esse dicitur	42	moritur anno 1363	ib.

INDEX RERVM

- dux Carinthiae in diplomatibus ap-
pellatur 123
- O.
- Otto, dux Carinthiae, in diplomate
Ottonis III, imperatoris, commem-
oratus 10
- a Schoenlebenio ex serie ducum
remotus 13
- expeditionem contra Ardoinum,
Eporediae marchionem, infelici
successu suscipit 14
- eius pater Conradus, dux Lothario-
rum ib.
- mater Luitgarda, Ottonis M. impe-
ratoris filia ib.
- Hermanni frater falso dicitur
ib.
- eius filii 16
- Otto, filius Meinhardi, Carinthiae du-
cis primogenitus 91
- eius vxor filia ducis Poloniae
ib.
- filiae quatuor ib.
- obiit anno 1310 ib.
- Ottocarus, marchio Styriae, heres
Bernhardi, Carinthiae comitis
57
- Ottocarus, rex Bohemiae, heres ab
Vlrico, Carinthiae duce, scriptus
74
- Carinthiam occupat 80
- Philippum ad abdicandam Carin-
thiam cogit ib.
- Philippo redditus annuos assignat
ib.
- a Rudolpho Habsburgenfi bello
petitur 81
- Austria, Stiria, Carinthia, etc. se ab-
dicat 81
- has prouincias repetit ib.
- occiditur anno 1278 ib.
- Ordines Austriae, Stiriae, Carinthiae,
Rudolphi auxilium implorant
80
- P.
- Philippus, Bernhardi, ducis Carinthiae,
filius, archiepiscopus Salisburgensis
anno 1047 electus, et a pontifice
confirmatus 77
- iniurias, a quibusdam Stiriae comi-
tibus acceptas, vindicat 78
- bellum gerit cum comitibus Tirol.
et Goritiensibus ib.
- Albertum, comitem Tirolensem,
capit ib.
- sanguine fuso fit irregularis ib.
- archiepiscopatu depellitur ib.
- Vlricum, sibi surrogatum, persequi-
tur ib.
- Vladislaos, post Vlrici abdicationem
archiepiscopo, cedit 79
- Aquileiensis patriarcha electus, sed
a pontifice non confirmatus ib.
- Carinthiam, mortuo fratre, asserit
ib.
- sacros ordines negligit ib.
- Carinthiae renuntiat coactus, seque
annuis redditibus contentum fore,
promittit 80

INDEX RERVM

de Ottocari iniuriis conqueritur ib.	Austriam, Stiriam, Carinthiam, illi eripit	81
inuestituram Carinthiae a Rudol- pho, caesare, accipit	ib.	
interest comitiis Augustanis anno 1275	S.	
Laufannam proficiscitur cum Rudol- pho caesare	81	
ducatus possessionem nactus	ib.	Schoenlebenius notatur 38
anno 1279 mortuus ac Chremfiae sepultus	ib.	Sponheimenses ad Carinthiae ducatum admoti 59
Przimislaus, rex Bohemiae, Geutam Carentanam vxorem ducit	66	diuersae de hac familia recentio- rum sententiae ib.

R.

Reichartus notatus	38
Richardis, Marquardi Carentani soror, vxor Vlrici, comitis Ebersbergen- sis	37
Richardis, filia Henrici, ducis Carin- thiae, nupta fuisse dicitur Fride- rico, comiti Sponheimensi, fratri Hartwici, archiepiscopi Salisbur- genfis	47
ab aliis nominatur Hedwiga	48
Rotgaudus, dux Foro-Julienfis et Ca- rentanus	5
perduellis a Carolo M. occiditur	6
Rudolphus I, caesar, Austriam, Sti- riam, Carinthiam, ab Ottocaro, Bo- hemiae rege, repetit, per legatos	80
Laufannam ad pontificem profici- scitur	81
Ottocarum bello petit	81

T.

Tyrolensis comitatus obuinit Mar- garethae Maultaschiae	117
ceditur Rudolpho IV, Austriae duci, et fratribus	110
Tyrolensium comitum familia	89

V.

Vdalricus, marchio Carinthiae	3
Vdalricus, filius Marquardi, ducis Ca- rinthiae, fir abbas S. Galli et patri- archa Aquileienfis	48
Henrico IV imperatori adhaeret	ib.
obit anno 1123	ib.
Vdalricus, dux Carinthiae, filius En- gelberti	60

Vlricus

INDEX RERVM

- Viricus, dux Carinthiae, filius Her-**
manni, ducis, patri succedit admo-
dum puer 66
in comitiis Erfordiensibus inuesti-
tur 66
comitiis Ratisbonensibus anno
1192 interest ib.
lepra afflictus ducatu se abdicat et
moritur anno 1202 ib.
- Viricus, dux Carinthiae, filius Bernhar-**
di, ducis 72
Philippo, fratri, ab archiepiscopatu
Salisburgensi depulso, opem fert
ib.
- Viricum, Philippi aemulum, capit**
73
- Ottocaro Bohemo contra Hunga-**
ros adfuit ib.
pacem inter vtrumque regem con-
ciliat ib.
ecclesiae Salisburgensi castra quae-
dam in feudum offert ib.
ecclesiae Aquileiensi Laybacum do-
nat ib.
efficit, vt Philippus, frater, patriar-
cha Aquileiensi eligatur ib.
moritur anno 1270 in Fori Iulii
ciuitate 74
in ciuitate, Austria, sepelitur ib.
- eius vxores** ib.
Ottocarum Bohemiae regem insti-
tuit heredem ib.
- W.
- Welfo fit dux Carinthiae anno 1047**
22
et marchio Veronenfis 23
magnae auctoritatis est apud Hen-
ricum III imperatorem ib.
expeditionem in Hungariam sus-
cipit ib.
imperatorem in Italiam sequitur
24
redit, et moritur circa annum 1054
aut 55 improles ib.
- Wilhelmus, Rogerii filius, imperio**
molestus 62
- Z.
- de Ziegenhayn, Burchardus, archiepi-**
scopus Salisburgensis electus, con-
firmatus, et pallio donatus 77.
- Znoyma, vrbis, Ortoni, Austriae duci, in**
dotem data, restituitur foecero, Io-
anni, Bohemiae regi 120

